

การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในชุมชนบางกระเจ้า
จังหวัดสมุทรปราการ

อมรรัตน์ ปริญาณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2558

การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในชุมชนบางกระเจ้า
จังหวัดสมุทรปราการ

อมรรัตน์ ปริญาณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2558

**Promoting Slow Tourism Management in Bangkrachao,
Samut Prakarn Province.**

Amornrat Frignani

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Tourism Management
Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University**

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อผู้เขียน	อมรรัตน์ ปริญาณี
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อศวิณ แสงพิกุล
สาขาวิชา	การจัดการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ 2) ศึกษาคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ 3) ศึกษาปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ 4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัย

ผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 20-35 ปี ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวมาจากเว็บไซต์ โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวเดินทางมาเป็นครั้งแรก แบบไปกลับไม่พักค้างคืน สถานที่ได้รับความนิยมไปเที่ยวมากที่สุดคือตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง การใช้จ่ายในสถานที่ท่องเที่ยวต่ำกว่า 1,500 บาท

ผลการศึกษาคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว คำนึงถึงความเป็นธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิถีชีวิตดั้งเดิม

ผลการศึกษาปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสินค้าและบริการอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือบรรยากาศของคนในชุมชนบางกระเจ้าที่เป็นมิตร

ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า พบว่าปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้

สามารถร่วมกันพยากรณ์ความคิดเห็นโดยรวมได้ร้อยละ 37.4 (Adjusted $R^2 = .374$) และปัจจัยด้าน
สิ่งดึงดูดใจ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยสูงสุดคือ .407

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับเรื่องป้าย
บอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยว ควรมีการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้สื่อถึงการมาทำกิจกรรมใน
พื้นที่สีเขียว เช่น การปั่นจักรยาน ถ่ายรูป เผยแพร่ข่าวสารงานประเพณีท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่
นักท่องเที่ยว ควรมีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ในการพัฒนาและแปรรูปสินค้าท้องถิ่นให้มีจุดเด่น
เป็นของฝากของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวทุกคนนึกถึงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า

Thematic Paper Title	Promoting Slow Tourism Management in Bangkrachao, Samut Prakarn Province.
Author	Amornrat Friganni
Thematic Paper Advisor	Assoc. Prof. Dr. Aswin Sangpikul
Department	Tourism Management
Academic Year	2015

ABSTRACT

This thesis has the objectives to 1) study the behavior of Thai tourists visiting Bangkrachao Community, Samutprakarn 2) explore the characteristics of tourists who are interested in slow tourism at Bangkrachao Community and 3) examine the factors drawing tourists in visiting Bangkrachao Community 4) study the factors affecting tourism behavior after visiting Bangkrachao Community, Samutprakarn Province. Data were collected from 400 respondents through a convenience sampling, and analyzed by descriptive and inferential statistics.

The results revealed that most Thai tourists who visited Bangkrachao were mostly women aged between 20-35 years and came for their first time. They received information from websites on the internet, travel by cars on a one day trip, and spent less than Baht 1,500 per trip. The most popular attraction in Bangkrachao Community is Bang Nam Phueng floating market.

Regarding the characteristic of tourists interested in slow tourism, tourists show their most interest concerns in travelling activity, environmental aspects and traditional life of the people in the community. Their second concerns are to enhance the way that this community are helping the world of slow tourism.

The result of factors in visiting Bangkrachao Community by considering each category shows that goods and services have a highest level of attraction, following by the friendliness of the people in the Bangkrachao community.

The study of factors affecting tourism behavior after visiting Bangkrachao Community indicated that tourist attraction and tourism activities had the effect on the tourists

behavior after visiting Bangkrachao Community. These variables can predict at 37.4 percent (Adjusted $R^2 = .374$) with the regression coefficient of .407.

For suggestions, related parties should develop signs on the travel sites, and should display the information clearly on the site. There should be some information telling about activities in the green area such as cycling, photo shooting, and the traditions of the locals. It should have an organization that control about local products and make sure that the quality of the products are enough to be a souvenir so that tourists will remember the place.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อศวิน แสงพิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย พร้อมทั้งให้โอกาสผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ศิลปอาษา ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. เลิศพร ภาระสกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผศ. เขียง เผ่าชิต ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการแปลผล ข้อมูล พร้อมทั้งขอขอบคุณเลขานุการหลักสูตรที่คอยดูแลเอาใจใส่ เอื้ออำนวยความสะดวกตลอด ระยะเวลาในการศึกษา พร้อมกันนี้ขอขอบคุณ สิบเอก ดร. เศรษฐวิสต์ ปรหมสิทธิ์ ที่คอยช่วยเหลือให้ คำแนะนำกับผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณนายณทีพัฒน์ ประยงค์พันธะ ที่ช่วยเหลือในการทำวิจัย ฉบับนี้ และบุคคลที่สำคัญยิ่งที่ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ตลอดระยะเวลา 1 เดือน ได้แก่ นางสาวอาภาพร คนขยัน และนางสาวฉันท นภัส คำมณี ผู้วิจัยขอขอบคุณนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามด้วยความอดทน

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวพริชญานีผู้ที่คอยเป็นกำลังใจในการศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้มีการศึกษาในระดับสูง จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถสำเร็จ การศึกษาในระดับมหาบัณฑิตอย่างสมภาคภูมิ

อมรรัตน์ พริชญานี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบางกระเจ้า.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว.....	23
2.4 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ.....	26
2.5 แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	43
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน.....	47
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
2.8 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	58
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	59
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย.....	66
3.6 แผนการดำเนินงานวิจัย.....	67
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ.....	71
4.3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่ เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ.....	76
4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ.....	79
4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	83
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	126
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	126
5.2 อภิปรายผล.....	128
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	130
5.4 ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	129
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	138
ประวัติผู้เขียน.....	148

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนประชากรของชุมชนบางกระเจ้า.....	15
2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวแบบทั่วไปกับแบบไม่เร่งรีบ....	40
3.1 การสร้างแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการท่องเที่ยวใน ชุมชนบางกระเจ้า.....	62
3.2 ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย.....	67
4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และถิ่นที่อยู่อาศัย.....	69
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	71
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในการทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ ที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า....	76
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อมาเยือน ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ.....	80
4.5 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหลังการมาเยือน ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ.....	82
4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	83
4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	87
4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว.....	92
4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity)	97
4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic).....	98
4.11 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน การเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้.....	99
4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านการประกอบอาหาร (Slow Food).....	100
4.13 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน การประกอบอาหาร (Slow Food)โดยการเทียบเป็นรายคู่ของอายุ.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้าน ระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay).....	102
4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสถานที่ ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city).....	103
4.16 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน สถานที่ ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) โดยการเทียบเป็นรายคู่ของอายุ	104
4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในด้านการใช้จ่าย (Slow money).....	104
4.18 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน การใช้จ่าย (Slow money) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	105
4.19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development).....	106
4.20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation).....	107
4.21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านวิถีชีวิต (Slow life)	108
4.22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy).....	109
4.23 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยใน ด้านพลังงาน การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้.....	110
4.24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านสถานที่ท่องเที่ยว.....	112
4.25 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยใน ด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ.....	113
4.26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านที่พักแรม.....	115
4.28 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของ ปัจจัยในด้าน ที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ.....	116
4.29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ...	117
4.30 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัย ในด้านสิ่งดึงดูดใจโดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ.....	118
4.31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวใน ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	119
4.32 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน กิจกรรมที่ท่านนิยมในการท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ.....	120
4.33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ในด้านสินค้าและบริการ.....	121
4.34 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้าน สินค้าและบริการ โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ.....	122
4.35 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยด้าน สินค้าและบริการ โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	122
4.36 ผลการร่วมอธิบายความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า.....	124
4.37 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว.....	125

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวนั้นเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่นับวันก็ยิ่งมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วหลายประเทศต่างให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในอันดับต้น ๆ เนื่องจากเล็งเห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สามารถสร้างงานทั้งทางตรง และทางอ้อมให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก ในอดีตจะเห็นได้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวจะเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามกระแสความนิยมของนักท่องเที่ยว โดยการให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม จึงก่อให้เกิดการไหลเข้าของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ในขณะที่ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวหรือตัวแหล่งท่องเที่ยวมีความสามารถในการรองรับอยู่อย่างจำกัด จนทำให้การท่องเที่ยวในรูปแบบดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในด้านการทำลายสภาวะแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก จนทำให้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง ตกอยู่ในสภาพผู้ป่วยที่ต้องใช้เวลาในการเยียวยา จึงนับว่าเป็นการเสียโอกาสในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดีของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย มองข้ามการอนุรักษ์วิถีชุมชนท้องถิ่น หรือการนำเอาวัฒนธรรมเหล่านั้นมาเป็นจุดขาย

ปัจจุบันกระแสโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งการติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง ตลอดจนการใช้ชีวิตของมนุษย์ต่างก็รวดเร็วขึ้น ผู้คนบางส่วนหนี้อยู่ห่างจากการใช้ชีวิตที่เร่งรีบและวุ่นวาย จึงมีแนวคิดที่จะหลีกเลี่ยงความจำเจในสังคมเมืองใหญ่ ไปใช้ชีวิตในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อการพักผ่อนที่สงบเงียบ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่รีบร้อนจนเกินไป รวมไปถึงกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งในอดีตการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มุ่งเน้นไปที่ความเร็วในการเดินทางเพื่อที่จะสามารถนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้หลายแห่งในหนึ่งวัน กิจกรรมการท่องเที่ยวจึงค่อนข้างรวดเร็วและเร่งรีบ กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเมื่อผู้คนเริ่มเบื่อหน่ายกับสังคมที่ใช้ชีวิตและกิจกรรมที่วุ่นวาย ผู้คนและนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งถวิลหากิจกรรมท่องเที่ยวที่เชื่องช้า สงบ ผ่อนคลาย ใช้เวลาในการทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยาวนานขึ้น การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จึงกลายเป็นที่มาของการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) ในที่สุด โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรับประทานอาหาร การเดินทาง เป็นต้น เมื่อ

รูปแบบไม่เร่งรีบเริ่มได้รับความนิยม จึงได้มีการขยายผลไปสู่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เข้าถึงวิถีชีวิตแบบท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ และจะต้องไม่สร้างผลกระทบทางลบเหมือนที่แล้ว ๆ มา โดยมีการจัดการเวลา สถานที่ ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างไม่เร่งรีบ ตลอดจนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวนี้นักท่องเที่ยวสามารถที่จะจัดรูปแบบการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและความสนใจในแต่ละบุคคล ตามความต้องการสัมผัสวิถีชีวิตของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อหวังจะได้เรียนรู้วัฒนธรรมชนชาติอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างประสบการณ์ชีวิตที่นอกเหนือจากการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

พื้นที่บางกะเจ้า หรือพื้นที่รูปกระเพาะหมูเป็นพื้นที่สวนสีเขียวขนาดใหญ่ โอบล้อมด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่ท่ามกลางความเจริญของเขตเมือง เป็นชนบทท่ามกลางแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คลังสินค้า และท่าเรือ บางกะเจ้าเป็นแหล่งผลิตอากาศบริสุทธิ์ให้กับประชาชน โดยตั้งอยู่ทางทิศใต้ของกรุงเทพมหานครใน อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ประกอบด้วย พื้นที่ 6 ตำบล คือ ต.บางน้ำผึ้ง ต.บางยอ ต.บางกอบัว ต.บางกะสอบ ต.บางกะเจ้า และ ต.ทรงคนอง มีเนื้อที่ประมาณ 11,819 ไร่ โดยคนทั่วไปจะรู้จักกันในชื่อ “พื้นที่สีเขียวบางกะเจ้า” ซึ่งมีชื่อเสียงในเรื่องการเป็นปอดของคนกรุงเทพฯ เนื่องจากเป็นพื้นที่สีเขียวที่สามารถเดินทางไปถึงได้ในเวลาเพียง 1 ชั่วโมงจากกรุงเทพมหานคร จนกระทั่งหนังสือ Time magazine ประกาศให้พื้นที่สีเขียวบางกะเจ้าเป็น “The best urban oasis of Asia” เมื่อปี ค.ศ.2006

สภาพพื้นที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นในหลากหลายมิติ ได้แก่ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณี ทำให้พื้นที่บางกะเจ้าโดยรวมสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ตลอดจนนักวิชาการในแขนงวิชาต่าง ๆ ให้เข้ามาเยี่ยมชม และดำเนินการศึกษาวิจัยในพื้นที่ ปัจจุบันนอกจากกรมป่าไม้ จะร่วมกับ เครือข่ายการจัดการและฟื้นฟูป่าไม้อย่างยั่งยืนแห่งเอเชีย-แปซิฟิก (APFNet) ใช้เป็น “พื้นที่สาธิต” ในการส่งเสริม “การจัดการป่าไม้ในเมือง” แล้ว พื้นที่บริเวณดังกล่าวยังเป็นที่ตั้งของโครงการประจักษ์ระบายน้ำคลองลาดโพธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นทางลัดให้น้ำไหลลงสู่ทะเล ได้รวดเร็วขึ้น ช่วยลดระยะทางการไหลของแม่น้ำเจ้าพระยาจาก 18 กิโลเมตร เหลือเพียง 600 เมตร ลดเวลาเดินทางของน้ำจาก 5 ชั่วโมง เหลือ 10 นาที ลดผลกระทบน้ำล้นตลิ่งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เนื่องจากสามารถระบายน้ำออกสู่อ่าวไทยได้เฉลี่ยวันละ 40 ล้าน ลบ.ม. อีกด้วย กล่าวคือ ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่ถูกรายล้อมด้วยแม่น้ำเจ้าพระยายาวกว่า 15 กิโลเมตร ประกอบกับอยู่ไม่ห่างจากปากอ่าวไทยเป็นระยะทางน้อยกว่า 20 กิโลเมตร ทำให้พื้นที่แห่งนี้เปรียบเสมือนพื้นที่ชุ่มน้ำขนาดใหญ่ที่เกิดจากการสะสมของตะกอนแม่น้ำ เกิดระบบนิเวศในลักษณะ “3 น้ำ” คือ น้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย อันส่งผลต่อการพัฒนาระบบและโครงสร้างของสังคมพืชและสัตว์มีความหลากหลาย ซึ่งเป็นลักษณะโดดเด่น

เฉพาะของพื้นที่ นอกเหนือไปจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นดินอันเกิดจากการสะสมตัวของตะกอน ทำให้ผลผลิตด้านการเกษตรมีชื่อเสียงเลื่องลือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น มะพร้าว น้ำหอม มะม่วง น้ำดอกไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ ด้วยเหตุที่ในมิติด้านประวัติศาสตร์ พื้นที่แห่งนี้มีการตั้งถิ่นฐานของประชากรย้อนไปเกินกว่าสมัยกรุงศรีอยุธยา ดังนั้น การพัฒนาระบบโครงสร้างของสังคม ประชากร การดำรงชีพ ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมจึงมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นของตนเอง โดยเฉพาะการผสมผสานกันอย่างกลมกลืนระหว่างสังคมมอญ ไทย และมุสลิม ก่อให้เกิดประเพณี วัฒนธรรม อาหารการกิน ตลอดจนสิ่งก่อสร้าง อาคาร และวัตถุต่าง ๆ ที่น่าสนใจไม่แพ้สถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่น ๆ ของประเทศ

ดังนั้นเพื่อเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว จึงเกิดแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตนเองและมีความเข้าใจที่จะสามารถนำประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้ว สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ และยังสามารถส่งผลให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น การพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบควรเริ่มจากความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเอง เห็นได้ว่าหากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นแล้ว การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจะประสบผลสำเร็จยาก เพราะชุมชนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับสถานที่ท่องเที่ยว เมื่อสภาพแวดล้อมและธรรมชาติถูกทำลาย วัฒนธรรม และวิถีชีวิตเดิมย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงต่อสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การอนุรักษ์สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้หากประชาชนท้องถิ่นไม่มีความรัก ความหวงแหน ความรู้สึกพึงพิงและใช้ประโยชน์ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นนับว่าเป็นองค์ประกอบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับชุมชนบางกระเจ้า จะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กับชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในรูปแบบที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) ภายใต้การดำเนินงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ที่นักท่องเที่ยวแสวงหาในการท่องเที่ยว ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นคนที่รักความสงบ เป็นดินแดนที่มีความเหมาะสม และเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตของคนในสังคมเมืองใหญ่ ไม่มีความเร่งรีบ ที่ต้องประกอบอาชีพ เพื่อความอยู่รอดของการดำรงชีวิตถึงแม้ความเจริญจะเข้ามาถึง แต่คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ยังคงใช้ชีวิตแบบเดิม เนื่องจากอหยาศัยของผู้คนที่อาศัยอยู่ใน

ชุมชน มีการอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน การฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม นอกจากนั้นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนที่ย้ายถิ่นในชุมชนคือ พุทธศาสนา และต้องการให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชน และอนุรักษ์สืบทอดประเพณีอันดีงาม และช่วยให้นักท่องเที่ยวรูปแบบที่ไม่เร่งรีบโดยชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินชีวิต ของผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวให้มีการดำเนินชีวิตที่ช้าลง การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบนอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับประเพณี วิถีชีวิตวัฒนธรรมอันดีงาม อรรถาธิบายและความมีน้ำใจไมตรีของคนในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ยังเป็นการชะลอความถดถอยหรือความเสื่อมของแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย นอกจากนี้ใช้ระยะเวลาในการอยู่ที่ชุมชนบางกระเจ้านานขึ้น และเดินทางกลับไปพร้อมกับความสุขที่ได้รับจากท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้
2. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ อายุ รายได้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมมาท่องเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H_2 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H_3 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H_4 : ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลต่อการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้าในด้านต่าง ๆ

ในเรื่องของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยจะสำรวจถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะและรูปแบบในการเดินทางมาท่องเที่ยว เหตุผลในการเดินทาง กิจกรรมที่ทำให้ความชอบไม่ชอบ และความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ด้านประชากร

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.4.3 ด้านพื้นที่

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.4 ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ต่อปี เป็นต้น
ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 2) คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 3) ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 4) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพทั่วไปและแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
2. ทราบถึงปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

3. ทราบถึงกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีในแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน บางกระเจ้าจังหวัดสมุทรปราการ

4. ด้านผู้ประกอบการและชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการ ในการพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุมชนบางกระเจ้า หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางยอ ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางกอบัว และตำบลทรงคนอง ซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวเขตอนุรักษ์ ชนบทและเกษตรกรรม ของจังหวัดสมุทรปราการ

การท่องเที่ยว หมายถึง เป็นนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่ต้องมีการเดินทางจากถิ่นพำนักประจำของตนเอง ไปยังอีกที่หนึ่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือไปอยู่ประจำ

การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยว เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและเสริมสร้างพลังงาน โดยใช้เวลาและโอกาสในการซึมซับประสบการณ์ในขณะท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อน และเรียนรู้จากธรรมชาติ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นโดยเน้นคุณภาพของประสบการณ์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว และพบปะผู้คนในท้องถิ่นและสถานที่ใหม่ (ราณี อธิชัยกุล, 2554) การเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นการเดินทางสั้น ๆ ในเชิงของระยะทางและอยู่ในแต่ละสถานที่นานขึ้น โดยนักท่องเที่ยวจะหลีกเลี่ยงการเดินทางโดยเครื่องบินเพื่อต้องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือภาวะโลกร้อน แต่เน้นการเดินทางทางบกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า (ชนินทร์ อยู่เพชร, 2555)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยมีกระบวนการ 4 ด้านได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองให้เป็นภาพที่มีความหมาย และนำไปเป็นข้อมูลในการที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งหลังจากที่ได้รับรู้

ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ตอบสนองต่อสิ่ง ๆ หนึ่ง ครอบคลุมทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ยานพาหนะ กิจกรรมนันทนาการ หรือบริการอื่น ๆ ที่ได้รับการตอบสนองจากการมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลอันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ปัจจัยดึงดูดทางการท่องเที่ยว หมายถึง ปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม การเดินทาง ที่พัก ค่าใช้จ่าย เป็นต้น

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของจิตใจของนักท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อการท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยว และแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มีแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบางกระเจ้า
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ
- 2.5 แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนบางกระเจ้า

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

รัฐบาลได้กำหนดให้พื้นที่บางกระเจ้านี้เป็น “ปอด” ของนครกรุงเทพมหานคร อันเนื่องจากสภาพปัจจุบันบางกระเจ้าเป็นแหล่งผลิตออกซิเจนให้แก่กรุงเทพมหานคร ประมาณ 6 ล้านตันต่อวัน ต้นไม้ที่ปกคลุมช่วยรักษาอุณหภูมิของเมืองให้อยู่ในระดับต่ำและป้องกันการพังทลายและการไหลหนีของน้ำดิน โคลงแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งยาวประมาณ 20 กิโลเมตร ช่วยชะลอน้ำเค็มและเป็นที่พักตะกอนต่าง ๆ จากสภาพพื้นดิน ที่เกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านระบบนิเวศ และจากความอุดมสมบูรณ์ของดินทำให้ครั้งหนึ่งในอดีตได้ชื่อว่าเป็นแหล่งไม้ผลที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศ มีน้ำขังในพื้นที่อยู่ประมาณ 2.5 ล้านลูกบาศก์เมตร ช่วยเป็นแหล่งพักน้ำไม่ให้ไหลเข้ามาในเขตชุมชนของกรุงเทพมหานครได้ บริเวณฝั่งตรงข้ามมีอาคารคอนกรีตขนาดใหญ่หนาแน่นทั้ง ส่วนของท่าเรืออุตสาหกรรมและที่พักอาศัยบริเวณรัศมี 2 กิโลเมตร มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 1.5 ล้านคน หากไม่สามารถรักษาพื้นที่บริเวณบางกระเจ้าเอาไว้ได้แล้ว ปัญหาวันพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่มี

อยู่โดยรอบพื้นที่ปัจจุบัน จะผ่านเลยเข้ามาถึงในเขตยานนาวา ถนนพระราม 4 โดยปราศจากแนว
 กรองอากาศ จนทำให้เกิดมลภาวะอย่างแน่นอน

ในพื้นที่บางพระเจ้าพ่อบอกว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในด้านอื่น ๆ
 มากขึ้น ซึ่งทำให้พื้นที่เกษตรกรรมเดิมลดลง ส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์พื้นที่ให้เป็นพื้นที่สีเขียว
 นโยบายหลักโดยรัฐที่มีต่อพื้นที่นี้คือการมุ่งเน้นสงวนรักษาพื้นที่สีเขียว ยับยั้งการเติบโตของพื้นที่
 ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงการใช้งานของพื้นที่ ปัญหาที่แฝงมากับพื้นที่อนุรักษ์เช่นนี้คือ ขาด
 ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้พื้นที่คงความเป็นพื้นที่สีเขียวที่มีคุณภาพอยู่ได้ในขณะที่พื้นที่ใกล้เคียงถูก
 กระแสการพัฒนา เติบโตของเมืองรุกเร็ว ในพื้นที่บางพระเจ้าประสบกับปัญหาเรื่อง ผลผลิตทาง
 การเกษตรและต้นทุน เกิดการย้ายออกของคนในพื้นที่เพื่อเข้าไปทำงานในกรุงเทพมหานคร การ
 เปลี่ยนอาชีพไปเป็นคนงาน โรงงานอุตสาหกรรมหรืองานด้านการบริการอื่น ๆ ทำให้สวนไร่นาเดิม
 ถูกละทิ้งขาดการเอาใจใส่ดูแลพื้นที่เกษตรกรรม ปัญหาดังกล่าวล้วนส่งผลให้วิถี ชีวิตของชาวสวน
 ผลไม้ใกล้ที่จะเลือนหายตามกาลเวลา

ด้วยความสำคัญในการอนุรักษ์พื้นที่บางพระเจ้า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 25
 มิถุนายน พ.ศ. 2534 ให้จัดทำโครงการสวนกลางมหานคร ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2534-
 2542 โดยกำหนดพื้นที่ประมาณ 9,000 ไร่ เป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ ซึ่งแบ่งเป็นพื้นที่สีเขียว
 ประมาณ 3,500 ไร่ พื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 3,200 ไร่ และพื้นที่เพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม
 ชุมชน และคุณภาพชีวิตของประชาชนประมาณ 2,300 ไร่ เพื่อเป็นโครงการสวนกลางมหานคร
 เฉลิมพระเกียรติในวโรกาสปีกาญจนาภิเษกโดยใช้งบประมาณ 8,000 ล้านบาท มีเป้าหมายหลักที่
 สร้างพื้นที่พักผ่อนเป็นสวนสาธารณะ ขนาดใหญ่สำหรับคนเมือง และเป็นแหล่งศึกษาทาง
 ธรรมชาติ มีระบบทางนิเวศวิทยาที่มีความหลากหลาย โครงการสามารถซื้อที่ดินเพื่อดำเนิน
 โครงการได้ 1,267 ไร่ และได้มีการปลูกป่า รวมทั้งสร้างสวนสาธารณะและสวนพฤกษศาสตร์ ใน
 ที่ดินที่รัฐจัดซื้อไว้ 148 ไร่ แต่การดำเนินงานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เนื่องจากการจัดหาที่ดินใน
 ระยะแรกเป็นการซื้อขายโดยสมัครใจ จึงเป็นผลให้ที่ดินอยู่ในลักษณะกระจัดกระจายไม่สามารถ
 รวมเป็นที่ดินผืนใหญ่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาพื้นที่สีเขียวใน
 อนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการดำเนินโครงการสวนกลางมหานครออกไปอีก 3 ปี
 ซึ่งสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานนโยบายและแผน
 สิ่งแวดล้อม : สผ. เดิม) เสนอต่อที่ประชุมขยายแผน การขยายเวลาดำเนินโครงการสวนกลางมหา
 นคร ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2545-พ.ศ. 2547) การดำเนินโครงการในปีปัจจุบัน พ.ศ. 2549 กรมอุทยาน
 แห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เข้ารับ ช่วงดำเนินงานต่อ โดยมีนโยบายการจัดสร้างสวนป่าในเมือง

(urban forest) ในพื้นที่สวนกลางมหานครเดิม มีเป้าหมาย ในการเพิ่มพื้นที่ป่าให้มากขึ้นในพื้นที่ที่มีอยู่

ในปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2549) พบว่า การเข้าไปใช้งาน สวนกลางมหานครนั้นกลับเป็นเพียงในระดับของชุมชนเท่านั้น จำนวนผู้เข้ามาใช้พื้นที่มีน้อยมาก จากสถิติมีผู้ใช้เฉลี่ยต่อวันเพียง 100-200 คนเท่านั้น (สถิติผู้ใช้ประจำวัน บันทึกโดยกองอุทยานแห่งชาติพ.ศ. 2549) เมื่อเทียบกับขนาดของพื้นที่แล้วนับว่าเป็นโครงการสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ที่ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ถึงแม้จะมีความพยายามสร้างกิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการเข้ามาใช้งานในพื้นที่ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความนิยมในการเข้ามาใช้พื้นที่ได้ เนื่องจากปัญหาในการเข้าถึงพื้นที่สวนกลางมหานครดังกล่าว หากพิจารณาถึงการเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานครนั้นมีความสะดวกสบายสามารถเดินทาง เข้าถึงจังหวัดสมุทรปราการในเขตอุตสาหกรรมได้ง่าย โดยใช้เวลาเดินทางไม่มากนักการเชื่อมต่อทั้งทางถนนเส้นถนนด่วนพิเศษ ถนนวงแหวนเชื่อมเขตอุตสาหกรรมและทางเรือข้ามฟาก กิจกรรมแพขนานยนต์ข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา ท่ามกลางพื้นที่อุตสาหกรรมทั้งสองฝั่ง ทำให้สะดวกในการขนถ่ายวัสดุคิปลและสินค้าอุปโภคบริโภคทุกชนิด ทั้งโดยรถบรรทุกและเรือ ซึ่งถือได้ว่าบางกระเจ้าเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญของกรุงเทพมหานครและพื้นที่เขตโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ แต่ในทางกลับกันการเข้าถึงพื้นที่ระดับเทศบาลและชุมชนกลับมีการเข้าถึงที่ค่อนข้างซับซ้อนเนื่องจากสภาพพื้นที่แต่เดิมเป็นร่องสวนผลไม้ถนนหนทางค่อนข้างแคบและคดเคี้ยวไปตามพื้นที่ของร่องสวน ระบบถนนที่ซับซ้อนทำให้มีคนเฉพาะกลุ่มและคนในพื้นที่ชุมชนเท่านั้นที่เข้ามาใช้พื้นที่สวนสาธารณะแห่งนี้

2.1.2 สภาพทั่วไป

พื้นที่ศึกษาชุมชนบางกระเจ้า อำเภอบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวเขตอนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2520 พื้นที่บริเวณ บางกระเจ้า 6 ตำบลในอำเภอบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางกระสอบ ตำบลบางยอ ตำบลบางน้ำผึ้ง ตำบลบางกอบัว และตำบลทรงคนอง เนื้อที่ประมาณ 11,819 ไร่ เป็นพื้นที่รอยต่อกับศูนย์กลาง กรุงเทพมหานครมีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์คือ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม สวนผลไม้ดั้งเดิมของพื้นที่เป็นพื้นที่สีเขียวในคั้งน้ำขนาดใหญ่ ดังแสดงตามภาพที่ 2.1

ในย่านธุรกิจ อีกทั้งสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติชุมชนไม่หนาแน่น ลักษณะชุมชนเป็นแบบกระจาย (dispersed pattern) ตามแนวคูคลอง ส่วนชุมชนริมถนนและริมน้ำเป็นแบบทางยาว (linear pattern) สภาพความเป็นอยู่สงบไม่เร่งรีบ เอื้อเพื่อเอื้อแก่กัน โดยมีผู้นำสังคมคือกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบขององค์กรบริหารส่วนตำบล

รายได้ประชากรในบริเวณบางกระเจ้ามีรายได้เฉลี่ย 7,500 บาทต่อปีทั้งนี้นับรวมผู้ที่มิได้ทำงานส่วนรายได้ของผู้ที่ทำงานเฉลี่ยปีละ 16,500 บาท (เดือนละ 1,375 บาท) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปและทำเกษตรกรรมเป็นหลัก ซึ่งสามารถคิดเป็นร้อยละได้ดังนี้ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 49.01 อาชีพเกษตรกรร้อยละ 25.12 ทำงานโรงงานบริษัทร้อยละ 20.94 รับราชการร้อยละ 3.51 และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 1.33 ซึ่งผู้ที่เป็นเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยน้อยที่สุดประมาณ 1,000 บาทต่อเดือน รายได้ของเกษตรกรตำบลบางกระเจ้ามีความสัมพันธ์กับขนาดที่ดินนั้นคือเป็นตำบลที่มีขนาดที่ดินเพื่อการเกษตรใหญ่ที่สุดถึง 15 ไร่ต่อครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับตำบลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 17 ที่ทำงานอื่น เช่น รับจ้างชั่วคราว ค้าขาย เพื่อหารายได้ให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าชาวบางกระเจ้าร้อยละ 54 ของครัวเรือนที่มีรายได้จากการทำสวนซึ่งมีขนาดเล็ก แต่การใช้จ่ายครัวเรือนส่วนใหญ่เกิน 1,000 บาทขึ้นไปถึง 3,000 บาท และเกษตรกรร้อยละ 76 มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท (รายงานสรุปประจำปี 2549 อบต.บางกระเจ้า) ย่อมแสดงได้ว่า รายได้จากการทำเกษตรกรรมไม่พอเพียงในการยังชีพ คน สูงอายุ และผู้หญิงมักอยู่ทำสวน ส่วนผู้ชายซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวและพวกหนุ่ม ๆ จะออกไปทำงานอาชีพอื่นเพื่อหารายได้มาช่วยครอบครัวและมีรายได้ที่แน่นอนกว่า ยังเป็นการใช้ชีวิตในสังคมภายนอกที่แปลกออกไป มีการศึกษาสูงขึ้นดังนั้นแนวโน้มของคนรุ่นใหม่จึงไม่นิยมทำสวนละทิ้ง พื้นที่เกษตรกรรมเดิมให้รกร้าง ดังแสดงตามภาพที่ 2.2 ที่ดินซึ่งมีขนาดเล็กอยู่แล้วจะถูกแบ่งซอยเป็นมรดกต่อไปเป็นผืนเล็กลงอีกจนกระทั่งรายได้จากสวนหมดไปอาจได้ผลผลิต จากสวนในการบริโภคเล็กน้อยเท่านั้น อีกทั้งสภาพปัญหาน้ำเค็มไหลเข้าสวนเกษตรของประชาชน การขาดแคลนน้ำ เพื่อการเกษตรนั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่เกษตรกรในพื้นที่ประสบ

ภาพที่ 2.2 พื้นที่เกษตรกรรมเดิมที่รกร้าง

2.1.5 ข้อมูลสำคัญของชุมชน

ภายใต้โครงการเงินกู้กระตุ้นเศรษฐกิจหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1,000,000 บาท ได้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพในพื้นที่บางกระเจ้า จำนวน 27 กลุ่ม โดยกลุ่ม ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมบางกระเจ้ามีจำนวนสมาชิกรวมกันถึง 70 คนซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มอาชีพที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในกลุ่มส่งเสริมอาชีพ การรวมกลุ่มของคนประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่บางกระเจ้านั้น แสดงถึงการรู้จักในอาชีพ การรวมกลุ่มเพื่อสร้างกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรให้คงอยู่และสามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ การให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรอย่างถูกต้อง มีกระบวนการ ที่เหมาะสมและทันสมัย มีการปรับใช้ให้เหมาะกับพื้นที่ การเกษตรหมุนเวียน การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริดังกล่าวแสดงตามภาพที่ 2.3 รวมถึงการหาตลาดเพื่อรองรับ ผลิตผลทางการเกษตร และหาแนวทางการแก้ปัญหาทางการเกษตรที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นเป็นเป้าหมายของการจัดตั้ง กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมบางกระเจ้า การจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมบางกระเจ้าเป็นเหมือนจุดเริ่มของการจูงประกายให้กับอาชีพนี้บนพื้นที่ปัจจุบันนี้ ความเสื่อมถอย ทางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกษตรกรเป็น อาชีพที่ค่อย ๆ เลือนหาย ไร้ตัวตน การที่สมาชิกกลุ่มได้มา พบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ความคิดเห็นทางการเกษตรเป็นผลให้การยึดอาชีพเกษตรกรจะมีแนวทางการพัฒนาขึ้นมาได้บ้าง พื้นที่บางกระเจ้าในปัจจุบันไม่ได้มีเครื่องสวน ผลไม้แล้ว การรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของประชาชนในพื้นที่ และการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลทำให้พื้นที่ ที่มีความหลากหลายในการเลือกประกอบ

อาชีพจนกระทั่งได้ เริ่มมีการส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ทำให้ เกิดรายได้ หมุนเวียนภายในพื้นที่ในแง่ของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็ดียิ่ง หากแต่รายได้ที่เกิดขึ้นยัง อยู่เฉพาะกลุ่มคน และยังไม่สามารถกลับมาฟื้นฟูจนเจือกับพื้นที่อันเป็นเอกลักษณ์ของบางกระเจ้า อย่างร่องสวนผลไม้ ได้อย่างแท้จริง

ภาพที่ 2.3 การเกษตรหมุนเวียน การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำรัส

จากหลักการการดำเนินงานของกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรรมบางกระเจ้า และ ลักษณะโครงสร้างทางสังคมของชุมชนบางกระเจ้าที่แสดงถึงวิถีการดำเนินชีวิตแบบสังคมเกษตร ดั้งเดิมมีรากเหง้ายังลึกกับคนชุมชนพื้นที่ ความรัก ในการประกอบอาชีพของคนกลุ่มหนึ่งที่มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาศักยภาพของตนและพื้นที่ เพื่อให้ยังคงสามารถประกอบอาชีพ เกษตรกรรม รักษาพื้นที่ดินทางการเกษตรเอาไว้ให้ได้ โดยกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรมบาง กระเจ้า มีความพร้อมในด้านกลุ่มคน สมาชิกที่รวมตัวกันสร้าง กิจกรรมทางการเกษตร มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพ อย่างแท้จริง มีพื้นที่ดินทำกินที่ยังทำการเกษตรสมบูรณ์ ทั้งนี้สมาชิกยังมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนรายได้ของตนเอง และครอบครัวอยู่ในระดับที่ดีขึ้น ในพื้นที่บางกระเจ้านั้นได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่หลายระดับ เนื่องด้วยความสำคัญของพื้นที่ในระดับเมืองและในระดับท้องถิ่น รวมถึงความต้องการเพิ่มรายได้ให้กับคนในพื้นที่ ขกระดับ เศรษฐกิจของชุมชนให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้มีหลายหน่วยงานที่มีการดำเนินการเพื่อการท่องเที่ยวภายใต้ นโยบายที่มุ่งเน้นการดำเนินตามแบบวิถีของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้ความมีเอกลักษณ์ของพื้นที่เป็นหลักในการจัดการการท่องเที่ยว จูงใจนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์ในการท่องเที่ยวและพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติที่

สวยงาม ร่มรื่น มีพื้นที่เกษตรกรรมที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ โอกาสในการเรียนรู้และสัมผัสถึงวิถีชีวิตแบบชนบทที่แปลกแยกจากชีวิตเมืองเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่ทำให้พื้นที่บางกระเจ้าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 2.4)

ภาพที่ 2.4 เส้นทางปั่นจักรยานสำหรับท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า

2.1.6 จำนวนประชากรของชุมชนบางกระเจ้า

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรของชุมชนบางกระเจ้า

ตำบล	จำนวนหลังคาเรือน	ประชากร(คน)
บางกระเจ้า	1,500	4,659
บางยอ	2,735	9,248
บางน้ำผึ้ง	1,012	4,449
บางกระสอบ	663	2,576
บางกอบัว	2,150	6,471
ทรงคนอง	1,934	5,885
รวม	9,994	33,333

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลประชาชน (<http://samutprakarn.kapook.com/พระประแดง>)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้าง เพราะมิได้หมายถึงแค่การเดินทางพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเพียงแค่นั้น การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์นั้นล้วนนับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ดังนั้นการท่องเที่ยวทุกวันนี้จึงเป็นกิจกรรมที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นจนธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่ใหญ่และทำรายได้ให้กับประเทศไทยและทั่วโลกเป็นอย่างมาก

2.2.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

พรณี จุฑานนท์ (2546, น.10-12) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปสถานที่ต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ มิใช่เพื่อรับจ้าง แต่เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกเพลิดเพลิน เพื่อการศึกษา ศาสนา กีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ รวมถึงการประชุมสัมมนา และการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม อาจสรุปความหมายของการท่องเที่ยวตามลักษณะการเดินทางได้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- 2) เดินทางด้วยความสมัครใจ
- 3) เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้

ชนิศา ครุจิรานวัฒน์ (2546, น.39) กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์นอกเหนือจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และการกระทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานอื่น ๆ (Basic Need) เป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำเมื่อมีเวลาว่าง (Leisure) และจัดอยู่ในประเภทกิจกรรมนันทนาการ (Recreation) อย่างหนึ่ง ทั้งนี้กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวมักมีการเดินทาง (Travel) พร้อมกันไปด้วย

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, น.12) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นเรื่องของการเดินทาง (Travel) ถ้าไม่มีการเดินทาง ก็ไม่มีการท่องเที่ยว แต่ต้องเป็นการเดินทางที่เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจมิใช่ถูกบังคับหรือเพื่อรับจ้าง แต่เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การศึกษา ศาสนา กีฬา เยี่ยมญาติมิตร ติดต่อธุรกิจ ประชุมสัมมนา เป็นต้น มิฉะนั้นก็จะเป็นการเดินทางที่ไม่ใช่การท่องเที่ยว ถ้าหากเดินทางอยู่ในเงื่อนไข 6 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือประกอบธุรกิจหนึ่งในประเทศที่เดินทางไป
- 2) เป็นการเดินทางโดยตั้งใจจะไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศที่เดินทางไป
- 3) เป็นการเดินทางเข้าไปประเทศใดประเทศหนึ่ง เพื่อปฏิบัติงานด้านการทูตหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชนอื่น ๆ โดยได้รับค่าจ้างตอบแทน

4) เป็นการเดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศทุกวันเป็นประจำ

5) เป็นการเดินทางผ่านโดยไม่แวะลง แม้ว่าการเดินทางจะอยู่ในอาณาเขตของประเทศหนึ่งประเทศใดเป็นเวลานานมากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

6) เป็นการเดินทางที่ถูกบังคับให้เดินทาง เช่น การนำกองทหารเคลื่อนย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หรือการย้ายนักโทษจากที่คุมขังหนึ่งไปยังอีกที่คุมขังหนึ่ง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางของบุคคลหรือกลุ่มคนด้วยความสนใจในช่วงเวลาว่างเพื่อไปยังสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีความแตกต่างจากที่อยู่อาศัยเดิม โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการไปเยี่ยมชมเยยญาติมิตร ทั้งนี้เป็นการเดินทางท่องเที่ยวแบบชั่วคราว และไม่ใช่อะไรเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับการท่องเที่ยวชุมชนบางกระแส เป็นลักษณะการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

2.2.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหลายประเภทเช่น ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจที่พัก และธุรกิจบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การผลิต สินค้าทางการเกษตรกรรม รวมทั้งกิจการสาธารณูปโภคของรัฐนอกจากนั้นยังมีความสำคัญต่อท้องถิ่นที่มีการท่องเที่ยวอีกด้วย ยังมีการส่งผลไปยังระดับประเทศและระดับโลกอีกด้วยซึ่งสามารถแยกความสำคัญออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้ (ปรีชา แดงโรจน์, 2544)

1. ด้านการพัฒนา เมื่อเกิดการท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็ไปถึงภูมิภาคนั้น ๆ อาทิ ระบบสาธารณูปโภค การคมนาคม การโรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2. ด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ และมีการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการลงกรว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปแบบของภาษีอากรประเภทต่าง ๆ

3. ด้านสังคม การท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ เป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างความเป็นมิตรไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน ตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ

นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยขจัดปัญหาระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยบรรเทาการอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมือง

สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวมีบทบาทและความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ เป็นแหล่งที่มาของรายได้ มีผลต่อการเติบโตและการขยายตัวของการลงทุน เกิดอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชนชนบท ช่วยให้ไม่ต้องเดินทางไปทำงานในเมือง ทำให้ได้ใกล้ชิดครอบครัวและเกิดความรักหวงแหนความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น คนในชุมชนทำมีกิจกรรมร่วมกัน เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสายตาของนักท่องเที่ยว และเป็นความสำคัญของการท่องเที่ยวในด้านสังคม ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจึงมีบทบาทและความสำคัญต่อด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก

2.2.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ดร.รชนี เอมพันธุ์ และสุรเชษฐ์ เศรษฐมาต (2539) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการท่องเที่ยวซึ่งรวมไปไปถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้วยนั้น จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Natural Resource Tourism) การท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่ยังดำรงไว้ซึ่งสภาพดั้งเดิมของระบบนิเวศ (First Hand Ecosystem) และวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่วนใหญ่ จึงมักปรากฏอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่า และอุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2539) กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติว่าเป็นแหล่งที่มีจุดเด่นเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (Nature Attractions) และตัดขาดจากโลกภายนอก (Solitude) ซึ่งนักท่องเที่ยวจะไม่ได้สัมผัสที่บ้าน นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวว่า หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดหมาย (Destination) ของการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงพื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยว พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจะมีทรัพยากรที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ความดึงดูดใจ เหล่านั้นอาจเป็นความดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทใดประเภทหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวประเภทอื่น ดังนั้นสภาพ ทรัพยากรจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับตลาดการท่องเที่ยว นอกจากความดึงดูดใจในทรัพยากรแล้ว ในบางพื้นที่ยังมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนั้น ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวจึงหมายรวมถึงศักยภาพในการประกอบกิจกรรมของนักท่องเที่ยวด้วย โดยได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature Destination) และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Destination) ซึ่งรวมเอาแหล่งท่องเที่ยวศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี (Historical, Archaeological and Regions Destination) แหล่งท่องเที่ยวศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีเข้าไว้ด้วยกัน (Art, Culture and Traditional Destinations)

การบริการการท่องเที่ยว (Service) การท่องเที่ยวซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยว แต่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นต้องการบริการที่เน้นการให้ข้อมูลข่าวสาร และการบริการเพื่อให้นักท่องเที่ยว ได้รับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บริการด้านสื่อความหมายธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในภาคบริการ ซึ่งได้แก่ การจัดที่พักที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น (Ecotodge) เป็นมัลติเทคนิกนำทางในการเดินป่า เป็นต้น

การตลาดการท่องเที่ยว (Marketing) การตลาดนับเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงนักท่องเที่ยวให้ไปท่องเที่ยว โดยเป็นสื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในเชิงการตลาดจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีลักษณะอย่างไร โดยการให้ข้อมูลและสิ่งที่คาดหวังจากการท่องเที่ยว (Expectation) อย่างถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการช่วยให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจว่า รูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะเช่นนี้เหมาะสม กับความสนใจ และตรงตามความต้องการของตนเองหรือไม่ และสามารถยอมรับกฎ หรือกติกาของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้หรือไม่

จากที่กล่าวข้างต้น องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อนักท่องเที่ยวได้ไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือทัศนศึกษา ซึ่งอาจเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและทางอ้อมจากการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ควรมีลักษณะหลักที่สำคัญ 5 ประการ หรือเรียกว่า 5As (การท่องเที่ยวออสเตรเลีย, 2554: 20)

1) ความดึงดูดใจ (Attraction) ทรัพยากรการท่องเที่ยวควรดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัวอันมีสาเหตุมาจาก มีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญของแต่ละท้องถิ่น การตกแต่งขบวนพาเหรดและการแสดงในเทศกาลต่าง ๆ การแสดงแสง สี เสียง ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2) ความสามารถในการเข้าถึงง่าย (Accessiblity) ทรัพยากรการท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากหากมีความสะดวกในการเดินทางที่ชวมน หากนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและใกล้ชิด นักท่องเที่ยวจะเกิดบรรณรสนในการท่องเที่ยวได้มาก ดังนั้นแม้แหล่งท่องเที่ยวความสวยงามแต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวจะไม่เดินทางไปเที่ยวชมหน่วยงานที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องดำเนินการ

จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยว

3) ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) เป็นเมืองซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการอาหารและความจำเป็นอื่น ๆ หรือเมืองใดเป็นจุดหมายของการเดินทาง สถานที่ดังกล่าวก็ได้จัดสร้างที่พักแรมสำหรับนักเดินทางขึ้น เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ที่พักแรมดังกล่าวแล้วก็คือโรงแรมสำหรับคนเดินทาง ในโรงแรมมิได้จัดที่พักให้กับคนเดินทางอย่างเดียว แต่ต้องจัดอาหาร เครื่องดื่มหรือบริการอื่น ๆ ให้แก่คนเดินทางเพื่ออำนวยความสะดวกสบายและความเพลิดเพลิน

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) บริการต่าง ๆ เมื่อนักท่องเที่ยวไปถึงยังสถานที่ดังกล่าวแล้ว จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการท่องเที่ยวเดินทางห่างไกลจากบ้าน ต้องการสิ่งจำเป็นหลายอย่างในการตอบสนองความต้องการของชีวิตต้องการที่พัก อาหาร บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเดินทาง ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานที่นันทนาการ

5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างความประทับใจ มีความซาบซึ้งในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตชุมชน และสังคมในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป การท่องเที่ยวส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งบุคลิกภาพ การได้รับประสบการณ์ตรงจากแหล่งนันทนาการนอกห้องเรียน เป็นการศึกษาธรรมชาติของชุมชนที่แท้จริง นอกจากนี้การท่องเที่ยวที่สนศึกษา ยังเป็นการช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยกระจายรายได้สู่ชนบท และเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งที่พัก เส้นทางคมนาคมขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตัดสินใจไปเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจะเป็นการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบได้ ก็ต้องมีองค์ประกอบทางด้านการท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาข้างต้น

2.2.4 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ในอดีตการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในธรรมชาติ ต่อมาก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่งซึ่งเรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Tourist Industry) และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมากมาย จนสามารถแบ่งเป็นประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะกำเนิด ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

และตามลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น ๆ ได้ ดังนี้ (ชนิศา กรุจิรานวัฒน์, 2546, น. 43-44)

1) ลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์มิได้สร้างขึ้น ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนา และทาง ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น เป็นต้น

1.2) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจก็ได้ เป็นแหล่งดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวได้เช่นกัน ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ สวนสัตว์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมและพิพิธภัณฑ์

2) ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้นนั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1) แหล่งท่องเที่ยวถาวร คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เสมอตลอดปี แต่อาจมีช่วงที่ผู้มาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น วันหยุดพิเศษ วันนักขัตฤกษ์ ซึ่งเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์

2.2) แหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เฉพาะวัน หรือเฉพาะช่วงเวลาสั้น ๆ มักจะเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลองหรือวันที่มีเทศกาลต่าง ๆ อาจเป็นทางศาสนา การแข่งขัน การประกวดหรืออื่น ๆ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนก จังหวัดชัยนาท, เทศกาลหมูป่าง จังหวัดศรี

3) ลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 4 ประเภท คือ

3.1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สถานที่ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ บ่อน้ำพุร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด อุทยานแห่งชาติ สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง) เป็นต้น

3.2) แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประเภทประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ คูเมือง ศาสนสถาน กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3.3) แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ได้แก่ งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม ลินค้าพื้นเมือง ไร่สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมืองแร่ เป็นต้น

3.4) แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น สถานเริงรมย์ ศูนย์การค้า และตลาดนัด เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว สามารถแบ่งประเภทได้หลายลักษณะ เช่น ตามลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว ตามระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้น และตามลักษณะโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยเห็นว่าชุมชนบางกระเจ้า สามารถแบ่งประเภทได้ครบทั้ง 4 ลักษณะ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตลาคมน้ำบางน้ำผึ้ง สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ และเส้นทางปั่นจักรยานท่ามกลางความสวยงามตามธรรมชาติ เป็นต้น

2.2.5 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) ได้แก่ ความสนใจของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น

2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) (สุทธิศรี ชูชาติ, 2538 : 42-43) ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปได้ด้วยความสะดวก มีอยู่ 4 ข้อคือ

(1) ที่พัก ซึ่งต้องเช่าอยู่ชั่วคราวในแหล่งท่องเที่ยว เช่น โรงแรม รีสอร์ท

(2) ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

(3) สถานบริการ เช่น ร้านขายของใช้ ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด

(4) ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น โทรศัพท์ และระบบการสื่อสารต่าง ๆ

3) การเข้าถึง (Accessibility) แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ คมนาคมขนส่ง (Transportation) ประเภทต่าง ๆ

4) การต้อนรับ (Hospitality) ได้แก่ อหยาศัยไมตรีอันดีของผู้คนพื้นถิ่นในสถานที่ท่องเที่ยว เจ้าของธุรกิจและพนักงาน

ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในเรื่องปัจจัยเหล่านี้ และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความประทับใจ ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีกในครั้งต่อไป โดยเฉพาะข้อ 4 การต้อนรับของเจ้าบ้านท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว นับว่ามีความสำคัญมากในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ๆ ของผู้มาเที่ยว

จากแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกล่าวโดยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางเริ่มต้นจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยแรงดึงดูดใจหรือวัตถุประสงค์ของนักท่องเที่ยวเพื่อความอยากรู้อยากเห็น เพื่อการศึกษา เพื่อการผจญภัย และเพื่อการค้า โดยอาศัยการเดินทาง การขนส่ง และส่วนประกอบอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปตามค่านิยมและสิ่งดึงดูดใจ เมื่อมีธุรกิจต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยปริมาณมากขึ้น จนเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

ราณี อธิชัยและคณะ (2554: 23) พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อการท่องเที่ยว เช่น จุดประสงค์ในการท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว วิธีการเตรียมการเดินทาง แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว สถานที่ที่จะไปท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทาง กิจกรรมการท่องเที่ยว ประเภทที่พักแรม เป็นต้น

จักรกฤษณ์ เรื่องเวช (2550:10) ได้พูดถึงความหมายของพฤติกรรมสอดคล้องกันว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมหรืออาการกระทำต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต หรือการตอบสนองที่บุคคลนั้นแสดงออกมาทั้งภายในและภายนอก โดยอาจแสดงออกมาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ ซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การพูด การหัวเราะ การเดิน เรียกว่า พฤติกรรมภายนอก หรือเป็นการกระทำที่บุคคลอื่นมองไม่เห็นด้วยตา เช่น การคิด ต้องสังเกตโดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบพฤติกรรม พฤติกรรมประเภทนี้เรียกว่า พฤติกรรมภายใน

สรณยศ บุญไช้ (2545: 7) กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นการกระทำหรือการตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างมีจุดหมาย สังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญ นอกจากนี้พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้นแต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยม (Value) ที่ยึดถือเป็นหลักการในการประเมินสิ่งต่าง ๆ ทักษะหรือเจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่าง ๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม(Taste) และสภาพจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเหตุปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม

2.3.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

จักรกฤษณ์ เรื่องเวช (2550: 10) ได้ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่

1) ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการ หรือ วัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรม คนเราต้องทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือตอบสนองความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลาอันจึงจะสามารถบรรลุผลความต้องการได้ คนเราจะมีความต้องการหลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน และมักจะต้องเลือกสนองความต้องการที่รีบด่วน และสนองความต้องการที่ห่างไกลออกไปในภายหลัง

2) ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะ หรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้หมดทุกอย่างความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของคน

3) สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรม เพื่อสนองความต้องการ

4) การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไป เราต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อนแล้วตัดสินใจเลือกวิธีการที่คาดว่าจะได้ความพอใจมากที่สุด

5) การตอบสนอง (Response) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยวิธีการที่ได้รับเลือกแล้วในขั้นการแปลความหมาย

6) ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้ว ย่อมได้รับผลจากการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจจะเป็นไปตามที่คิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความหมาย (Contradict) ก็ได้

7) ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) หากคนเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ ก็กล่าวได้ว่า เขาประสบกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้ เขาอาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานะเสียใหม่ และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้จากองค์ประกอบของพฤติกรรมที่ได้กล่าวมานี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า การที่นักท่องเที่ยวยังมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน นอกจากจะมาจากปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันแล้ว องค์ประกอบของพฤติกรรมเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน

2.3.3 ประเภทของนักท่องเที่ยว

กมลทิพย์ ประสิทธิ์นราพันธุ์ (2547: 20) กล่าวถึง พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว แบ่งตามลักษณะทางจิตวิทยาจะสามารถแบ่งนักท่องเที่ยวเป็น 2 กลุ่มใหญ่ กล่าวคือ

1) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้ตาม (Psychocentrics) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวดังนี้

(1) ต้องการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ไม่เสี่ยงอันตราย

(2) ต้องการแหล่งท่องเที่ยวปลายทางที่มีแสงอาทิตย์ส่องสว่าง มีกิจกรรมกลางแจ้งที่สนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด

(3) มีกิจกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ต้องอาศัยแรงกายมาก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยสะดวกง่ายดาย เช่น สามารถขับรถเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวได้ และเดินไม่มาก ไม่ต้องเดินไกลหรือลำบากในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

(4) ต้องการบรรยากาศในการเดินทางท่องเที่ยวที่เป็นที่คุ้นเคยใกล้เคียงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนในถิ่นที่พำนักอยู่

(5) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องจัดให้มีการบริการต่าง ๆ อาทิเช่น ด้านที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม การเดินทาง และความปลอดภัย โดยต้องกำหนดเวลาในโปรแกรมการท่องเที่ยวและจัดการให้เป็นไปตามกำหนดการ

2) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้นำ (Allocentric) เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมกรการท่องเที่ยวดังนี้

(1) ต้องการเข้าไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่ซึ่งไม่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมากนัก หรือยังไม่มีเลย ต้องการรู้สึกว่าเป็นผู้ค้นพบ ได้รับประสบการณ์ใหม่ตนเองได้เข้าไปในสถานที่ที่ซึ่งไม่เคยมีผู้เข้าไปท่องเที่ยว

(2) ต้องการแหล่งท่องเที่ยวในจินตนาการ และแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยว ของบุคคลอื่น

(3) ต้องการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการออกกำลังมาก ๆ มีกิจกรรมที่ต้องออกแรง ตื่นเต้น สร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้ตนเองตลอดเวลา

(4) การเดินทางยังแหล่งท่องเที่ยวต้องใช้เวลาน้อย เพราะต้องการใช้เวลา ในการแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ และทำกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าจะใช้เวลาอยู่ในยานพาหนะในการเดินทาง

(5) สถานที่พักและอาหารที่จัดให้ เพียงแค่อำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิต มีอาหารและเครื่องดื่มที่แปลกใหม่ (ไม่เป็นอันตราย) และมีนักท่องเที่ยวพักอยู่จำนวนน้อย หรือไม่มีเลย

(6) ต้องการพบปะพูดคุยเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากบุคคลในท้องถิ่นที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรม ความเชื่อที่แตกต่างกับของตนเองและไม่เคยรู้มาก่อน

(7) การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องทำให้รู้สึกว่าไม่ถูกเร่งรัดมากเกินไป มีความยืดหยุ่น มีเวลาส่วนตัวที่จะให้ค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจ

รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของ Wahab Crampon and Rothfield เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์และแนวความคิดของนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะในการกำหนดพฤติกรรม คือ

(1) การท่องเที่ยวไม่มีสิ่งที่เป็นตัวตนที่ได้กลับมา

(2) การพิจารณาค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจะมีความสัมพันธ์กับรายได้เงินที่สะสม

ไว้และการวางแผนล่วงหน้า

(3) การตัดสินใจในการท่องเที่ยวเกิดจากสิ่งๆที่เข้ามากระตุ้น

รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของ SchmolI ถูกกำหนดจากสิ่งกระตุ้น ความปรารถนา ความต้องการและความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่

(1) สิ่งกระตุ้นในการเดินทาง (Travel stimuli) เช่น สื่อต่าง ๆ ที่กระตุ้นความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น การแนะนำจากบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัทนำเที่ยวหน่วยงานรัฐบาล

(2) ข้อกำหนด ของบุคคลและสังคม (Personnal and Social Determinants) เป็นลักษณะของข้อบังคับในการตั้งวัตถุประสงค์ของการเดินทางของนักท่องเที่ยว ในรูปแบบที่แตกต่างกัน

(3) การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบภายนอก (External Variables) กำหนดความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวในการใช้บริการของผู้ประกอบการ ภาพพจน์ของแหล่งท่องเที่ยว ประสบการณ์ที่ผ่านของนักท่องเที่ยว ข้อจำกัดทางด้านราคาและเวลาเป็นต้น

(4) ลักษณะพิเศษของสถานที่ให้บริการ (Characteristics and Features of the Service Destination) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เมื่อเลือกสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ แล้ว สิ่งที่คุณจะได้รับตามมาเป็นเช่นไร

สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล เป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก โดยอาจแสดงออกมาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ ซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ เรียกว่า พฤติกรรมภายนอก และการกระทำที่บุคคลอื่นมองไม่เห็นด้วยตา เรียกว่า พฤติกรรมภายใน จากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่ต้องการผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานในสังคมเมือง ที่พบเจอกับมลพิษ และความรีบเร่ง จึงทำให้นักท่องเที่ยวสนใจไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเป็นธรรมชาติ และใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ แบบไม่เร่งรีบ

2.4 แนวคิดการจัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ

2.4.1 แนวคิดและความหมายการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ

การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ หมายถึง การท่องเที่ยวที่แสวงหาความสงบเงียบ ปลอดภัย ปลอดโปร่ง ความผ่อนคลายเพื่อเสริมสร้างพลังงาน และได้รับความสนุกสนานในวันหยุดพักผ่อน โปรแกรมประกอบไปด้วยที่พักแรมที่เรียบง่าย อาหารสุขภาพ ใช้เวลาว่างที่สงบเงียบ เรียนรู้

วัฒนธรรมท้องถิ่น บริการที่เกี่ยวข้อง ในบรรยากาศที่เงียบสงบ และใส่ใจสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ เช่น การเดินเล่น การชมสวนดอกไม้ การเดินป่าธรรมชาติ การสัมผัสวัฒนธรรมท้องถิ่น การเที่ยวชมทัศนียภาพที่งดงามเป็นต้น (Matos, 2004, น.95-96)

การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวและทำกิจกรรมที่ไม่เร่งรีบเหมือนชีวิตประจำวัน โดยใช้เวลาและโอกาสในการซึมซับประสบการณ์ในขณะที่ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน มีเป้าหมายในการออกแบบวันหยุดพักผ่อนให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ ในการพบปะผู้คน และสถานที่ใหม่ โดยเน้นการสัมผัสทั้ง 5 ประสาท นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเดินทางท่องเที่ยวไปเมืองท่องเที่ยว ครั้งละ 1 เมืองมากกว่าไปหลาย ๆ เมืองพร้อม ๆ กัน และใช้เวลาอยู่ในเมืองท่องเที่ยวแต่ละแห่งประมาณ 1-2 สัปดาห์ เช่น เดินทางท่องเที่ยวในดินแดนที่มีบรรยากาศสงบเงียบ และพักผ่อนในชนบท เที่ยวชมชนบทและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเดินป่าหรือชายทะเล พุดคุยและทำกิจกรรมร่วมกับชาวบ้าน ในท้องถิ่น หรือกิจกรรมสปาเพื่อสุขภาพเป็นต้น (Cook, Yale and Marqua, 2010, น. 336)

แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการพัฒนาสุขภาพ (Wellness) ของนายแพทย์ชาวอเมริกันชื่อ Hulbert Dunn ที่นำเสนอแนวคิดในปี ค.ศ. 1959 ว่าสุขภาพที่ดีประกอบด้วย 4 ประการ คือ การรับประทานอาหารสุขภาพ การเคลื่อนไหว การผ่อนคลายความตึงเครียด และการทำให้มีพลังใหม่ (Matos, 2004, น.96) การให้บริการตามแนวคิดการท่องเที่ยวเนิบช้าจึงควรจัดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวให้ครบวงจร แต่โรงแรมที่เน้นการพัฒนาสุขภาพแบบครบวงจร ยังมีไม่มาก การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาสุขภาพ (Wellness Tourism) และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) แม้การท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพบางรายการอาจจะทำได้อย่างรวดเร็ว แต่โดยทั่วไปการดูแลสุขภาพสุขภาพจำเป็นต้องใช้เวลาให้ร่างกายได้รู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่นักท่องเที่ยวต้องรับรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้น (Woehler, 2004, น.90)

Samuel Staley (Director of Urban Growth and Land Use Policy) มีแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าหรือการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบ ในประเทศเอกวาดอร์ว่า การเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นการเดินทางที่ไปในสถานที่ที่ไม่ได้มีชื่อเสียงในสถานที่ท่องเที่ยวเป็นการเดินทางไปยังหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ไม่ได้มีความเจริญ การเดินทางเป็นไปอย่างเรียบง่าย แต่คำนึงถึงความรับผิดชอบว่าใครเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ได้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนพื้นเมืองหรือไม่ อะไรคือผลกระทบต่อวัฒนธรรมพื้นเมืองและสิ่งแวดล้อมของสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึง นักท่องเที่ยวควรคำนึงถึงปัญหาโลกร้อนที่พอกอาศัยส่วนมากจะเป็นการไปอาศัยอยู่กับคนในหมู่บ้านที่ไปท่องเที่ยว การรับประทานอาหารพื้นบ้าน การปลูกผักที่ปลอดสารเคมี การพัฒนา

พลังงานทางเลือกและเป็นสิ่งที่ย่อยต่อการเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ใช่เพียงแค่การไปเยี่ยมชมสถานที่ที่เป็นสถานที่ธรรมชาติ ทะเลทราย ชายหาดหรือภูเขา แต่ยังเกี่ยวข้องกับชุมชนวัฒนธรรมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่สำคัญคือความเร็วจากการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวให้ช้าลงค้นคว้าในสถานที่ที่เดินทางไปถึง เรียนรู้ภาษาถิ่น เลือกที่พักที่เป็นมิตรกับธรรมชาติและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวที่สนับสนุนชุมชนพื้นเมืองและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การเดินทางท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบสนับสนุนสิ่งที่กล่าวมา และนอกจากนั้นยังได้บทเรียนกลับไป ในขณะที่เดียวกันนักท่องเที่ยวเองได้ถนอมแหล่งทรัพยากรธรรมชาติไปด้วย

ลม รำเพย (2553) กล่าวถึงการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ ที่ประเทศไทย ว่าสถานที่ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบอีกแห่งคือ ที่อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ในยุคที่ผู้คนเริ่มหันมาท่องเที่ยวแบบ ทางเลือก เพื่อหนีความจำเจและความวุ่นวายในเมืองใหญ่ พลาตเสาะแสวงหาความเงียบสงบและเรียบง่าย พาตัวเองออกจากสังคมที่คุ้นเคยไปสู่ธรรมชาติและผู้คนที่ยึดด้วยมิตรไมตรีตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย เมืองที่สงบและซำรงรักษาวัฒนธรรมผ่านภาพประเพณีอันมีสีสัน บ้านเรือนโบราณและธรรมชาติที่งดงาม ที่อำเภอเชียงคานจังหวัดเลย ไม่ได้มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ แต่ที่เชียงคานมีความเงียบสงบกับการดำรงชีวิตที่แสนเรียบง่าย ค่าครองชีพที่ถูก ผู้คนอัธยาศัยไมตรีที่ดี และสิ่งหนึ่งที่เป็นเสน่ห์ของเชียงคานคือบ้านไม้เก่าที่เรียงรายอยู่ริมแม่น้ำโขง อายุของบ้านแต่ละหลังนั้นมีอายุตั้งแต่เป็นสิบปีจนถึงอายุของบ้านที่เป็นร้อยปี ถึงเรียกชุมชนแห่งนี้ว่า ชุมชนร้อยปีเมืองเชียงคาน และที่อำเภอเชียงคานจะมีงานประเพณีเกือบตลอดทั้งปีแต่ละงานมีความสำคัญและความน่าสนใจที่แตกต่างกันไปเช่น เทศกาลสงกรานต์ ที่ชาวเชียงคานต่างพร้อมใจกันกลับมารดน้ำดำหัวผู้หลักผู้ใหญ่ที่บ้านเกิดของตัวเองอย่างพร้อมเพรียงกัน เทศกาลออกพรรษา ซึ่งมีประเพณีไหลเรือไฟตามลำน้ำโขงเพื่อการบูชารอยพระพุทธบาทและสักการะพระแม่คงคา หรือประเพณีตีฆ้องน้ำที่มีลักษณะคล้ายกับการเล่นผีตาโขนของชาวด่านซ้าย เพื่อเป็นการตอบแทนบรรพบุรุษและที่เมืองเชียงคานเป็นเมืองที่ยังคงความเป็นธรรมชาติไว้อย่างครบถ้วน ถึงแม้ว่ากาลเวลาจะผ่านไปแค่ไหนชาวบ้านที่นี่จะใช้ชีวิตอิงกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จะสังเกตได้ว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเชียงคานมาเพื่อหาความสงบ เป็นธรรมชาติ ส่วนมากใช้ชีวิตกับการเดินเล่นรอบ ๆ เมือง คูบ้านไม้เก่าคู่วิวชีวิตชุมชน และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวพลาดไม่ได้คือ การใส่บาตรข้าวเหนียวในตอนเช้าของทุกวันและกิจกรรมการไหว้พระ 9 วัดของเมืองเชียงคาน เนื่องจากเชียงคานเป็นเมืองที่มีวัดหลายแห่ง และเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้มีการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายเนื่องจากการใช้ชีวิตที่ใกล้ชิดกับวัด การเข้าวัดฟังธรรมเป็นเรื่องปกติที่ชาวบ้านที่นี่กระทำอยู่เป็นประจำ

ดังนั้นการที่มาเที่ยวที่เชียงคานจึงเป็นโอกาสดีที่จะได้เข้าวัดทำบุญ ทำจิตใจให้สงบ และทำให้ใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนามากขึ้น

กรณีกา พรหมเนา (2549) พบว่า การดำรงชีวิตของผู้คนทั่วโลกในสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยความเร่งรีบ ตั้งแต่ตื่นนอนก็รีบอาบน้ำแต่งตัว ไปทำงาน รีบขับรถ รับประทานอาหารจานด่วน ทักทายพูดคุยกันสั้น ๆ ด้วยเหตุผลเพียงอย่างเดียวคือ “ไม่มีเวลา” บางเรื่องความเร็วก็น่ามีประโยชน์ แต่ถ้ามากเกินไปจะทำให้ล้มละลายเสียเล็กน้อย ๆ น้อย ๆ สำคัญที่อยู่รอบตัวได้ เช่น ความสัมพันธ์กับครอบครัว การดูแลตัวเอง การพักผ่อน ความปลอดภัย และบ่อยครั้งที่ความรวดเร็วเร่งรีบส่งผลเสียต่อสุขภาพในด้านการแพทย์มีโรคที่เกิดจากความเร่งรีบชื่อ Hurry Sickness Syndrome เป็นโรคที่ส่งผลต่อร่างกายและจิตใจ และที่คาดไม่ถึงคือ ส่งผลไปถึงสภาพแวดล้อมด้วย ในทางกายผู้ที่ป่วยด้วยโรคนี้จะมีอาการหายใจไม่ทันหรือหายใจหอบ หัวใจเต้นเร็ว ส่งผลให้แขนขาหมดแรง ใจสั่นใจหวิว รวมไปถึงส่งผลต่ออารมณ์ ไม่ว่าจะเป็นความใจร้อน จีโมโหกราดเกรี้ยว จนเฉี่ยวต่อสิ่งรอบตัวที่ไม่สามารถสนองตอบความต้องการเร่งด่วนของเราได้ง่าย เป็นปัจจัยเสี่ยงอาจก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ ตามมา เช่น โรคเครียด ไมเกรน โรคหัวใจ ดังนั้นคุณค่าของการใช้ชีวิตให้ช้าลง ไม่เพียงจะช่วยป้องกันโรคต่าง ๆ ได้เท่านั้น แต่ยังทำให้มองเห็นคุณค่าของชีวิตได้ชัดเจนขึ้น ความช้าในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการทำอะไรเรื่องช้า แต่เป็นการใส่ใจในรายละเอียดของชีวิตให้มากขึ้น และยังช่วยให้คลื่นสมองช้าลง ทำให้สมองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งรูปแบบชีวิตแบบนี้ความจริงก็อยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยแบบดั้งเดิมอยู่แล้ว และปัจจุบันก็ยังพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันของคนต่างจังหวัด หรือญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด การเข้านอนเร็ว ตื่นเช้าตรู่ ตื่นมากก็มีเวลาดีด้ากับธรรมชาติ รดน้ำต้นไม้ เตรียมอาหารเช้า ใส่น้ำยาซักผ้าเสร็จแล้วก็ค่อยทำงาน ตกเย็นก็ทำอาหารรับประทานกันเองภายในครอบครัว การใช้เวลาอยู่ด้วยกันคือวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย ๆ ที่ปัจจุบันหลายคนอาจมองข้ามโดยเฉพาะคนที่ใช้ชีวิตในเมืองซึ่งเป็นชีวิตที่กำลังตกเป็นทาสของความเร่งรีบ

โศรยา หอมชื่น (2553) กล่าวถึงการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบ เป็นอีกคำหนึ่งที่เกิดขึ้นจากความเคลื่อนไหวเนิบช้า (Slowmovement) ที่ถูกก่อตั้งขึ้นบนวิธีการเดินทางที่ตรงข้ามกับรูปแบบที่เรียกว่า “Must see trips” แต่เน้นการพำนักในระยะเวลาอันยาวนานในจุดหมายปลายทางหนึ่งแห่ง ใช้เวลาอย่างสบาย ๆ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นและประเพณีต่าง ๆ ในเชิงลึกมากขึ้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขกับประสบการณ์ที่แท้จริงแห่งการอยู่ในสถานที่นั้น ๆ มากกว่าการได้เพียงมาเที่ยววันหยุด นักท่องเที่ยวเนิบช้า นิยมที่จะอยู่โดย เช่าอพาร์ทเมนท์อยู่มากกว่าการพักในโรงแรม และมีความสุขกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ซ้อปบั้ง เดินเที่ยว จักรยาน ชิมอาหารท้องถิ่นและเข้าร้านกาแฟในบริเวณใกล้บ้านที่กระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่น จากการท่องเที่ยวในชนบทสู่การท่องเที่ยวในเมืองที่ผ่านมาการท่องเที่ยวเนิบช้าถูกนำไปใช้เชื่อมโยงกับการ

ท่องเที่ยวในชนบทและเมืองเล็ก ๆ ตัวอย่างที่เด่นชัดของการท่องเที่ยวเนิบช้าในยุโรปคือการท่องเที่ยวชนบทที่รวมถึง การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในอิตาลี (Agriturismo) หรือในฝรั่งเศส(Gites ruraux) ในสหรัฐอเมริกาการท่องเที่ยวเนิบช้ายังเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชนบทหรือการใช้เวลาพักผ่อนวันหยุดในเมืองเล็ก ๆ หรือหมู่บ้านในอิตาลีและฝรั่งเศสเป็นหลักอย่างไรก็ดี ยูโรมอนิเตอร์อินเตอร์เนชันแนล คาดการณ์ว่าในขั้นต่อไปนักท่องเที่ยวเนิบช้าจะสนใจท่องเที่ยวในเมืองมากขึ้น การท่องเที่ยวเนิบช้าไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับจุดหมายปลายทางเท่านั้นแต่เป็นพื้นฐานของความปรารถนาที่จะเป็นนักเดินทางที่ดีขึ้น โดยไม่เกี่ยงว่าจะเดินทางไปจุดหมายที่เป็นชนบทหรือเมืองใหญ่ การถูกปลดปล่อยจากพันธนาการของ “Must see” (การไปเที่ยวเพื่อชมสถานที่) และ “Must do” (การทำกิจกรรมใด ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว) ทำให้นักท่องเที่ยวเนิบช้าสามารถบรรลุถึงเป้าหมายนี้ได้ เมืองที่เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวเนิบช้าเมืองต่าง ๆ ที่รักษาประเพณีของตนและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานกับประสบการณ์ของท้องถิ่น และมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนมีความเหมาะสมเป็นพิเศษสำหรับ “Slow City tourism” ตัวอย่างเช่น เมืองในยุโรปต่าง ๆ เช่น โรมและบาร์เซโลนา มีสิ่งต่าง ๆ มากมายที่จะนำเสนอแก่นักเดินทางเนิบช้าในแง่ของประเพณีท้องถิ่นวัฒนธรรมอาหาร และกิจกรรมต่าง ๆ นักท่องเที่ยวเนิบช้าที่เดินทางไปยังเมืองเหล่านี้โดยมากจะเช่าอพาร์ทเมนท์อยู่อย่างน้อย 1 สัปดาห์หรือพักในที่พักแบบที่มีอาหารเช้าบริการ (Bed and Breakfast) ความสนใจหลักมิใช่การไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่สุดแต่เป็นการท่องเที่ยวในบริเวณใกล้ที่พัก ตลาดริมถนน และร้านอาหารยอดนิยม รวมทั้งพื้นที่เมืองที่อยู่นอกเส้นทางปกติของนักท่องเที่ยว พวกเขาจะ สัมผัสใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำความเข้าใจให้มากขึ้นเกี่ยวกับวิถีชีวิตและมุมมองของท้องถิ่นการดึงดูดนักท่องเที่ยวเนิบช้าไปยังเมืองต่าง ๆ หน่วยงานการท่องเที่ยวควรโปรโมทเรื่องของประเพณี ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และอาหาร เพื่อเน้นถึงคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว

พระอาจารย์ ว. วชิรเมธี (พลังจิต, 2553) ได้ ให้ทัศนะเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตเนิบช้าไว้ว่า การทำชีวิตให้ช้าลง ก็หมายความว่า เราเติม สติในชีวิตประจำวันให้มากขึ้น หลายคนเวลา นี้ทำงานจนไม่มีเวลาได้พักผ่อน พระอาจารย์ พุดเสมอว่าช่วยทำชีวิตให้ช้าลงได้มั๊ย แล้วคุณ จะมีเวลาเหลือให้กับตัวเอง เหลือสำหรับ ครอบครัว สังคม บุพการีของคุณ เวลานี้สังคมของเรานั้น อัตราเร่งสูงมาก หายใจเป็น เงิน ไปเสียหมด มนุษย์ไม่ได้ถูกให้เกิดมาเพื่อ ให้หาเงินอย่างเดียวเท่านั้นนะ ไปแสวงหา ความสุขเอาวันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลาที่ถูกใช้ ไปเพื่อการทำงานแบบหน้ามืดตามัว เวลาที่ถูกใช้ไป ล่วงไปแล้วไม่อาจเรียกคืน ดีกว่ามั๊ย ถ้าเราใช้วันเวลาของเราทั้งหมดให้มีคุณภาพที่สุด แล้วเราก็มีทั้งคุณภาพการทำงาน คุณภาพของชีวิต

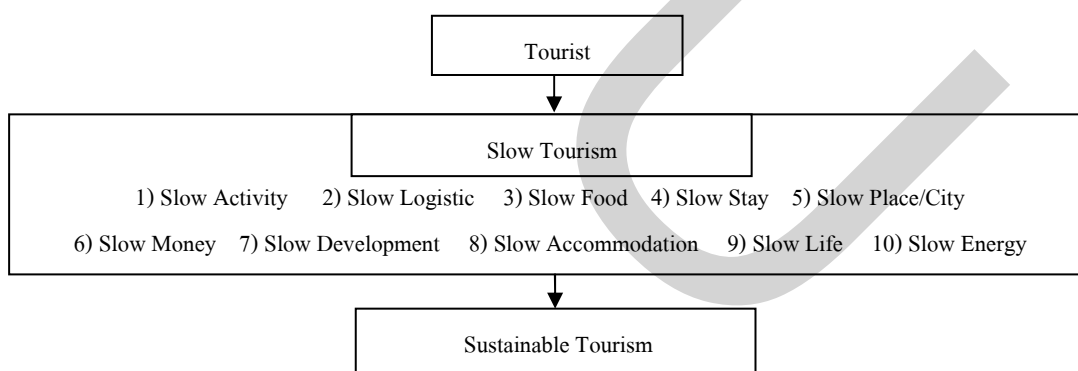
กล่าวโดยสรุปได้ว่าหลักการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ได้เลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่จะต้องเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป แต่เป็นการเลือกที่จะไปเที่ยวในแหล่งที่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตชุมชน การได้ใช้รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ไม่ได้เร่งรีบกับเวลา ได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตของผู้คนในแหล่งที่เข้าไปพำนัก ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนตามประเพณี หรือการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ และพำนักอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อยเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์หรือมากกว่านั้น สรุปคือนักท่องเที่ยวสามารถจัดรายการท่องเที่ยวเอง มีกิจกรรมตามความต้องการ ได้สัมผัสประสบการณ์ในขณะท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตของคนในชุมชนท้องถิ่น การเลือกใช้ยานพาหนะที่ไม่เร่งรีบ ยังช่วยลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เน้นการศึกษาเรื่องราวเชิงสร้างสรรค์และการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น กลุ่มนักท่องเที่ยวมีขนาดเล็ก มีมัคคุเทศก์นำทางร่วมไปกับกลุ่ม นำเสนอสิ่งใหม่ ๆ แก่นักท่องเที่ยวทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีโอกาสค้นหาสิ่งที่สนใจเพิ่มเติมเองได้ และสามารถขยายวันพักผ่อนเพื่อเรียนรู้ตามความสนใจเฉพาะเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบที่กล่าวมาข้างต้น มาใช้ในการสร้างคำถามในเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2.4.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ

การที่จะพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบให้ประสบผลสำเร็จ ผู้จัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจำเป็นต้องชี้แจงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เข้าใจรูปแบบการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ มีแรงจูงใจและมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เช่นเกษตรกรต้องเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ผู้ให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม มัคคุเทศก์ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เจ้าของมรดกทางวัฒนธรรม ช่างฝีมือ เป็นต้น ดังนั้นองค์การท่องเที่ยวในท้องถิ่นควรมีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงาน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ และชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในรายการท่องเที่ยว บริการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้วยความร่วมมือจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของหรือผู้จัดการ โรงแรมหรือที่พักแรมประเภทอื่น ๆ เจ้าของหรือผู้จัดการร้านอาหาร เป็นต้น ผู้ประกอบการที่พักแรม ที่เข้าใจรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบอาจพิจารณาสร้างโรงแรมตามแนวคิดของความเนิบช้าที่เรียกว่า “Slowtel” หรือ “Slow Hotel” จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม ในชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบจึงจะสามารถพัฒนาหรือช่วยปรับปรุงท้องถิ่นให้มีคุณค่าและก่อให้เกิดผลดี ต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ดี ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง

นอกจากความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่แล้ว องค์กรท่องเที่ยวในท้องถิ่นควรกำหนดรูปแบบ แนวทางปฏิบัติ ข้อกำหนด และกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานให้เกิดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบแต่มีคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบที่ถูกต้อง และเพื่อเป็นการส่งเสริมการริเริ่มรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างและหลากหลาย

การท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism จัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่นักท่องเที่ยวในเมืองใหญ่มีความนิยมเพิ่มมากขึ้นเพราะต่างก็เบื่อหน่ายกับสังคมที่วุ่นวาย เร่งรีบ จึงอยากที่จะแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่สงบ เรียบง่ายเพื่อการพักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ประเทศในโลกระวันนี้ออกสามารถเติมเต็มสิ่งเหล่านี้ให้กับนักท่องเที่ยวได้เนื่องจากภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ตลอดจนการมีสังคมและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและเรียบง่าย ใช้ชีวิตอยู่แบบพอเพียง ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศในโลกระวันนี้ออกซึ่งแฝงไปด้วยความสวยงามและมีเอกลักษณ์ประเทศไทยจึงเป็นตัวเลือกลำดับต้น ๆ ของนักท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism ซึ่งในการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism นั้น ควรที่จะต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่ดีเพราะบางครั้งจุดมุ่งหมายหรือ ความต้องการของนักท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism มักจะขัดแย้งและตรงกันข้ามกับการท่องเที่ยวกระแสหลัก (Mass Tourism) ที่มุ่งเน้นจำนวนนักท่องเที่ยว ความสะดวกสบายและความรวดเร็วในกิจกรรมต่าง ๆ

ภาพที่ 2.5 แนวคิด Slow Tourism คัดแปลงจาก ชลตรงค์ ทองสง, 2557

แนวทางในการพัฒนา Slow Tourism ควรพัฒนาใน 10 แนวคิด (10 Slow : 10s) ดังแสดงในภาพที่ 2.5 มีรายละเอียดดังนี้

1. Slow activity คือ การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งค่อนข้างยาวนานและอาจจะมีการพักค้างแรมในแหล่งท่องเที่ยว เน้น

การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ใช่พลละกำลังและมีความเสี่ยงมากนักกิจกรรมจะมุ่งเน้นไปที่การพักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เช่นการนวดเพื่อสุขภาพ สปา โยคะ อาหารเพื่อสุขภาพ การทำสมาธิ เป็นต้น การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นักท่องเที่ยวมีการใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่ยาวนานขึ้น อีกทั้งการที่นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมในพื้นที่ที่ยาวนานขึ้นยังช่วยให้มีการใช้จ่ายและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนา และประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี (มนัส, 2544) จากความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวนี้เองทำให้เราสามารถวางแผนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมขึ้นได้ โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow tourism ที่เน้นกิจกรรมการผ่อนคลายเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีอายุ (Baby boomer) ซึ่งคนกลุ่มนี้จะกลายเป็นคนกลุ่มใหญ่ของโลกในอนาคตอันใกล้นี้ ตลอดจนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ยังมีกำลังซื้อสูงและมีเวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างยาว (Long stay) อีกทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow tourism ยังเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรมน้อยกว่าการท่องเที่ยวในลักษณะอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งถ้าสามารถพัฒนา Slow tourism ให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ก็จะ เป็นจุดขายที่สำคัญอีกจุดหนึ่งของการท่องเที่ยวในประเทศไทย สิ่งสำคัญของการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow tourism ก็คือการจัดการที่ดีทั้งด้านคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการ การจัดการด้านผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (Carrying capacity) การจัดการพื้นที่ (Zoning) เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น ซึ่งศักยภาพด้านต่าง ๆ ของประเทศไทยสามารถพัฒนา Slow tourism ได้เป็นอย่างดีคืออย่างแน่นอน

2. Slow Logistic คือ กิจกรรมการเดินทางขนส่งที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป มีความปลอดภัยในการเดินทางทั้งในด้านเส้นทางคมนาคมขนส่ง ยานพาหนะและการให้บริการที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมุ่งเน้นการเดินทางขนส่งที่สะอาดก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและนักท่องเที่ยวน้อยที่สุด (Green logistic) เช่น การใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานการใช้พลังงานทางเลือกหรือการส่งเสริมการใช้ระบบการขนส่งมวลชน เช่น รถไฟ รถโดยสารประจำทาง เรือเฟอร์รี่ เป็นต้น อีกทั้งผู้ขับขี่และยานพาหนะชนิดต่าง ๆ ก็จะต้องมีการจดทะเบียนอย่างถูกต้องในการขนส่งแต่ละประเภท มีความพร้อมด้านความปลอดภัยของยานพาหนะ การให้บริการและผู้ขับขี่ ตลอดจนส่งเสริมการใช้ยานพาหนะของผู้ประกอบการในท้องถิ่นเพื่อการสร้างและกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นในอีกทางหนึ่งด้วยในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุควิกฤตพลังงานและสิ่งแวดล้อม Slow logistic หรือ Green logistic นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากเพราะผู้คนเริ่มมีความตระหนักและมีจิตสำนึกในการดูแลรักษา

สิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น มีการเลือกที่จะบริโภคหรือเลือกที่จะใช้บริการกับกิจการที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกน้อยที่สุด(Carbon footprint) ดังนั้นรูปแบบของ Slow logistic ก็จะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในลักษณะ Slow logistic ก็มีโอกาที่จะเติบโตในแง่ของธุรกิจได้เป็นอย่างดี แต่สิ่งสำคัญที่สุดก็คือการที่จะต้องสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีของผู้ประกอบการ ต้องมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อตัวของนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและกฎหมาย เพราะสิ่งสำคัญที่ทำให้การเดินทางขนส่งมีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็คือ การจับจีที่มีวินัย เคารพกฎจราจรและไม่มีความประมาท

3. Slow Food คือ การประกอบอาหารที่ประณีต เป็นอาหารที่มีคุณภาพ สด สะอาดและปลอดภัย ทั้งในด้านวัตถุดิบ เครื่องปรุง เครื่องครัวและวิธีการประกอบอาหาร การส่งเสริมการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาหาร การเลือกใช้พืชผักผลไม้ที่มีความปลอดภัยจากสารพิษ เช่น พืชผักพื้นบ้าน โดยเฉพาะพืชผักอายุยืนที่ไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงเพราะจะสามารถahunสร้างระบบนิเวศที่ดีในท้องถิ่นขึ้นได้อีกทางหนึ่งด้วย หรือแม้กระทั่งการเลือกใช้เนื้อสัตว์ที่มีการจับหรือเพาะเลี้ยงด้วยวิธีธรรมชาติและไม่ใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ซึ่งหลักการของ Slow food จะเป็นการสร้างความปลอดภัยทั้งต่อตัวนักท่องเที่ยว ผู้ผลิตและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ปัจจุบันผู้คนต่างก็ห่วงใยเรื่องสุขภาพอนามัยกันมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านอาหารการกินที่ผู้คนต่างตื่นตัวในการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย ทำให้แนวโน้มด้านการผลิตอาหารที่มีความปลอดภัยมีการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะประเทศไทยที่เป็นประเทศผู้นำด้านการเกษตรจึงนับเป็นโอกาสอย่างมากที่จะพัฒนาด้านอาหารปลอดภัย (Food safety) ให้เป็นที่รู้จักของคนทั้งโลก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของประเทศที่จะมุ่งไปสู่การเป็นครัวของโลก (Kitchen of the World) แนวคิดของ Slow food ยังเน้นวัตถุดิบในท้องถิ่นเพื่อใช้ในการประกอบอาหารจึงนับเป็นการกระตุ้นการผลิตด้านการเกษตรที่ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้คนในท้องถิ่นมีเกิดรายได้มีอาชีพอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง สามารถสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกทั้งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชื่อเสียงด้านอาหารและพืชผักผลไม้เป็นที่รู้จักทั่วโลกดังนั้นการพัฒนา Slow food ของประเทศไทยจึงเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไปนัก เพียงแต่ผู้ประกอบการต้องรักษามาตรฐานของการผลิตและคัดเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพมาใช้ในการให้บริการ การพัฒนา Slow food ของประเทศไทยคงไม่แพ้ชาติใดในโลก

4. Slow stay คือ การพักค้างแรมเป็นระยะเวลาานาน (อาจมากกว่า 1 คืน) ไม่เร่งรีบที่จะเดินทางต่อไปเน้นไปที่การพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวท่ามกลางธรรมชาติหรือแหล่งชุมชนท้องถิ่นที่สามารถที่จะซึมซับบรรยากาศและประกอบกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นได้ประเทศไทยมีแหล่ง

ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม กระจายอยู่ทั่วทุกท้องถิ่นของประเทศ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน ออกไป เช่น ภาคเหนือเป็นแหล่งธรรมชาติ (Nature-based tourism) ป่าเขาหรือวัฒนธรรมของชนเผ่าภาคอีสานเป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีความโดดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต (Cultural tourism) ภาคกลางเป็นชุมชนลุ่มน้ำที่ผูกพันกับวิถีชีวิตการเกษตรและการค้าขาย ภาคตะวันออกเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) ภาคใต้เป็นชุมชนประมงพื้นบ้านและวิถีการเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ป่าฝนเขตร้อน (Tropical rainforest) รูปแบบของการพักผ่อนก็จะมีความหลากหลาย เช่น การพักผ่อนแบบ Home stay/ Farm stay/ Guesthouse หรือ Lodge เป็นต้น การพักผ่อนในลักษณะนี้นอกจากจะสามารถประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึงแล้วยังสามารถสร้างรายได้เพิ่มขึ้นแก่ท้องถิ่นอีกด้วยเพราะนักท่องเที่ยวจะมีการพักผ่อน มีการประกอบกิจกรรมและสร้างรายได้แก่ท้องถิ่นโดยตรง สามารถสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีแนวทางการพัฒนา Slow stay ถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนา Slow tourism เพราะ Slowstay จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวยาวนาน (Long stay) สามารถประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้มากขึ้น มีการพักผ่อนอยู่ในสถานที่พักผ่อนยาวนานขึ้นและนักท่องเที่ยวมีโอกาสได้ใช้จ่ายมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการขนาดเล็กในท้องถิ่นจะมีโอกาสเติบโตทางธุรกิจได้สูงขึ้น และทำให้เกิดการกระจายรายได้ในแหล่งท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ต่างกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่เจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่หรือชาวต่างชาติซึ่งสุดท้ายแล้วรายได้ส่วนใหญ่ก็จะออกไปสู่ภายนอกมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีการหมุนเวียนในท้องถิ่น การพัฒนา Slow stay จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นได้อย่างเป็นธรรม สามารถสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ผู้คนในท้องถิ่นได้

5. Slow place/city คือ สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนหรือเมืองขนาดเล็กที่มีความสงบเรียบง่าย มีความเป็นชนบทหรือมีความเป็นธรรมชาติอยู่สูง นักท่องเที่ยวสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเรียบง่ายสงบ ท่ามกลางรูปแบบที่แตกต่างกันไปของแต่ละท้องถิ่น ผู้คนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ มีอรรถาศัยไมตรีที่ดี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวหรือชุมชนท้องถิ่นที่มีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้เป็นอย่างดี มีการวางแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรม มีการจัดการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติวิถีชีวิตและสังคมวัฒนธรรมของคนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด อีกทั้งชุมชนหรือเมืองนั้นก็ควรที่จะมีกฎหรือข้อบัญญัติของท้องถิ่นในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงสังคมวัฒนธรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่แล้ว

กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow tourism มักจะเกิดขึ้นในเมืองหรือชุมชนขนาดเล็กที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย แบบดั้งเดิมและเป็นชนบทสูง แต่สิ่งที่สำคัญก็คือการรักษาไว้ซึ่งความดั้งเดิมของพื้นที่ไว้ให้ได้เพราะบางครั้งกระแสการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทำให้เมืองหรือชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ชุมชนท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมากทั้งในด้านการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานหรือสถานบริการต่าง ๆ จนทำให้ท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพความเป็นชนบทไปเป็นสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น อันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ดังเช่นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ของประเทศไทยซึ่งต่างก็ประสบปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านสังคมวัฒนธรรม ปัญหาด้านเศรษฐกิจท้องถิ่น ดังนั้นแนวคิด Slow place/city คือการรักษาไว้ซึ่งความดั้งเดิมของพื้นที่วิถีชีวิต สังคมวัฒนธรรม มีการพัฒนาที่มีการวางแผนอย่างรอบคอบ มีการจัดการท่องเที่ยวที่ดี และมีการจัดการด้านผลกระทบควบคู่ไปกับการท่องเที่ยว

6. Slow money คือ การใช้จ่ายที่ไม่เร่งรีบ นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในส่วนที่สมควรจะจ่าย ผู้ค้าขายในแหล่งท่องเที่ยว ไม่ควรเอาเปรียบนักท่องเที่ยวจนเกินไป นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องจ่ายใช้สอยอย่างฟุ่มเฟือยและหรูหรา แต่เน้นการจ่ายใช้สอยที่ใช้เวลาที่ยาวนานในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เม็ดเงินที่ใช้จ่ายควรที่มีการกระจายไปยังท้องถิ่นอย่างแท้จริง ประชาชนในท้องถิ่นควรได้รับผลประโยชน์ที่ควรได้ สินค้าหรือบริการก็ควรมาจากท้องถิ่นเพื่อการสร้างอาชีพสร้างรายได้แก่ชุมชนเป็นหลัก ผู้ประกอบการก็ควรเป็นผู้ประกอบการในท้องถิ่น ไม่ควรมีการเอาเปรียบในการจัดซื้อจัดจ้างในธุรกิจการท่องเที่ยว สินค้าและบริการในแหล่งท่องเที่ยวก็ควรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและไม่ขัดแย้งกับสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่แนวคิดของ Slow money คือ การสร้างความเป็นธรรมในการใช้จ่ายทั้งของนักท่องเที่ยวและผู้ค้าขายที่ไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน เป็นการซื้อขายที่ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเม็ดเงินในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรม โดยเฉพาะการสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้แก่คนในท้องถิ่น เป็นการกระจายรายได้ที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวได้ ซึ่งการสร้างการใช้จ่ายที่เป็นธรรมนั้นถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable tourism) เพราะในอดีตการท่องเที่ยวต่างมุ่งเน้นไปที่การสร้างกำไรต่อหน่วยให้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าและการให้บริการ ผู้ค้าก็มุ่งที่จะแสวงหากำไรอย่างเต็มที่ต่างกับแนวคิดของ Slow money ที่เน้นความซื่อสัตย์ของผู้ซื้อและผู้ขาย เน้นการหาซื้อสินค้าและบริการที่คุณภาพตามความจำเป็นถูกต้องของรองธรรม และเน้นการบริโภคสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นจากท้องถิ่นอย่างแท้จริง

7. Slow Development คือ การพัฒนาพื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่ควรที่จะมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เน้นการพัฒนาขนาดเล็ก (Small development) ภายใต

ขีดจำกัดของพื้นที่ (Carrying capacity) ที่ไม่ควรปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเดิมของพื้นที่ มากจนเกินไป ควรคงสภาพเดิมของพื้นที่ไว้ให้มากที่สุดเพื่อสร้างบรรยากาศและอัตลักษณ์ของ แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งตามสภาพพื้นที่ที่มีการวางแผนและออกแบบที่อย่างเหมาะสมทั้งในด้าน สถาปัตยกรรม ภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม พื้นที่ควรมีมาตรการในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม องค์กร ส่วนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในพื้นที่ควรมีบทบาทในการวางแผนร่วมกันกับ ภาคธุรกิจในการพัฒนาแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างแผนและรูปแบบการจัดการ การท่องเที่ยวที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นให้เกิดขึ้น โดยยึดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable tourism) การพัฒนา Slow development ให้ความสำคัญกับความเจริญแต่เป็นการพัฒนา ที่รอบคอบ มีการวางแผนในการพัฒนาพื้นที่ที่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ การรักษาทรัพยากรและ คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เพราะปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่มีการพัฒนาอย่างก้าว กระโดดล้นก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมายไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติ ความ ขัดแย้งของคนในท้องถิ่น ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรม การพัฒนา Slow development จะช่วยลดผลกระทบในลักษณะเช่นนี้ได้โดยเฉพาะในสังคมชนบทที่ยังคงมีสภาพ ความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมอยู่สูงซึ่งการท่องเที่ยวอาจจะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงได้ การพัฒนา Slow development จึงเป็นการนำทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวมาใช้อย่างชาญฉลาดเพื่อ ไม่ให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ตามมาดังเช่นการพัฒนาการท่องเที่ยวในอดีตที่มุ่งเน้นแต่การสร้าง ความเจริญเติบโตให้เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวโดยไม่ได้คำนึงถึงทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและสังคม วัฒนธรรม ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาตามมามากมาย ดังนั้น Slow development จึงเป็นการ พัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ไม่ได้มุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมด้วย

8. Slow accommodation คือ สถานที่พักแรมที่มีความสงบ สะอาดและปลอดภัยอยู่ ห่างไกลจากแหล่งมลภาวะที่เป็นพิษ ไม่จำเป็นต้องเป็นที่พักขนาดใหญ่หรือหรูหรา อาจจะเป็นที่ พักขนาดเล็กและเรียบง่ายมีสภาพแวดล้อมท่ามกลางธรรมชาติหรือท้องถิ่นที่ไม่ควรมีการดัดแปลง สภาพดั้งเดิมของพื้นที่จนเกินไป สถานที่พักก็ควรมีการออกแบบที่เหมาะสมคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เป็นอย่างดี ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างและความขัดแย้งทั้งในด้านทัศนียภาพและสังคมวัฒนธรรม ในพื้นที่ มีการจัดการที่พักแรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green hotel) ทั้งด้านการก่อสร้าง การ ให้บริการ การประหยัดพลังงาน การควบคุมมลพิษ อีกทั้งการจ้างงานและการจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อการ ให้บริการ ในสถานที่พักแรมก็ควรมาจากท้องถิ่นเพื่อที่จะสามารถสร้างงานสร้างรายได้แก่ ผู้คน ท้องถิ่นได้อีกช่องทางหนึ่ง แนวคิดของ Slow accommodation ก็คือการพักแรมท่ามกลางความ ดั้งเดิมของพื้นที่ ที่พักขนาดเล็กที่อยู่กลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวมีโอกาสที่จะได้

สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ที่พักในลักษณะนี้มีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้วัสดุดิบและแรงงานในท้องถิ่นอันจะเป็นการสร้างรายได้ที่เป็นธรรมและสามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยวผ่านทางสถานที่พักแรมการให้บริการหรือกิจกรรมที่สถานที่พักจัดไว้ให้ เช่น การนวดไทย การฝึกประกอบอาหารไทย สปา การทำสมาธิ การทำงานอาสาสมัคร (Volunteer tourism) เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะสามารถสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวได้

9. Slow life คือ การใช้ชีวิตของนักท่องเที่ยวท่ามกลางความสงบเน้นการพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ใช้ชีวิตอย่างเชื่องช้าและเรียบง่าย เช่นวิถีชีวิตของผู้คนในชนบทที่ไม่หรูหราฟุ่มเฟือยหรือเร่งรีบจนเกินไป (Slow down for long life) มุ่งเน้นการพักผ่อนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจนักท่องเที่ยวมีการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นความผ่อนคลายมากกว่าการใช้พลังกำลัง นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้ใช้ชีวิตและประกอบกิจกรรมที่ไม่สามารถทำได้ในเมืองใหญ่ เป็นการหวนกลับคืนสู่ธรรมชาติ (Back to the nature) ตลอดจนเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรม ซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยวในเมืองใหญ่ต่างขวนขวายหาชีวิตที่สงบสุข หลีกหนีจากความเป็นเมืองที่คับสนุ่นวาย โดยสังคมในลักษณะเช่นนี้เราสามารถที่จะพบได้ในสังคมชนบทของไทยจึงเป็นโอกาสอย่างมากของประเทศไทยที่จะรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow life การท่องเที่ยวในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อใช้ชีวิตที่สงบสุขท่ามกลางธรรมชาติและวิถีชีวิตชนบท เพื่อคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานและสังคมที่เร่งรีบและวุ่นวายในเมืองใหญ่ อีกทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ Slow life ยังทำให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวยาวนานขึ้น (Slow stay) เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้จับจ่ายใช้สอยในแหล่งท่องเที่ยวที่ยาวนานขึ้นด้วย ซึ่งแนวคิด Slow life จะมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตชนบทของไทยที่มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย พอกันกินและใช้ชีวิตอย่างสงบถือเป็นเสน่ห์ของการใช้ชีวิตของผู้คนในชนบทของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวในเมืองใหญ่ อยากเข้ามาสัมผัสเพียงแต่จะต้องมีการจัดการและวางรูปแบบของกิจกรรมที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งอาจจะมึบริบทของทรัพยากรสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นักท่องเที่ยวจะมีโอกาสเข้าไปสัมผัสและใช้ชีวิตในแต่ละท้องถิ่นได้

10. Slow energy คือ การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประหยัดพลังงาน ทรัพยากร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านการขนส่ง สถานที่พักแรม ร้านค้าร้านอาหารและการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในปัจจุบันที่อยู่ในยุควิกฤตด้านพลังงานที่ขาดแคลนราคาแพงและก่อให้เกิดปัญหามลพิษสู่สิ่งแวดล้อม เป็นการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่

ประหยัดพลังงานหรือการเลือกใช้พลังงานทางเลือกและลดการปลดปล่อยมลพิษจากการใช้พลังงานต่าง ๆ มีการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการหรือภาคธุรกิจที่ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน (Global warming) ได้อีกทางหนึ่งในยุคของวิกฤตการณ์พลังงานที่เกิดขึ้นอยู่ ณ เวลานี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของแนวคิด Slow energy เพราะปัจจุบันเชื้อเพลิงฟอสซิลมีราคาเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งการใช้พลังงานยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global warming) ทำให้ในปัจจุบันผู้คนต่างให้ความสำคัญกับการประหยัดพลังงานทั้งในด้านการคมนาคมขนส่งและการใช้ชีวิตประจำวัน แม้กระทั่งการแสวงหาพลังงานทางเลือกเพื่อทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลที่กำลังจะหมดไปไม่ว่าจะเป็นพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานคลื่น พลังงานความร้อนใต้พิภพ และพลังงานชีวมวล เป็นต้น รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงานทั้งในด้านยานพาหนะ เครื่องใช้ไฟฟ้า การออกแบบอาคารที่พักต่าง ๆ ก็มีการคำนึงถึงการประหยัดพลังงาน ซึ่งถ้าสามารถพัฒนาแนวคิด Slow energy ให้เกิดขึ้นกับภาคธุรกิจของประเทศไทยแล้วก็จะถือเป็นจุดขายที่สำคัญที่จะรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพที่มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ (Green heart) ในขณะเดียวกันแนวคิดนี้ยังสามารถช่วยลดต้นทุนให้กับภาคธุรกิจได้อีกด้วยเพราะแนวคิด Slow energy มุ่งเน้นการใช้พลังงานที่คุ้มค่า

จากแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นความสงบ เรียบง่าย ผ่อนคลาย นักท่องเที่ยวสามารถจัดรายการท่องเที่ยวเอง มีกิจกรรมตามความต้องการแต่ไม่มากจนเกินไป นักท่องเที่ยวสามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีสภาพความเป็นธรรมชาติสูง เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อใช้ชีวิตที่สงบสุขท่ามกลางธรรมชาติและวิถีชีวิตชนบท เพื่อคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงานและสังคมที่เร่งรีบและวุ่นวาย อีกทั้งสามารถเลือกใช้ยานพาหนะที่ไม่เร่งรีบ เพื่อช่วยลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวสามารถใช้เวลากับกิจกรรมได้อย่างไม่จำกัด ทำให้ซึมซับประสบการณ์ต่าง ๆ ในขณะท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสัมผัสถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เกิดการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบ้านกับนักท่องเที่ยว โดยสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวแบบทั่วไปกับการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวแบบทั่วไปกับแบบไม่เร่งรีบ

การท่องเที่ยวแบบทั่วไป	การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ
การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	
มักจะเดินทางท่องเที่ยวช่วงวันหยุด หรือ ช่วงเวลาสั้น ๆ รูปแบบท่องเที่ยวจะเป็นแบบ กระแสนิยม คล้าย ๆ กัน การเข้าพักโรงแรม อาจจะอยู่ในระดับเดียวกัน รับประทานอาหาร และทำกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ในแบบ เดียวกัน	สามารถคัดสรรกิจกรรมท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งค่อนข้าง ยาวนาน เน้นการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ไม่มีความเสี่ยงมากนัก
กิจกรรมการเดินทางขนส่ง	
การเดินทางเป็นแบบเร่งรีบ เพราะมีปริมาณ นักท่องเที่ยวที่สูง แต่มีทรัพยากรทางด้านขนส่ง ที่มีอย่างจำกัด อาจ会有ความวุ่นวายในสถานที่ ท่องเที่ยว และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	การเดินทางขนส่งที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป มีความ ปลอดภัยในการเดินทางขนส่ง สะอาด ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และ นักท่องเที่ยวน้อยที่สุด (Green logistic) เช่น การ ใช้ยานพาหนะที่ประหยัดพลังงาน
การประกอบอาหาร	
รูปแบบอาหารเป็นแบบง่าย ๆ สามารถผลิตได้ เป็นปริมาณมาก ๆ ได้รับวัตถุดิบต่าง ๆ จาก ระบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่	อาหารมีคุณภาพ สด สะอาดและปลอดภัย ทั้ง ในด้านวัตถุดิบ เครื่องปรุง เครื่องครัวและวิธีการ ประกอบอาหาร การส่งเสริมการนำวัตถุดิบใน ท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาหาร การเลือกใช้ พืชผักผลไม้ที่มีความปลอดภัยจากสารพิษ
การพักผ่อน	
การท่องเที่ยวอาจจะเป็นเข้าไป เียนกลับ หรือ พักค้างแรมในช่วงเวลาสั้น ๆ เฉพาะช่วงวันหยุด	พักผ่อนเป็นระยะเวลานาน (อาจมากกว่า 1 คืน) ไม่เร่งรีบที่จะเดินทางต่อไปเน้นไปที่ การพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวท่ามกลาง ธรรมชาติ หรือแหล่งชุมชนท้องถิ่นที่สามารถที่ จะซึมซับบรรยากาศและประกอบกิจกรรมร่วม ไปกับท้องถิ่นได้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

สถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน	
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ใหญ่โต ขาดการ ไตร่ตรอง โดยมีแรงจูงใจทางด้านเศรษฐกิจ และ บางครั้งเกิดการละเลยต่อผลกระทบทางด้าน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	มีขนาดเล็ก ชุมชนมีความสงบเรียบง่าย มีความ เป็นชนบทหรือมีความเป็นธรรมชาติอยู่สูง นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติวิถีชีวิตและ สังคมวัฒนธรรมของคนในพื้นที่อย่างใกล้ชิด
การใช้จ่าย	
ผู้ค้าก็มุ่งที่จะแสวงหากำไรต่อหน่วยให้มากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของสินค้าและการให้ บริการ	นักท่องเที่ยวใช้จ่ายในส่วนที่สมควรจะจ่าย นักท่องเที่ยวไม่จำเป็นที่จะต้องจ่ายใช้สอย อย่างหรรหราฟุ่มเฟือยและเน้นการบริโภคสินค้า และบริการที่เกิดขึ้นจากท้องถิ่นอย่างแท้จริง
การพัฒนาพื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว	
มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ต้องสร้าง สิ่งดึงดูดใจโดยไม่ได้อำนาจถึงทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรม	มีการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างค่อยเป็นค่อยไป พยายามคงสภาพเดิมของพื้นที่ไว้ให้มากที่สุด เพื่อสร้างบรรยากาศและอัตลักษณ์ของแหล่ง ท่องเที่ยวที่มีมาตรการในการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม องค์กรส่วนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
สถานที่พักผ่อน	
ต้องได้รับการพัฒนาให้มีขนาดใหญ่ และความ สะดวกสบาย เมื่อเดินทางมาเยือนแหล่ง ท่องเที่ยวในเวลาเดียวกัน เพื่อให้สามารถรองรับ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก	มีความสงบ สะอาดและปลอดภัยอยู่ห่างไกลจาก แหล่งมลภาวะที่เป็นพิษ ที่พักแรมเป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม (Green hotel) และสถานที่พักผ่อน อาจจะเป็นของคนในท้องถิ่นเพื่อที่จะสามารถ สร้างงานสร้างรายได้

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

การใช้ชีวิตของนักท่องเที่ยว	
มุ่งเน้นกิจกรรมที่ใช้เวลาสั้น ๆ เนื่องจากรูปแบบการเดินทางที่เร่งรีบ และปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างหนาแน่น เกิดการแย่งกัน แย่งใช้สถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีระยะเวลาจำกัด	ใช้ชีวิตท่ามกลางความสงบเน้นการพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่ มุ่งเน้นการพักผ่อนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กิจกรรมจะมุ่งเน้นไปที่การพักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เช่นการนวดเพื่อสุขภาพ สปา โยคะ อาหารเพื่อสุขภาพ การทำสมาธิ เป็นต้น
การใช้ทรัพยากรและพลังงานในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว	
ใช้ทรัพยากร และพลังงานอย่างสูง เพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางมาในปริมาณมาก	การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประหยัดพลังงาน รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงานทั้งในด้านยานพาหนะ เครื่องใช้ไฟฟ้า การออกแบบอาคารที่พักต่าง ๆ ก็มีการคำนึงถึงการประหยัดพลังงาน

จากตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวทั่วไปกับการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ สามารถตอบสนองและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วไป ทั้งในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จะได้รับการดูแลและการเอาใจใส่นักท่องเที่ยว การจัดให้บริการบางส่วน เช่น โปรแกรมปั่นจักรยาน ที่พัก และกิจกรรมประเภทอื่น ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้ และค้นหาสิ่งที่สนใจเพิ่มเติมได้เอง หรือขยายวันพักผ่อนเพื่อเรียนรู้ตามความสนใจเฉพาะเรื่อง และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ ธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ให้ความร่วมมือแก่คนในชุมชนท้องถิ่นในการรักษาสีงแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในการสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรต่าง ๆ ให้คงอยู่กับการท่องเที่ยวเป็นมรดกตกทอดของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ต่อไป

2.5 แนวคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.5.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือ Eco-Tourism นั้น ความหมายก็คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทุนธรรมชาติอย่างมีธรรมาภิบาลให้มีความมั่นคง ยั่งยืน และในท้ายที่สุดจะต้องคืนทุนต่อสังคม ซึ่งหมายถึงการให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสตั้งแต่เริ่มรับรู้ตลอดกระบวนการที่สมบูรณ์ในการพิจารณาทั้งในเรื่องทุนธรรมชาติและทุนทางสังคม ซึ่งส่งผลต่อทุนทางเศรษฐกิจที่ดำรงอยู่ได้

ได้มีนักวิชาการได้นิยามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้มากมาย ได้แก่ วรรณพร วณิชชานุกร และราชภัฏสวนดุสิต (2540) ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีนักวิชาการบางคน กล่าวว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เปรียบเสมือนคนตาบอดคลำช้าง ซึ่งเมื่อสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของช้างก็สรุปได้ว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับอวัยวะในส่วนที่ตนสัมผัสอยู่” เนื่องจากกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องเกี่ยวกับคนกลุ่มต่าง ๆ จึงทำให้เกิดการสื่อความหมายต่างกันตามบทบาทของกิจกรรมที่มีอยู่ดังนี้ แต่ในขณะเดียวกันการประชาสงเคราะห์ (2539) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับ องค์การระดับภูมิภาคและนานาชาติ World Wildlife Fund (WWF) ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ปกป้อง อนุรักษ์พื้นที่ต่าง ๆ ทางธรรมชาติ และเป็นวิถีทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้ (Rushmann, 1992)

ในขณะที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538) ได้กล่าวถึง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรู้ความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับ Hector Ceballos-Lascurain (1991) จากสหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (International Union for the Conservation of Nature and Natural resources หรือ IUCN) ซึ่งเป็นบุคคลแรกๆ ที่ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชมศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินกับทัศนียภาพพืชพรรณและสัตว์ป่า รวมทั้งลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเท่านั้นจากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สามารถสรุปได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นในส่วนของการทำกิจกรรมที่คำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นสำคัญ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวจะทำ ในแหล่งท่องเที่ยว

ที่เดินทางไป ก็จะมี ความแตกต่างกัน แล้วแต่สภาพของแต่ละพื้นที่ จึงถือเป็นการท่องเที่ยวอีก รูปแบบหนึ่งที่สำคัญมากกับแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน

นวิรัตน์ ไกรพานนท์ (ม.ป.ป.,น. 3) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือนิเวศสัญจร เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คำนึงถึง ประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (nature conservation) และมุ่งเน้นพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก นักท่องเที่ยวในลักษณะนี้มักจะเดินทางเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไปยังพื้นที่ที่มีความสนใจทางวัฒนธรรม และธรรมชาติโดยพยายามที่จะระมัดระวังที่จะไม่ทิ้งร่องรอยของการเข้าไปสัมผัสสถานที่แห่งนั้น แต่จะเก็บไว้เพียงความทรงจำและประสบการณ์เท่านั้น

ยูวดี นิรัตน์ตระกูล (2538, น.3) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติหรือลักษณะเดิมที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวขึ้น

วิไลภรณ์ ชันติสิทธิ์ (2541, น. 12) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า Ecotourism เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) ที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว โดยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่น Ecotourism มาจากคำว่า Ecology มารวมกับ Tourism หมายถึง การเคลื่อนย้ายของคนที่อยู่ ในสังคมและระบบนิเวศหนึ่งไปสู่สังคมและระบบนิเวศใหม่ ซึ่งจะต้องเคารพต่อสังคมและระบบนิเวศนั้น หรือรบกวนให้น้อยที่สุด

สุรพล ศรีวิทยา (2545,น. 4) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการเดินทางไปยังแหล่งสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรมวิถีชีวิตของธรรมชาติและคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศธรรมชาติ

วรรณ วลัยวานิช (2539, น. 74) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Ecotourism ไว้ว่า “เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดหมายเพื่อการเรียนรู้และความเข้าใจในธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยยึดหลักการแห่งการเคารพซึ่งศักดิ์ศรีของระบบนิเวศวิทยาและเอื้ออำนวย ประโยชน์และโอกาสทาง เศรษฐกิจแก่ชุมชนและท้องถิ่นเป็นสำคัญ” จากคำจำกัดความดังกล่าว จึงนำมาซึ่งหลักการในการปฏิบัติเบื้องต้นไว้ดังนี้

1) มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศก่อน ส่วนการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศนั้น จะต้องเหมาะสมกับระบบสาธารณสุขโลกที่รองรับเป็นสำคัญ

2) ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ (Local Participation)

3) คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ทุกด้านทั้งด้านของจำนวน นักท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยว ชุมชนและสภาพแวดล้อมโดยรอบ

4) มุ่งใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น (Local Product)

5) เน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยมุ่งประโยชน์ในระยะยาวของชุมชน

6) คุณค่าสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมนั้นเป็นคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเอง (Intensive Value) จึงมีคุณค่ามากกว่าในฐานะเป็นเพียงแหล่งสถานที่รองรับการท่องเที่ยวเท่านั้น รวมถึงความอยู่รอดในระยะยาวจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจที่จะละเลยได้

7) การปรับตัวเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับหลักการดังกล่าวข้างต้น

8) ภาครัฐกิจการท่องเที่ยว องค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและรัฐบาลมีหน้าที่ทำงาน ร่วมกันอย่างเสมอภาคและอยู่บนหลักการข้างต้น

วรรณ วลัยวานิช (2539, น. 77) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียในการส่งเสริม Ecotourism ดังนี้

ข้อดี

1) เป็นทางเลือกหนึ่งในการประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ธรรมชาติ

2) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3) เป็นการเพิ่มรายได้และสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่น

4) เป็นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เดินทางเข้าประเทศมากขึ้น

5) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับประเทศ ในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ให้คงความงดงามและอุดมสมบูรณ์ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

ข้อเสีย

หากขาดการวางแผนที่รอบคอบและระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศวิทยาได้ ยูวดี นิรัตน์ตระกูล (2540, น. 53) ได้กล่าวว่าลักษณะที่สำคัญของ Ecotourism มีดังนี้

1) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวอยู่ที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และหรือวัฒนธรรมดั้งเดิมและห่างไกลจากความเจริญแบบสังคมเมือง

2) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ควรคำนึงถึงการจัดการ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวจะต้องมีความสมดุลกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่

4) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มุ่งให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นรูปแบบทางการท่องเที่ยวที่มีหลักการในการให้ความสำคัญกับการพัฒนาแบบยั่งยืน ที่มุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลระหว่างกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้จากการร่วมกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวไปด้วย ซึ่งต้องพิจารณาในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สังคมและ วัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดการรับรู้ในการวางแผนจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทรัพยากรท้องถิ่นของตน

2.5.2 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรด้านวัฒนธรรม การวางแผน การพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ จึงจำเป็นต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การให้การศึกษาและการสื่อความหมายแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสร้างความสำนึก และห่วงใยในธรรมชาติ หัวใจของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ที่การมอบอำนาจให้แก่ชุมชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง และการท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม นักท่องเที่ยวควรได้รับความพึงพอใจ ในขอบเขตที่ไม่มีการทำลายทรัพยากร (พยอม ธรรมบุตร. 2541 : 44) หลักการในทางปฏิบัติ เบื้องต้นของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 1) มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศก่อนเป็นอันดับแรก
- 2) ประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่
- 3) ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวทุก ๆ ด้าน
- 4) มุ่งใช้วัสดุและผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น
- 5) เน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยมุ่งประโยชน์ในระยะยาวของชุมชน
- 6) ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมมากกว่าความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น
- 7) การปรับตัวเปลี่ยนแปลงต้องไม่ขัดกับหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 8) ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวองค์กรท้องถิ่น องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม และรัฐบาลมีหน้าที่ทำงานร่วมกันอย่างเสมอภาค (ราชบัณฑิตยสถาน. 2545 : 319)

สรุปได้ว่าหลักการของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุด ไม่ถูกทำลายไป ด้วยการกระตุ้นจิตสำนึกของคนในท้องถิ่นให้พยายามดูแลรักษาและปกป้องทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านั้น โดยไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว เพียงเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตน และต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่ตนเดินทางเข้าไปเยือน และให้ความร่วมมือแก่ชุมชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเป็นมรดกตกทอดของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ที่เลือกที่จะไปเที่ยวในแหล่งที่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตชุมชน การได้ใช้รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ไม่ได้เร่งรีบกับเวลา ได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตของผู้คนในแหล่งที่เข้าไปพำนัก ได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ สถานที่พำนักอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ให้คงสภาพที่ดีต่อไป

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

2.6.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

Payakapan (1980 อ้างถึงในวิวรรณ ชันช โภคย์, 2544, น.43) ได้สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของหลักการพัฒนาชุมชนซึ่งนำประชาชนให้บังเกิดการพึ่งตนเอง และเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี (2536, น.14) กล่าวว่าในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การร่วมคิดแก้ไขปัญหา การดำเนินงานและกิจกรรมในชุมชน ร่วมวางแผน วางโครงการ ร่วมปฏิบัติงานในรูปแบบของการเสียสละแรงงาน การบริจาคเงิน วัสดุ สิ่งของ และร่วมติดตามผลงานบำรุงรักษาสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน ทั้งนี้การแสดงผลออกในการมีส่วนร่วมอาจเป็นการแสดงผลออกของบุคคลโดยตรง หรือโดยผ่านตัวแทนองค์กรประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

ปลื้ม นับดีบุญ (2536) ได้กล่าวถึง Philippine Encyclopedia of Social Work ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ การแบ่งอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรซึ่งจะไม่สามารถทำได้โดยขาดความเข้าใจและประสานงานกันของคนส่วนใหญ่ที่แสดงผ่านกลุ่มตัวแทนในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การกระทำดังกล่าวนี้จะทำให้บุคคลและกลุ่มตัดสินใจในสิ่งที่กระทบต่อชีวิตของตนเอง โดยเฉพาะประโยชน์ของตนเองที่ควรจะได้รับ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2537,น.17) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ ควบคุมการใช้ การกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพตามความจำเป็นอย่าง สมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม ซึ่งในการมีส่วนร่วมนั้นประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิ ปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดวิถีชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

ไพรัตน์ เคชะรินทร์ (2527,น.6) ได้เสนอความหมายและหลักการสำคัญของเรื่อ งนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิและ องค์กรอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย เรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้น คนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจาก ระดับบนลงล่าง (Top - down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom - up) แนวทางดังกล่าวสอดคล้อง กับแนวคิดของ โอคเลย์ (Oakley, 1984) ได้กล่าวว่า แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่าง ยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing ingredient) ใน กระบวนการพัฒนา

Cohen and Uphoff (1981) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ว่า การมีส่วน ร่วมของชุมชน หมายถึง การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือ และเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จาก การพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1981) และ รีเดอร์ (Reeder, 1974) ได้ให้ความหมายเจาะจงถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม เป็นการ ปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของ กลุ่ม

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ประชาชนและชุมชนพัฒนาขีด ความสามารถของตนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง รวมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน วางแผนและร่วมกันปฏิบัติการ ร่วมคิดตามการประเมินผล แบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาตามที่ได้กำหนดไว้

2.6.2 รูปแบบ ลักษณะ และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

Cohen and Uphoff (1981,p.6) การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
- 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526,น.10) และไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527,น.6) ซึ่งเสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 8 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมคิดหาสร้างแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมวางแผนนโยบายหรือวางแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
- 4) ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีการจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 5) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6) ร่วมลงทุนในโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
- 8) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาให้โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ กับเอกชน และรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

Cohen and Uphoff (1981) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ว่า สมาชิกของชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
- 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

ซึ่งสอดคล้องกับ Fornaroff (1980) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) การวางแผนการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย
- 2) การติดตามประเมินผล
- 3) การดำเนินงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ศุภราภรณ์ ธรรมชาติ (2541,น.38) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในอีกมุมมองหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ถ้าหากไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่ง และได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจไปปฏิบัติการ
- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและติดตามตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป รูปแบบในการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมของชุมชนที่ถ่วงถ่วงมาก ซึ่งจะบ่งบอกถึงลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนตามรูปแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

2.6.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

Kaufman (1949,น.7 อ้างถึงในพรทิพย์ ดังคนานุกุลชัย, 2541,น.35) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ
- 2) ปัจจัยทางด้านสังคมเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม และความยาวนานในการอาศัย
- 3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อสื่อสารทั้งทางการสื่อสารมวลชน และสื่อบุคคล

World Health Organization (WHO อ้างถึงใน วิจารณ์ ชันธ โภคย์, 2544, น.44) ได้เสนอ ปัจจัยของการมีส่วนร่วม 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ นั้นจะมีเหตุผลที่สำคัญ คือ ประการแรก มองเห็นว่าตนจะได้ตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง การได้รับการบอกเล่าหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ

2) ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึง การมองเห็นช่องทางในการมีส่วนร่วม และมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วม ดังนั้นพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางการมีส่วนร่วม จึงควรมีลักษณะดังนี้คือ

2.1) เปิดโอกาสให้ทุก ๆ คนในชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

2.2) มีการกำหนดเวลาที่ชัดเจนแน่นอนเพื่อผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพที่เป็นจริงของตนได้

2.3) มีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

3) ปัจจัยด้านอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และผลประโยชน์ของกิจกรรมได้นั้น จะขึ้นอยู่กับ การกำหนดและการจัดสรรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่อาจจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงได้

จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงปัจจัยหลักอันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ทั้งปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยการมีส่วนร่วม 3 ประการคือ ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยโครงสร้างของโอกาส และปัจจัยด้านอำนาจ ซึ่งปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นสิ่งจำเป็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเอาไว้พิจารณาควบคู่กับ ประโยชน์ ผลตอบแทน และการมีอำนาจหากเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดในเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม มาใช้เป็นแนวทางการสร้างคำถามในเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2.6.4 หลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์ (2550) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนี้

1) ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อชุมชน และทรัพยากรท่องเที่ยว ทั้งในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่ใกล้เคียง

2) ต้องมีความยั่งยืนทั้งทรัพยากรท่องเที่ยว และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว

3) ประชาชนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจังตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมิน ติดตามผล

4) เป็นการนำรายได้หรือประโยชน์อื่น ๆ มาสู่ชุมชน และเกิดการกระจายรายได้ดังกล่าว
 อย่างเป็นธรรม

5) ต้องเป็นการให้ประสบการณ์นั้นหนาแน่นที่คิดแก่นักท่องเที่ยว ทั้งยังก่อให้เกิดจิตสำนึก
 ในการท่องเที่ยวที่ดี และทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่น และแหล่ง
 ท่องเที่ยวที่ชุมชนท้องถิ่นดูแลจัดการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น สรุปได้ว่า การจัดการ
 การท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน และคนในชุมชนท้องถิ่น
 ไม่เพียงแต่ได้รับประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังมีผู้ได้รับประโยชน์จากการจัดการการท่องเที่ยว
 อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน คือนักท่องเที่ยวก็จะได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีทั้งยังก่อให้เกิด
 จิตสำนึกและได้รับความรู้ความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น ๆ กลับไปด้วย ทำให้
 ผู้วิจัยได้เข้าใจความหมายและหลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อนำมาใช้ประกอบกับงานวิจัยแนว
 ทิศทางการจัดการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัด
 สมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ธิดารัตน์ คีรี (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวอุทยาน
 แห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่มาก
 ที่สุด คือ ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว ในด้านความสวยงาม สงบ และเป็นธรรมชาติ และเมื่อนำ
 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เปรียบเทียบกับตัวแปรอิสระ ในภาพรวม
 พบว่า เพศ อายุ รายได้ อาชีพ และที่อยู่อาศัย ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.05 ส่วนสถานภาพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับการศึกษา
 พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อติรัตน์ จันทร์แสงทอง (2549) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของ
 นักท่องเที่ยวชาวไทย : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ปัจจัยพื้นฐาน ประกอบด้วยปัจจัยแรงจูงใจและการรับสารกับพฤติกรรมกรท่องเที่ยว พบว่ามี
 ปัจจัยแรงจูงใจทั้งทางกายภาพและทางจิตวิทยา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรท่องเที่ยวอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยการรับสาร พบว่ามีปัจจัยแหล่งท่องเที่ยวที่มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในด้านจำนวนที่มาท่องเที่ยวเท่านั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในทุกด้าน

ดวงกมล บุญทวีทรัพย์ (2555) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ในภาพรวมปัจจัยผลึกมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ต้องการมาสัมผัสธรรมชาติ และปัจจัยดึงดูดพบว่า ปัจจัยที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยด้านที่พักแรม เมื่อนำปัจจัยมาศึกษาด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า ปัจจัยดึงดูดด้านแหล่งท่องเที่ยวและด้านที่พักแรม มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวแต่ละคนที่แตกต่างกัน ทำให้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งพฤติกรรมนักท่องเที่ยวปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจแตกต่างกัน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ

ราณี อธิชัยกุลและคณะ (2554) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบเพื่อสร้างการเรียนรู้ ผ่านการสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวยุโรป โดยศึกษาพบว่า (1) การท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เนิบช้า นักท่องเที่ยวใช้เวลาไปกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดการซึมซับประสบการณ์ในขณะที่ท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการใช้พลังกำลังมาก เลือกใช้ยานพาหนะที่ไม่เร่งรีบ ช่วยลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เน้นการสื่อความหมายจากการศึกษาเรื่องราวเชิงสร้างสรรค์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวหลายมิติที่เกิดจากสัมผัสทั้ง 5 (2) ผลการค้นหาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่านักท่องเที่ยวสูงอายุชาวต่างประเทศมักมีเวลาและไม่เร่งรีบ จะเป็นมิตร นิยมท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกและศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนเดินทางด้วยการอ่านหนังสือนำเที่ยว เว็บไซต์และมีแผนการท่องเที่ยวที่ต้องการเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวใด (3) ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อรูปแบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม พบว่าการสื่อความหมายประเภทบุคคลที่มีประสิทธิภาพมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่นำชม และเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลและตอบคำถาม สำหรับการสื่อความหมายที่ไม่ใช่บุคคล พบว่าสื่อที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ เว็บไซต์ หนังสือนำเที่ยว แผนที่และโบรชัวร์แผ่นพับ ตามลำดับ ผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะและในการส่งเสริมการตลาด เพื่อสร้าง

มูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบ และปรับปรุงรูปแบบการสื่อความหมายที่ใช้บุคคล และที่ไม่ใช้บุคคล เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์เรียนรู้จากการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าเพิ่มและความประทับใจจนเกิดการความต้องการมาเที่ยวซ้ำ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน

จินตนา กำแพงศิริชัย (2554) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย โดยศึกษาความต้องการด้าน กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมและต้องการให้พัฒนาและปรับปรุงเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบที่ไร้ความเร่งรีบ จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวอำเภอเชียงคาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลเชียงคาน กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการจัดให้มีขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะของการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ คือ การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน โดยเจ้าของบ้านเป็นผู้นำเที่ยว และเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบ โดยกลุ่มโฮมสเตย์ที่เหมาะสม เจ้าของที่พักแบบโฮมสเตย์ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการโฮมสเตย์ของตนเอง และให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวถึงขนบธรรมเนียม ข้อปฏิบัติและข้อควรระวังเมื่ออยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยว สามารถดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวตลอดเวลาที่พักอยู่กับตนเองและครอบครัว

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ผลการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการตลาด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ และปรับปรุงรูปแบบการสื่อความหมายที่ใช้บุคคล และที่ไม่ใช้บุคคล เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์เรียนรู้จากการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าเพิ่มและความประทับใจจนเกิดการความต้องการมาเที่ยวซ้ำ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องการจัดให้มีขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะของการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ คือ การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน โดยเจ้าของบ้านเป็นผู้นำเที่ยว และเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ โดยกลุ่มโฮมสเตย์ที่เหมาะสม เจ้าของที่พักแบบโฮมสเตย์ควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการโฮมสเตย์ของตนเอง และให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวถึงขนบธรรมเนียม ข้อปฏิบัติและข้อควรระวังเมื่ออยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวสามารถดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวตลอดเวลาที่พักอยู่กับตนเองและครอบครัว

2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพื้นที่สีเขียว

อนิสา อ่อนบุญญะ (2549) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินของประชาชนในพื้นที่บางกระเจ้า พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยประกอบอาชีพในพื้นที่บางกระเจ้า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ว่า

พื้นที่บางกระเจ้ามีประโยชน์แต่ไม่ค่อยได้เข้าไปใช้ประโยชน์ โดยมีความประสงค์ที่จะปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะประโยชน์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวอยู่ในระดับสูง สื่อที่ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ มาจากกำนันผู้ใหญ่บ้านและ อบต. แต่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในระดับต่ำ โดยมูลค่าการคงอยู่ของพื้นที่สีเขียวบางกระเจ้ามูลค่าประมาณ 9,554 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าของการมิได้ใช้ (non-use value) หากจะทำการอนุรักษ์โดยการแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินตามสัดส่วนที่เหมาะสม การอนุรักษ์พื้นที่ตามสภาพเดิมร่วมกับพื้นที่ที่อยู่อาศัยให้ผลตอบแทนสุทธิสูงสุด คือประมาณ 43,901 ล้านบาทต่อปี ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามสัดส่วนอื่น ๆ มีผลตอบแทนสุทธิต่ำกว่า ดังนั้นจึงควรจัดการพื้นที่สีเขียวบางกระเจ้า โดยการอนุรักษ์พื้นที่ตามสภาพเดิมร่วมกับพื้นที่ที่อยู่อาศัย

นฤนาถ สนลอย (2542) ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวบริเวณบางกระเจ้าตามโครงการสวนกลางมหานคร อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาลักษณะสภาพพื้นที่และลักษณะการจัดการพื้นที่ในช่วงปี พ.ศ.2520-2540 โดยใช้วิธีการจัดองค์การของพื้นที่จะใช้ทฤษฎีระบบ (system approach) ร่วมกับการจัดองค์การตามสถานการณ์หรือตามเหตุการณ์ (contingency or situation model) ซึ่งจากการมีโครงการสวนกลางมหานคร ทำให้เกิดพื้นที่ที่มีกิจกรรมแตกต่างกัน 3 พื้นที่ คือ พื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่ป่าของเมืองหรือป่าชุมชน และพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเกษตรกร สำหรับพื้นที่สาธารณะ ได้ศึกษาจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารพื้นที่ระดับนโยบาย พื้นที่ป่าของเมืองหรือป่าชุมชน ศึกษาจากระดับความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนจากแบบสอบถาม ส่วนพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเกษตรกร ศึกษาจาก 2 ส่วน คือ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่กับการเปลี่ยนแปลงพื้นที่สีเขียวจากข้อเท็จจริง คือ การแปลสภาพถ่ายทางอากาศ และส่วนที่ 2 คือ การสอบถามความคิดเห็นของประชาชนจากแบบสอบถาม หลังจากนั้นใช้การสนทนากลุ่มผู้นำในพื้นที่ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผลการศึกษา พบว่า การจัดการพื้นที่ควรอยู่ในรูปของการประสานงานแบบคณะกรรมการ โดยองค์การการจัดการพื้นที่สาธารณะจะอยู่ในรูปคณะกรรมการอำนาจการสวนกลางมหานคร ซึ่งประกอบไปด้วยคณะทำงานส่วนวิจัยและพัฒนาคณะทำงานส่วนส่งเสริมและประสานงานและคณะทำงานส่วนปฏิบัติการ ส่วนองค์การการจัดการพื้นที่ป่าของเมืองหรือป่าชุมชนอยู่ในรูปคณะทำงานส่วนโครงการป่าชุมชน สำหรับพื้นที่กรรมสิทธิ์ของเกษตรกรใช้การจัดการในรูปคณะทำงานส่วนพื้นที่ โดยที่คณะทำงานทั้ง 3 พื้นที่ ดำเนินงานของตน แต่การดำเนินงานในภาพรวมของพื้นที่เป็นไปในรูปแบบของพื้นที่สีเขียวเกษตรร่วมกับการเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของพื้นที่

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นนั้น เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่สีเขียว บริเวณชุมชนบางกระเจ้า เพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตของชุมชน ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และพื้นที่สาธารณะประโยชน์ พร้อมทั้งรักษาพื้นที่ตามสภาพเดิม ร่วมกับพื้นที่ที่อยู่อาศัย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งนี้งานวิจัยข้างต้นเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

2.7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

อภิธรรมย์ จรรยา (2545) ศึกษาเรื่องการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จังหวัดภูเก็ต ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการส่งเสริมการให้ความรู้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต้องมีความชัดเจนในแนวความคิด คำจำกัดความ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนงานที่ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการอนุรักษ์จะช่วยให้เกิดความตระหนัก การมีจิตสำนึกในการปกป้องทรัพยากรให้คงอยู่ต่อไป และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้นจากการเกิดรายได้เสริมนอกเหนือจากอาชีพหลัก

อัญญา อันนันทน์ (2547) ศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจ รวมทั้งปัญหาในการบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพอื่น และมีความเข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ถูกต้องว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือการนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมแหล่งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งแสดงถึงความเป็นอยู่ของสังคมรวมทั้งวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และเที่ยวชมธรรมชาติโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

พวงพิศ บุญระรัตน์ (2549) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงครามโดยมีบุคคลแนะนำ ความคาดหวังด้านภาพรวมโดยทั่วไปของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านที่พัก ด้านอาหาร ด้านกิจกรรม ด้านร้านจำหน่ายของที่ระลึกมีน้อยกว่าการรับรู้จริงในขณะที่การรับรู้จริงด้านสถานที่จอดรถน้อยกว่าที่คาดหวังไว้

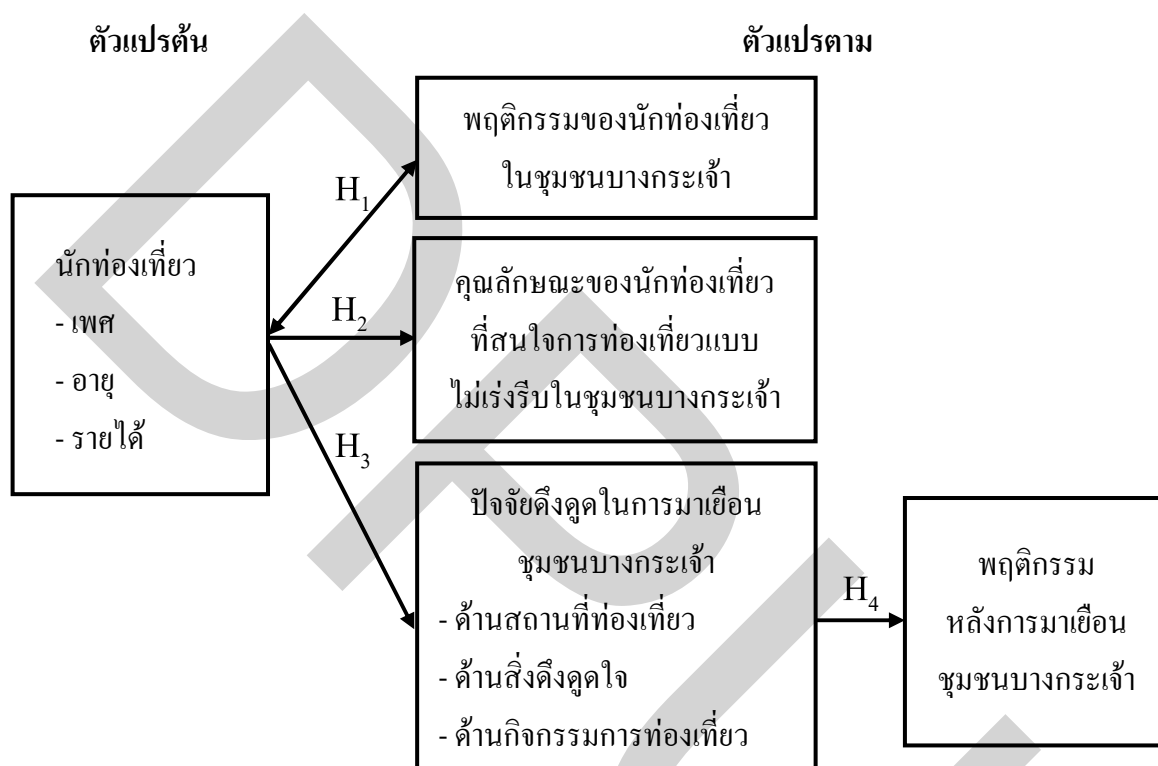
ธวัช ศรีธรรมวงศ์ (2554) ศึกษาแนวทางการปรับปรุงเส้นทางจักรยานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวบริเวณเกาะบางกระเจ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวและความต้องการด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้เส้นทางจักรยานเป็นเครื่องมือสร้างกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวในเกาะบางกระเจ้า เพื่อให้มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อาทิ วัด ท่าเรือ วิสาหกิจชุมชน เข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน ส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมเพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้มาเยือน และสามารถสัมผัสธรรมชาติในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่าการนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมแหล่งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งแสดงถึงความ เป็นอยู่ของสังคมรวมทั้งวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และเที่ยวชมธรรมชาติโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการอนุรักษ์จะช่วยให้เกิดความตระหนัก การมีจิตสำนึกในการ ปกป้องทรัพยากรให้คงอยู่ต่อไป และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของ ประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้นจากการเกิดรายได้เสริมนอกเหนือจากอาชีพหลัก

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการมีไม่มากนัก ยังขาดงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ และ ขาดงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องดังกล่าวเพื่อเป็นการสร้างองค์ ความรู้ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนและผู้ประกอบการสามารถนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อไป

2.8 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จากเอกสาร ตำรา และจากการศึกษาสภาพทั่วไปของชุมชน เพื่อหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบที่เหมาะสมกับชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H₂ : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H₃ : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

H₄ : ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนของนักท่องเที่ยว และระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) โดยช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และอธิบายความหมายของข้อมูลพร้อมสรุปผลการศึกษา โดยมีระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจคุณภาพเครื่องมือ

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

3.6 แผนการดำเนินงานวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559

2) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G. Cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549, หน้า 74) ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดตัวอย่าง

P แทน สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยกำลังสุ่ม .50

Z แทน ระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (ระดับ .05)

e แทน ค่าความผิดพลาดสูงสุดที่เกิดขึ้น = .05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{(0.5)(1-.5)(1.96)^2}{(.05)^2} \\ &= 384.16 \end{aligned}$$

ใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง

3) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Convenience Sampling) จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะที่เป็นทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะดังนี้

แบบสอบถามปลายปิด (Close-end Questionnaire) เป็นลักษณะข้อคำถามแบบเลือกตอบ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และในส่วนของคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูดในพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity) ด้านสถานที่พัก (Slow accommodation) ด้านการใช้ชีวิตของนักท่องเที่ยว (Slow life) เป็นต้น

แบบสอบถามปลายเปิด (Open Questionnaire) เป็นลักษณะที่ให้นักท่องเที่ยวเขียนตอบอยู่ในส่วนของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้ให้คะแนนของระดับความคิดเห็นต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ระดับความคิดเห็นที่จะกลับมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แห่งนี้อีกครั้ง และระดับความคิดเห็นที่จะบอกต่อให้กับคนในครอบครัวหรือคนที่ท่านรู้จัก

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 ข้อ

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า โดยนำวรรณกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบและระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อสร้างการเรียนรู้ เพื่อจะทำให้ได้ประเด็นที่นำมาสร้างเป็นหัวข้อคำถามในแบบสอบถามดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การสร้างแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า

วรรณกรรม	ประเด็นที่นำมาสร้างเครื่องมือวิจัย
- แนวทางการปรับปรุงเส้นทางจักรยานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวบริเวณเกาะบางกระเจ้า (ธวัช ศรีธรรมวงศ์, 2554) - การท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบเพื่อสร้างการเรียนรู้ผ่านการสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ชาวยุโรป (ราณี อธิชัยกุล, 2554)	- พฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ลักษณะรูปแบบการท่องเที่ยว กิจกรรมในการท่องเที่ยว
- แนวคิดการพัฒนา Slow Tourism ในประเทศไทย (ชลตรงค์ ทองสง, 2557)	- คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

วรรณกรรม	ประเด็นที่นำมาสร้างเครื่องมือวิจัย
3. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (จินตนา กำแพงศิริชัย,2554)	- ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ได้แก่ การเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยว
4. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี (ดวงกมล บุญทวีทรัพย์,2555)	- ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจ สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ฯลฯ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาของกรวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไข และครอบคลุมเนื้อหาเพื่อให้เกิดความตรง พร้อมทั้งแก้ไขสำนวนภาษา หรือเพิ่มคุณลักษณะที่เห็นควร จากนั้นผู้วิจัยนำกลับไปปรับปรุง อีกครั้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย

4.1 รศ. ดร. อัสวิน แสงพิกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2 รศ. ดร. เลิศพร ภาระสกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

4.3 ผศ. เขียง เกาชิต ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

5. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูล Pre-test มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.92

6. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงและความเชื่อถือได้แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากสถิตินักท่องเที่ยวที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ลงสำรวจพื้นที่ โดยผู้วิจัยจะทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยวก่อนตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ แล้วจึงให้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทางที่เหมาะสม ช่วงเวลาที่สะดวกแก่การเก็บรวบรวมข้อมูล และค่าใช้จ่ายในเบื้องต้น
2. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานไปยังหน่วยงานหรือผู้ให้ข้อมูลโดยตรง เพื่อแจ้งความประสงค์ของผู้วิจัยและนัดหมายกำหนดวันและเวลาในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปดำเนินการแจกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ แยกเก็บตามจำนวนสัดส่วนที่เหมาะสม และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Convenience Sampling)
4. จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้เป็นระบบ และนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ แปลผล และสรุปผล ตามลำดับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต้นจะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถาม จากนั้นจะลงรหัสของข้อมูลลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (General Coding Form) เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลที่จะใช้ในการกรอกรหัสลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วจึงวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อหาค่าทางสถิติ และนำเสนอในลักษณะเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) และตารางแสดงค่าความสัมพันธ์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้ กำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงเป็นค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในภาพรวม
2. ข้อมูลที่ใช้แบบประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เพื่อประเมินค่าและแปลผล โดยมีเกณฑ์ค่าประเมินที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา 5 ระดับ ตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) ดังต่อไปนี้

ค่าประเมิน (คะแนน)	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย
3	ไม่แน่ใจ
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

และกำหนดค่าน้ำหนักของเกณฑ์การประเมิน เพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	เห็นด้วย
2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ
1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. แบบสอบถามส่วนที่เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตอนท้ายจากแบบสอบถาม จะใช้วิธีการบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในแต่ละรายการแล้วนำไปสรุปเชิงเนื้อหา ทั้งสิ่งที่นักท่องเที่ยวน่าสนใจ และประทับใจ ซึ่งวิธีการบันทึกความคิดเห็นในแต่ละราย แล้วนำมาเรียบเรียงสรุปผล เพื่อทราบถึงปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการที่เหมาะสมในภาพรวม

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

ในส่วนของกรวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิตินั้น ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่อใช้สรุปหรือบรรยายให้เห็นคุณลักษณะของตัวแปรที่เก็บรวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาไม่สามารถนำไปอ้างอิงหรือใช้กับกลุ่มอื่นๆ ได้ โดยอาจเป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปตารางการแจกแจงความถี่ กราฟ รูปภาพต่างๆ หรืออาจเสนอค่าวัดคุณลักษณะของสิ่งที่สนใจ

เช่น การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard of Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นต้น (วรัญญา ภัทรสุข, 2545: 151) (พิสมัย หาญมงคล พิพัฒน์, 2546: 1) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีวิธีดังต่อไปนี้

1) การทดสอบสมมติฐานของผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ประชากร เมื่อสุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent-Sample T-test) ซึ่งเป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยสุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2553 :238-244)

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว หรือแบบมีปัจจัยเดียว (F-Test หรือ One Way Anova) ซึ่งเป็นการจำแนกข้อมูลด้วยตัวแปร หรือปัจจัยเพียงปัจจัยเดียว หรือเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างกันของระดับต่างๆ ของปัจจัยที่สนใจ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, น.255) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มากกว่าสองตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (Independent Samples) โดยค่านัยสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดไว้ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($\alpha = 0.05$) (ชูศรี วงศ์ธนะ, 2544, น.236)

3) การทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปร 2 ตัว เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยวิธี chi – square test โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05 ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ ร้อยละ 95

4) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำไปเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ชุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาออกเป็น 5 ตอนดังต่อไปนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- 4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลต่อไปนี้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และถิ่นที่อยู่อาศัย โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	249	62.3
หญิง	151	37.8
รวม	400	100.0
2. อายุ		
20 - 35 ปี	315	78.7
36 - 45 ปี	55	13.8
46 - 55 ปี	22	5.5
56 ปีขึ้นไป	8	2.0
รวม	400	100.0
3. สถานภาพ		
โสด	326	81.5
แต่งงาน	68	17
หม้าย / หย่าร้าง	6	1.5
รวม	400	100.0
4. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	283	70.8
ปริญญาโท หรือสูงขึ้นไป	66	16.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	22	5.5
อนุปริญญา / ปวส	18	4.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	11	2.8
รวม	400	100.0
5. อาชีพ		
พนักงานบริษัท	178	44.5
นักศึกษา	122	30.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	56	14
ประกอบอาชีพส่วนตัว	44	11
รวม	400	100.0
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
≤ 15,000 บาท	139	34.8
15,001 – 25,000 บาท	146	36.5
25,001 - 50,000 บาท	88	22
50,001 บาท ขึ้นไป	27	6.8
รวม	400	100.0
7. ถิ่นที่อยู่อาศัย		
กทม.	282	70.5
ภาคกลาง	57	14.3
ภาคใต้	20	5.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18	4.5
ภาคตะวันออก	13	3.0
ภาคเหนือ	11	2.8
ภาคตะวันตก	-	-
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายข้อมูลทั่วไป พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 249 คน (ร้อยละ 62.3) และเพศชายจำนวน 151 คน (ร้อยละ 37.8)

ในด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 20-35 ปี จำนวน 315 คน (ร้อยละ 78.7) อายุ 36-45 ปี จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.8) อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) อายุระหว่าง 56 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.0)

ในด้านสถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 326 คน (ร้อยละ 81.5) สมรส จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17) และเป็นหม้าย / หย่าร้าง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.5)

ในด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 283 คน (ร้อยละ 70.8) ศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงขึ้นไป จำนวน 66 คน (ร้อยละ 16.5) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5)

ในด้านอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพอื่นๆ เช่น นักศึกษา จำนวน 122 คน (ร้อยละ 30.5) และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 56 คน (ร้อยละ 14)

ในด้านรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน \leq 15,000 บาท จำนวน 139 คน (ร้อยละ 34.8) รายได้ 15,001 – 25,000 บาท จำนวน 146 คน (ร้อยละ 36.5) และรายได้ 25,001 - 50,000 บาท จำนวน 88 คน (ร้อยละ 22)

ในด้านถิ่นที่อยู่ส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 282 คน (ร้อยละ 70.5) ภาคกลาง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 14.3) และภาคใต้ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.0)

4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนครั้ง		
มาครั้งแรก	255	63.8
มาเป็นครั้งที่สอง	54	13.5
มากกว่าสองครั้ง	91	22.8
รวม	400	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พฤติกรรมगत่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
2. แหล่งข้อมูล		
เพื่อน	230	37.6
เว็บไซต์	220	36.0
คนในครอบครัว	65	10.6
หนังสือ นิตยสาร วารสารท่องเที่ยว	46	7.5
โทรทัศน์	38	6.2
การประชาสัมพันธ์ของ ททท.	12	2
การประชาสัมพันธ์ของบริษัททัวร์	-	-
วิทยุ	-	-
รวม	611	100.0
3. ระยะเวลา		
≤ 1 ชั่วโมง	58	14.5
1.01 – 3.00 ชั่วโมง	145	36.3
3.01 - 5.00 ชั่วโมง	112	28.0
≥ 5.01 ชั่วโมง	85	21.3
รวม	400	100.0
4. กลุ่มเดินทาง		
เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน	278	69.5
ครอบครัว /ญาติ	92	23.0
คนเดียว	18	4.5
บริษัทนำเที่ยว	12	3
รวม	400	100.0
5. ยานพาหนะ		
รถยนต์ส่วนตัว	185	46.8
เรือ	108	27.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พฤติกรรมท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์	61	15.3
รถแท็กซี่	24	6.0
รถตู้ / รถเช่า	22	5.5
รวม	400	100.0
6. ที่พัก		
ไม่พักค้างคืน	374	92.5
บ้านญาติ / เพื่อน	22	5.5
ที่พักในชุมชนบางกระเจ้า	8	2.0
รวม	400	100.0
7. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		
ตัวท่านเอง	231	46.4
เพื่อน	196	39.4
สามี หรือ ภรรยา	55	11.0
พ่อแม่	13	2.6
บริษัทจัดนำเที่ยว	3	0.6
รวม	498	100.0
8. สิ่งอำนวยความสะดวก		
ป้ายบอกทาง	282	18.7
ห้องน้ำ / ห้องสุขา	255	16.9
ป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ	188	12.5
จุดบริการแวะพักสำหรับนักท่องเที่ยว	183	12.2
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	157	10.4
ที่จอดรถ / ลานจอดรถ	150	10.0
ถังขยะ / จุดกำจัดของเสีย	134	8.9
บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ	104	6.8

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	53	3.5
รวม	1506	100.0
9. แหล่งท่องเที่ยว		
ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	349	28.9
สวนศรีนครเขื่อนขันธ์	308	25.5
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	219	18.2
บางกอกทรีเฮาส์	129	10.7
บ้านรูปหอมสมุนไพร	108	9.0
วัดบางน้ำผึ้งใน	93	7.7
รวม	1206	100.0
10. กิจกรรมนันทนาการ		
ปั่นจักรยาน	324	33.2
ถ่ายรูป	260	26.7
พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ	230	23.6
ทำบุญ / ไหว้พระ	78	8.0
ทำผ้ามัดข้อม / ทำรูปหอมไผ่ขลุ่ย	35	3.6
ดูนก / ส่องนก	27	2.8
พายเรือ	21	2.2
รวม	975	100.0
11. งบประมาณ		
ต่ำกว่า 1,500 บาท	366	91.5
1,501 – 2,000 บาท	26	6.5
2,001 – 2,500 บาท	2	0.5
มากกว่า 2,500 บาท	6	1.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพิ่งเคยมาเป็นครั้งแรกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.8 มากกว่าสองครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.8 และมาเป็นครั้งที่สอง คิดเป็นร้อยละ 13.5

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มาจากเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ เว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 36.0 และคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.6

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาอยู่ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เป็นระยะเวลา 1.01 - 3.00 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาคือ 3.01 - 5.00 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 28.0 และ ≥ 5.01 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 21.3

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ พร้อมกับเพื่อน / เพื่อนร่วมงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.5 รองลงมาคือ ครอบครัว/ญาติคิดเป็นร้อยละ 23.0 และมาคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 4.5

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมาคือเรือ คิดเป็นร้อยละ 27.0 และรถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 15.3

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ไม่พักค้างคืนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.5 รองลงมาคือพักบ้านญาติ/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และอื่นๆ เช่น โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 2.0

ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ตัวท่านเอง คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 39.4 และสามี หรือภรรยา คิดเป็นร้อยละ 11.0

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนบางกระเจ้าในเรื่องของป้ายบอกทางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.7 รองลงมาคือห้องน้ำ / ห้องสุขา คิดเป็นร้อยละ 16.9 และป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 12.5

นักท่องเที่ยวนิยมไปตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.9 รองลงมาคือสวนศรีนครเขื่อนขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 25.5 และพิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย คิดเป็นร้อยละ 18.2

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า นิยมประกอบกิจกรรมปั่นจักรยานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.2 รองลงมาคือถ่ายรูป คิดเป็นร้อยละ 26.7 และพักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ คิดเป็นร้อยละ 23.6

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีงบประมาณในการใช้จ่ายในระหว่างมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าต่ำกว่า 1,500 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.5 รองลงมาคือ 1,501 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.5 และมากกว่า 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.5

4.3 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	เห็นด้วย
2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ
1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในการทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ ที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบสนใจ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity)			
ท่านชอบการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบเกินไป	4.65	0.547	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านชอบเที่ยวชมวัด ชม โบราณเก่าแก่ ชอบท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรม	4.24	0.781	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.44	0.554	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic)			
ท่านมักจะใช้พาหนะที่ลดการใช้น้ำมัน ในขณะที่ท่องเที่ยว เช่น การเดิน หรือปั่นจักรยาน	4.29	0.864	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านเลือกที่จะใช้บริการกับกิจการที่มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.50	0.682	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.39	0.695	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบสนใจ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านการประกอบอาหาร (Slow Food)			
ท่านมักจะรับประทานอาหารของคนในท้องถิ่น	4.37	0.695	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านมักจะซื้อผักผลไม้ที่มีชื่อของท้องถิ่นเวลาท่องเที่ยว	4.12	0.915	เห็นด้วย
รวม	4.24	0.708	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay)			
ท่านชอบพูดคุยทำความรู้จักกับคนในท้องถิ่นเวลาไปเที่ยวต่างจังหวัด	3.92	0.944	เห็นด้วย
ท่านชอบใช้เวลาพักผ่อนอยู่นานๆท่ามกลางธรรมชาติ	4.59	0.634	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.26	0.643	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city)			
ท่านชอบเที่ยวเมืองขนาดเล็ก มีความเงียบสงบ	4.66	0.573	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านชอบไปเที่ยวสถานที่ที่ผู้คนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ มีอสังหาริมทรัพย์ที่ดี	4.57	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.62	0.509	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านการใช้จ่าย (Slow money)			
ท่านมักจะอุดหนุนสินค้าจากคนในท้องถิ่น	4.25	0.736	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านมักเลือกซื้อสินค้าจากผู้ขายที่ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว	4.65	0.581	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.45	0.576	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development)			
ท่านชอบสถานที่ที่คงสภาพเดิมของพื้นที่ไว้	4.74	0.491	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านชอบความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม	4.78	0.500	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.76	0.456	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบสนใจ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation)			
ถ้าเลือกได้ ท่านชอบพักกับชาวบ้าน แทนที่จะพักในโรงแรมเวลาท่องเที่ยว	4.00	1.022	เห็นด้วย
ถ้าพักในโรงแรม ท่านจะเลือกพักโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือกลมกลืนกับธรรมชาติ	4.43	0.732	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.21	0.728	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านวิถีชีวิต (Slow life)			
ท่านชอบไปเที่ยวเอง แบบไปได้เรื่อยๆ ไม่เร่งรีบ	4.73	0.540	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านไม่ชอบไปเที่ยวกับคณะทัวร์เพราะต้องเร่งรีบ	4.59	0.747	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.66	0.512	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy)			
ท่านมักจะเลือกทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประหยัดพลังงานทรัพยากร และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	4.61	0.598	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านมักจะสนับสนุนผู้ประกอบการที่อนุรักษ์พลังงานเพื่อช่วยลดปัญหาโลกร้อน หรือมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม	4.58	0.603	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.59	0.545	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ในภาพรวม	4.46	0.395	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากิจกรรมที่นักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบสนใจในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.46$) และเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในรายด้าน พบว่าด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development) เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือ ด้านวิถีชีวิต (Slow life) ($\bar{X} = 4.66$) และด้าน

สถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) ($\bar{X} = 4.62$) ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและพัฒนาพื้นที่ (Slow Development) พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า เห็นด้วยกับความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รองลงมาสถานที่ที่คงสภาพเดิมของพื้นที่ไว้ ($\bar{X} = 4.74$)

ด้านวิถีชีวิต (Slow life) พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า เห็นด้วยกับการไปเที่ยวเอง แบบไปได้เรื่อยๆไม่เร่งรีบมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมาคือไม่ชอบไปเที่ยวกับคณะทัวร์เพราะต้องเร่งรีบ ($\bar{X} = 4.59$)

ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า เห็นด้วยกับการเที่ยวเมืองขนาดเล็ก มีความเงียบสงบมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) รองลงมาคือการไปเที่ยวสถานที่ที่ผู้คนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ มีบรรยากาศไมตรีที่ดี ($\bar{X} = 4.57$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในรูปแบบของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

4.21 - 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 - 4.20	เห็นด้วย
2.61 - 3.40	ไม่แน่ใจ
1.81 - 2.60	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในมาเยือนชุมชน
บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว			
การคมนาคมเข้าถึงได้สะดวก	3.99	0.830	เห็นด้วย
ถนนเข้าชุมชนมีความสะดวก ปลอดภัย	3.91	0.898	เห็นด้วย
มีรถประจำทางที่ให้บริการตลอดทั้งวัน	3.62	0.944	เห็นด้วย
รวม	3.84	0.752	เห็นด้วย
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
มีน้ำประปาและไฟฟ้าพร้อมสรรพ	4.04	0.761	เห็นด้วย
มีจักรยานให้เช่า	4.50	0.664	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีร้านอาหารที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว	4.12	0.842	เห็นด้วย
มีห้องน้ำและห้องสุขาเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว	3.72	0.995	เห็นด้วย
รวม	4.10	0.604	เห็นด้วย
ด้านที่พักแรม			
ที่พักสะอาด และสภาพสวยงาม	3.93	0.850	เห็นด้วย
ราคาที่พักเหมาะสมกับขนาดห้องพัก	3.83	0.848	เห็นด้วย
ที่พักเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.83	0.860	เห็นด้วย
รวม	3.86	0.756	เห็นด้วย
ด้านสิ่งดึงดูดใจ			
การได้รับความปลอดภัยในการท่องเที่ยว (ปราศจาก มิถุนาชีพ)	4.24	0.742	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีประเพณีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	4.34	0.746	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
อสังหาริมทรัพย์ของชุมชนท้องถิ่น ที่เป็นมิตร	4.40	0.711	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การจัดระเบียบของสภาพผังเมือง ที่มีความเรียบร้อย เป็นระเบียบ	4.09	0.822	เห็นด้วย
ความเจียมสงบของชุมชน	4.33	0.801	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนแบบเรียบง่าย	4.31	0.718	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.28	0.590	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว			
กิจกรรมการไหว้พระ	4.05	0.848	เห็นด้วย
การปั่นจักรยานชมรอบๆบางกระเจ้า	4.47	0.752	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การท่องเที่ยวและศึกษาวิถีชีวิตชุมชนวัฒนธรรม	4.36	0.712	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ปลากัด	4.06	0.781	เห็นด้วย
การเดินทางตลาดน้ำ	4.35	0.754	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การทำรูปหอม	3.93	0.812	เห็นด้วย
การทำผ้ามัดย้อม	3.90	0.848	เห็นด้วย
รวม	4.16	0.571	เห็นด้วย
ด้านสินค้าและบริการ			
สินค้าและบริการมาจากคนในชุมชน	4.39	0.674	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ราคาของสินค้าและบริการเหมาะสม	4.37	0.813	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ของฝากและของที่ระลึกมีความหลากหลาย	4.50	0.690	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.42	0.649	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ภาพรวม	4.06	0.497	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.4 พบว่าปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.06$) และเมื่อพิจารณาปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนของนักท่องเที่ยวในรายด้าน พบว่าด้านสินค้าและบริการเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือด้านสิ่งดึงดูดใจ ($\bar{X} = 4.28$) และด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.16$) ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านสินค้าและบริการ พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า ชื่นชอบของฝากและของที่ระลึกมีความหลากหลายมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือสินค้าและบริการมาจากคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.39$) และราคาของสินค้าและบริการเหมาะสม ($\bar{X} = 4.37$)

ด้านสิ่งดึงดูดใจในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า ชื่นชอบบรรยากาศของคนในชุมชนท้องถิ่น ที่เป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือประเพณีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ($\bar{X} = 4.34$) และความเงียบสงบของชุมชน ($\bar{X} = 4.33$)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นิยมในการท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า ชื่นชอบการปั่นจักรยานรอบๆบางกระเจ้ามากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ การท่องเที่ยวและศึกษาวิถีชีวิตชุมชนวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.36$) และการเดินเที่ยวตลาดน้ำ ($\bar{X} = 4.35$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

พฤติกรรมหลังการมาเยือน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ท่านจะบอกต่อให้กับคนในครอบครัวหรือคนที่ท่านรู้จัก	4.50	0.690	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวที่บางกระเจ้า	4.39	0.674	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ท่านจะกลับมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แห่งนี้อีกครั้ง	4.37	0.813	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.42	0.649	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณาการพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยวในรายด้าน พบว่านักท่องเที่ยวจะบอกต่อให้กับคนในครอบครัวหรือคนที่รู้จักเป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวที่บางกระเจ้า ($\bar{X} = 4.39$) และนักท่องเที่ยวจะกลับมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แห่งนี้อีกครั้ง ($\bar{X} = 4.37$)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ไว้ดังนี้

- 1) ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง และป้ายอธิบายความรู้ของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง
- 2) การรักษาความสะอาดบริเวณโดยรอบเส้นทางท่องเที่ยวภายในชุมชนบางกระเจ้า
- 3) อนุรักษ์วิถีชีวิตเก่าแก่ของชุมชนบางกระเจ้า ให้เป็นแบบดั้งเดิมที่สุด
- 4) ควรทำนุบำรุงรักษาโบราณสถานให้คงสภาพดั้งเดิม
- 5) ควรเพิ่มห้องน้ำสาธารณะกระจายตามสถานที่สำคัญๆให้มากขึ้น

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ และรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนบางกระบือ จังหวัดสมุทรปราการ

โดยในส่วนของสมมติฐานข้อที่ 1 มีตัวแปรต้นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ และตัวแปรตามคือ พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติของการทดสอบ Pearson Chi-Square ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 ทั้งนี้ในส่วนของการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.6 - 4.8

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศ (ร้อยละ)		χ^2 (df) (Sig.)
	ชาย	หญิง	
1. จำนวนครั้ง			
มาครั้งแรก	59.6	66.3	2.733
มาเป็นครั้งที่สอง	13.2	13.7	(2)
มากกว่าสองครั้ง	27.2	20.1	(.255)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศ (ร้อยละ)		χ^2 (df) (Sig.)
	ชาย	หญิง	
2. แหล่งข้อมูล			
คนในครอบครัว	9.5	11.3	8.440 (5) (.134)
เพื่อน	37.25	37.9	
หนังสือ นิตยสาร วารสารท่องเที่ยว	8.66	6.84	
โทรทัศน์	5.63	6.58	
เว็บไซต์	35.06	36.58	
การประชาสัมพันธ์ของ ททท.	3.9	0.8	
3. ระยะเวลา			
≤ 1 ชั่วโมง	10.6	16.9	7.354 (3) (.061)
1.01 – 3.00 ชั่วโมง	31.8	39	
3.01 - 5.00 ชั่วโมง	33.1	24.9	
มากกว่า 5.01 ชั่วโมง	24.5	19.3	
4. ลักษณะกลุ่มเดินทาง			
คนเดียว	6.0	3.6	7.263 (3) (.064)
ครอบครัว / ญาติ	28.5	19.7	
เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน	61.6	74.3	
บริษัทนำเที่ยว	4.0	2.4	
5. พาหนะที่ใช้เดินทาง			
รถยนต์ส่วนตัว	52.3	42.6	16.784 (4) (.002)*
รถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์	11.3	17.7	
รถตู้ / รถเช่า	5.3	5.6	
รถแท็กซี่	10.6	3.2	
เรือ	20.5	30.9	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

พฤติกรรมगत่องเที่ยว	เพศ (ร้อยละ)		χ^2 (df) (Sig.)
	ชาย	หญิง	
6. ที่พัก			
ไม่พักค้างคืน	92.1	92.8	.534
ที่พักในชุมชนบางกระบือ	2.6	1.6	(2)
บ้านญาติ / เพื่อน	5.3	5.6	(.766)
7. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
ตัวท่านเอง	40.44	49.84	10.481
พ่อแม่	1.1	3.49	4
สามี หรือ ภรรยา	13.66	9.52	(.033)*
เพื่อน	44.80	36.19	
บริษัทจัดนำเที่ยว	0	0.96	
8. สิ่งอำนวยความสะดวก			
ที่จอดรถ / ลานจอดรถ	11.6	9.0	5.773
ป้ายบอกทาง	18.8	18.7	(8)
ป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ	13.1	12.1	(.673)
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	3.6	3.5	
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	9.0	11.3	
9. แหล่งท่องเที่ยว			
ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	27.9	29.5	1.142
สวนศรีนครเขื่อนขันธ์	26.3	25.1	(5)
พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย	18.7	17.9	(.950)
บ้านรูปหอมสมุนไพร	9.0	8.9	
บางกอกทรีเฮ้าส์	11.1	10.5	
วัดบางน้ำผึ้งใน	6.9	8.2	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	เพศ (ร้อยละ)		χ^2 (df) (Sig.)
	ชาย	หญิง	
10. กิจกรรมนันทนาการ			
ปั่นจักรยาน	34.1	32.8	14.123 (6) (.696)
พายเรือ	0	3.3	
ทำผ้ามัดย้อม / ทำรูปหอมไฉ่ยุง	2.7	4.1	
ถ่ายรูป	28.2	25.9	
ทำบุญ / ไหว้พระ	8.6	7.7	
ดูนก / ส่องนก	2.1	3.1	
พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ	24.3	23.2	
11. งบประมาณ			
ต่ำกว่า 1,500 บาท	88.1	93.6	6.525 (3) (.089)
1,501 – 2,000 บาท	9.3	4.8	
2,001 – 2,500 บาท	1.3	0	
มากกว่า 2,500 บาท	1.3	4	

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .255) แหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับ (Sig. = .134) ระยะเวลาในการมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .061) ลักษณะกลุ่มเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .064) ประเภทของที่พก (Sig. = .766) สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .673) แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้าที่นักท่องเที่ยวไปเยือน (Sig. = .950) ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรม (Sig. = .696) และงบประมาณในระหว่างมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .089)

ในขณะที่ผลการทดสอบพบว่า เพศที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ

เพศที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับพาหนะที่ใช้เดินทาง (Sig. = .002) พบว่านักท่องเที่ยวเพศชาย นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 52.3 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวเพศหญิง นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยรถยนต์ส่วนตัวและเรือ คิดเป็นร้อยละ 42.6 และ 30.9 ตามลำดับ

เพศที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .033) พบว่านักท่องเที่ยวเพศหญิง ตัดสินใจมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 49.84 และ นักท่องเที่ยวเพศชาย มีเพื่อนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า คิดเป็นร้อยละ 44.80

ตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	อายุ (ร้อยละ)				χ^2 (df) (Sig.)
	20 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	56 ปี ขึ้นไป	
1. จำนวนครั้ง					
มาครั้งแรก	69.8	38.2	50	37.5	47.811
มาเป็นครั้งที่สอง	14.6	14.5	0	0	(6)
มากกว่าสองครั้ง	15.6	47.3	50	62.5	(.000)*
2. แหล่งข้อมูล					
คนในครอบครัว	8.2	17.9	22.2	23.1	41.155
เพื่อน	39.9	35.8	14.8	15.4	(15)
หนังสือ นิตยสาร วารสารท่องเที่ยว	6.9	9.5	7.4	15.4	(.000)*
โทรทัศน์	4.4	12.6	11.1	15.4	
เว็บไซต์	38.7	21.1	44.4	30.8	
การประชาสัมพันธ์ของ ททท.	1.9	3.2	0	0	
3. ระยะเวลา					
≤ 1 ชั่วโมง	16.8	5.5	9.1	0	31.252
1.01 – 3.00 ชั่วโมง	34	56.4	9.1	62.5	(9)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมกรทองเที้ยว	อายุ (ร้อยละ)				χ^2 (df) (Sig.)
	20 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	56 ปี ขึ้นไป	
3.01 - 5.00 ชั่วโมง	25.7	30.9	54.5	25	(.000)*
≥ 5.01 ชั่วโมง	23.5	7.3	27.3	12.5	
4. ลักษณะกลุ่มเดินทาง					
คนเดียว	4.1	3.6	9.1	12.5	88.476 (9) (.000)*
ครอบครัว / ญาติ	13.3	52.7	72.7	62.5	
เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน	78.7	43.6	18.2	25.0	
บริษัทนำเที่ยว	3.8	0	0	0	
5. พาหนะที่ใช้เดินทาง					
รถยนต์ส่วนตัว	42.2	74.5	31.8	50	36.684 (12) (.000)*
รถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์	17.1	3.6	22.7	0	
รถตู้ / รถเช่า	7.0	0	0	0	
รถแท็กซี่	7.6	0	0	0	
เรือ	26.0	21.8	45.5	50	
6. ที่พัก					
ไม่พักค้างคืน	92.1	92.7	95.5	100	3.032 (6) (.805)
ที่พักในชุมชนบางกระบือ	2.5	0	0	0	
บ้านญาติ / เพื่อน	5.4	7.3	4.5	0	
7. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
ตัวท่านเอง	45.9	44.7	68.2	46.4	68.004 (12) (.000)*
พ่อแม่	2.8	2.6	0	2.6	
สามี หรือ ภรรยา	5.9	26.3	31.8	11.0	
เพื่อน	44.6	26.3	0	39.4	
บริษัทจัดนำเที่ยว	0.8	0	0	0.6	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	อายุ (ร้อยละ)				χ^2 (df) (Sig.)
	20 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	56 ปี ขึ้นไป	
8. สิ่งอำนวยความสะดวก					
ที่จอดรถ / ลานจอดรถ	10	10.1	8.6	10.3	19.984 (24) (.698)
ป้ายบอกทาง	18.6	19.0	24.1	12.8	
ป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ	12.7	11.7	8.6	17.9	
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	3.0	4.9	5.2	7.7	
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	10.5	9.3	12.1	12.8	
ถังขยะ / จุดกำจัดของเสีย	9.0	10.1	1.7	10.3	
จุดบริการแวะพักสำหรับนักท่องเที่ยว	12.7	10.9	6.9	10.3	
ห้องน้ำ / ห้องสุขา	16.8	17.4	19.0	15.4	
บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ	6.8	6.5	13.8	2.6	
9. แหล่งท่องเที่ยว					
ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	28.9	29.7	27.7	28.9	6.251 (15) (.975)
สวนศรีนครเขื่อนขันธ์	25.1	29.7	24.6	25.5	
พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย	18.2	18.9	15.4	18.2	
บ้านรูปหอมสมุนไพร	8.8	8.8	10.8	9.0	
บางกอกทรีเฮ้าส์	10.9	8.8	12.3	10.7	
วัดบางน้ำผึ้งใน	8.1	4.1	9.2	7.7	
10. กิจกรรมนันทนาการ					
ปั่นจักรยาน	32.9	36.9	29.4	33.2	12.391 (18) (.826)
พายเรือ	2.1	1.9	3.9	2.2	
ทำผ้ามัดย้อม / ทำรูปหอมไฉ่ยุง	4.2	0	2.0	3.6	
ถ่ายรูป	27.2	23.3	25.5	26.7	
ทำบุญ / ไหว้พระ	7.9	7.8	9.8	8.0	
คูนก / ส่องนก	3.1	1.0	2.0	2.8	

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	อายุ (ร้อยละ)				χ^2 (df) (Sig.)
	20 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 - 55 ปี	56 ปี ขึ้นไป	
พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ	22.5	29.1	27.5	23.6	
11. งบประมาณ					
ต่ำกว่า 1,500 บาท	93.7	85.5	72.7	100	45.650 (9) (.000)*
1,501 – 2,000 บาท	5.1	10.9	18.2	0	
2,001 – 2,500 บาท	0	0	9.1	0	
มากกว่า 2,500 บาท	1.3	3.6	0	0	

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุ และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของที่พัก (Sig. = .805) สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .698) แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้าที่นักท่องเที่ยวไปเยือน (Sig. = .975) ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรม (Sig. = .826)

ในขณะที่ผลการทดสอบ พบว่าช่วงอายุที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ

ช่วงอายุที่ต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .000) โดยช่วงอายุ 20 – 35 ปี ไม่มีประสบการณ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด กล่าวคือ มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 69.8 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวไปเที่ยวมากกว่าสองครั้ง ในช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป และนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.5 คิด และ 47.3 ตามลำดับ

ช่วงอายุที่ต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับ (Sig. = .000) พบว่าช่วงอายุ 46 – 55 ปี ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการจากเว็บไซต์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมา

คือ นักท่องเที่ยวช่วงอายุ 20 -35 ปี ได้รับข้อมูลจากเพื่อนและเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 39.9 และ 38.7 ตามลำดับ

ช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป ใช้เวลาท่องเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการเป็นระยะเวลา 1.01 – 3.00 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.5 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 36 -45 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.4 และนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 46 -55 ปี ใช้เวลาท่องเที่ยว 3.01 – 5.00 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 54.5

ช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับลักษณะกลุ่มเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวช่วงอายุ 20 – 35 ปี นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้ากับเพื่อน / เพื่อนร่วมงาน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาคือนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 46 – 55ปี และช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 72.7 และ 62.5 ตามลำดับ

ช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับพาหนะที่ใช้เดินทาง (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวช่วงอายุ 36 - 45 ปี นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 74.5 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป นิยมเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยรถยนต์ส่วนตัวและเรือ คิดเป็นร้อยละ 50 และ 50 ตามลำดับ

ช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวช่วงอายุ 46 – 55 ปี ตัดสินใจมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 68.2 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป และนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 20 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.4 และ 45.9 ตามลำดับ

ช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับงบประมาณในระหว่างมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป ใช้งบประมาณในการมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าเป็นจำนวนเงินต่ำกว่า 1,500 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 20 – 35 ปี และนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 93.7 และ 85.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				χ^2 (df) (Sig.)
	≤ 15,000 บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 – 50,000 บาท	50,001 บาทขึ้นไป	
1. จำนวนครั้ง					
มาครั้งแรก	74.1	67.1	50	37	48.251
มาเป็นครั้งที่สอง	10.1	19.9	10.2	7.4	(6)
มากกว่าสองครั้ง	15.8	13.0	39.8	55.6	(.000)*
2. แหล่งข้อมูล					
คนในครอบครัว	6.8	9.8	12.1	28.2	50.708
เพื่อน	44.5	37.1	29.9	38.5	(15)
หนังสือ นิตยสาร วารสารท่องเที่ยว	2.6	8.0	12.7	7.7	(.000)*
โทรทัศน์	3.1	6.7	9.6	5.1	
เว็บไซต์	41.9	37.5	31.2	17.9	
การประชาสัมพันธ์ของ ททท.	1.0	0.9	4.5	2.6	
3. ระยะเวลา					
≤ 1 ชั่วโมง	12.9	18.5	10.2	14.8	12.166
1.01 – 3.00 ชั่วโมง	35.3	37	40.9	22.2	(9)
3.01 - 5.00 ชั่วโมง	25.9	24	33	44.4	(.204)
≥ 5.01 ชั่วโมง	25.9	20.5	15.9	18.5	
4. ลักษณะกลุ่มเดินทาง					
คนเดียว	3.6	3.4	9.1	0	35.061
ครอบครัว / ญาติ	19.4	15.1	38.6	33.3	(9)
เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน	74.8	75.3	52.3	66.7	(.000)*
บริษัทนำเที่ยว	2.2	6.2	0	0	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรท่งเท่ยว	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				χ^2 (df) (Sig.)
	≤ 15,000 บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 – 50,000 บาท	50,001 บาทขึ้นไป	
5. พาหนะที่ใช้เดินทาง					
รถยนต์ส่วนตัว	38.1	56.8	42	44.4	27.825 (12) (.006)*
รถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์	18.7	15.8	11.4	7.4	
รถตู้ / รถเช่า	8.6	4.1	4.5	0	
รถแท็กซี่	8.6	4.1	6.8	0	
เรือ	25.9	19.2	35.2	48.1	
6. ที่พัก					
ไม่พักค้างคืน	94.2	92.5	87.5	100	20.378 (6) (.002)*
ที่พักในชุมชนบางกระบือ	4.3	1.4	0	0	
บ้านญาติ / เพื่อน	1.4	6.2	12.5	0	
7. ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
ตัวท่านเอง	44.3	46.8	50.5	31.6	27.854 (12) (.006)*
พ่อแม่	0.6	3.2	2.9	7.9	
สามี หรือ ภรรยา	9.2	8.4	17.1	13.2	
เพื่อน	40.8	40.5	28.6	47.4	
บริษัทจัดนำเที่ยว	5.2	1.1	1.0	0.0	
8. สิ่งอำนวยความสะดวก					
ที่จอดรถ / ลานจอดรถ	11.7	9.4	9.1	6.8	20.599 (24) (.662)
ป้ายบอกทาง	17.4	19.1	21.3	16.1	
ป้ายสื่อความหมายในจุดต่างๆ	11.7	13.0	12.5	13.6	
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	4.4	2.4	4.4	2.5	
ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	11.6	10.7	8.1	10.2	
ถังขยะ / จุดกำจัดของเสีย	8.9	7.6	9.1	14.4	
จุดบริการแวะพักนักท่องเที่ยว	12.3	13.0	10.9	11.0	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

พฤติกรรมगतที่เกี่ยวข้อง	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				χ^2 (df) (Sig.)
	≤ 15,000 บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 – 50,000 บาท	50,001 บาทขึ้นไป	
ห้องน้ำ / ห้องสุขา	15.2	17.6	18.8	16.9	
บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ	6.8	7.2	5.9	8.5	
9. แหล่งท่องเที่ยว					
ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	29.4	28.1	28.5	32.9	17.296 (15) (.301)
สวนศรีนครเขื่อนขันธ์	24.4	26.9	25.2	26.0	
พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย	17.2	19.8	17.9	15.1	
บ้านรูปหอมสมุนไพร	10.8	8.7	7.3	5.5	
บางกอกทรีเฮ้าส์	9.0	10.6	11.7	17.8	
วัดบางน้ำผึ้งใน	9.2	5.9	9.5	2.7	
10. กิจกรรมนันทนาการ					
ปั่นจักรยาน	29.8	33.6	38.0	35.8	23.673 (18) (.166)
พายเรือ	2.8	1.9	0.5	5.7	
ทำผ้ามัดย้อม / ทำรูปหอมไล่ยุง	5.1	3.6	2.0	0	
ถ่ายรูป	28.1	27.0	25.0	20.8	
ทำบุญ / ไหว้พระ	6.7	9.8	7.0	7.5	
ดูนก / ส่องนก	4.2	1.9	2.0	1.9	
พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ	23.3	22.1	25.5	28.3	
11. งบประมาณ					
ต่ำกว่า 1,500 บาท	95	87.7	93.2	88.9	20.515 (9) (.015)*
1,501 – 2,000 บาท	5	8.2	4.5	11.1	
2,001 – 2,500 บาท	0	9	2.3	0	
มากกว่า 2,500 บาท	0	4.1	0	0	

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการมาเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .204) สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .662) แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้าที่นักท่องเที่ยวไปเยือน (Sig. = .301) และประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่นักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรม (Sig. = .166)

ในขณะที่ผลการทดสอบพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าเป็นครั้งแรก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท และ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000 – 50,000 บาท มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 67.1 และ 50 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับ (Sig. = .000) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท ได้รับข้อมูลจากเพื่อน มากที่สุดละ 44.5 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท ได้รับข้อมูลจากเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 41.9 และ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ได้รับข้อมูลจากเพื่อน 38.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับลักษณะกลุ่มเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .003) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้ากับเพื่อน / เพื่อนร่วมงาน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.3 รองลงมาคือคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป นิยมเดินทางมากับเพื่อน / เพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 74.8 และ 66.7 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับพาหนะที่ใช้เดินทาง (Sig. = .006) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป นิยมเดินทางโดยเรือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 –

25,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 56.8 และ 44.4

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับประเภทของที่พัก (Sig. = .002) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ไม่พักค้างคืนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน \leq 15,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ไม่พักค้างคืน คิดเป็นร้อยละ 94.2 และ 92.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว (Sig. = .006) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,00 – 50,000 บาท นิยมมาท่องเที่ยวด้วยตัวเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.5 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป นิยมเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 47.4 และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท นิยมมาท่องเที่ยวด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 46.8

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

ในส่วนของสมมติฐานข้อที่ 2 มีตัวแปรต้นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อาชีพ และรายได้ และตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยรวม สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t – test และค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 และถ้าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) จะยอมรับสมมติฐานรอง (H_1)

ทั้งนี้ในส่วนของผลการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานดังตารางที่ 4.9 – 4.23

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบ ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.36	0.591	-	.030	แตกต่างกัน
	หญิง	4.49	.525			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.42	.567	.782	.505	ไม่แตกต่างกัน
	36-45 ปี	4.51	.436			
	46-55 ปี	4.55	.596			
	56 ปีขึ้นไป	4.56	.678			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.41	.606	1.769	.152	ไม่แตกต่างกัน
	15,001 – 25,000 บาท	4.47	.514			
	25,001 - 50,000 บาท	4.52	.505			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.26	.610			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .505 และ .152 ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ค่า Sig. เท่ากับ .030 ซึ่งมีความน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีเพศ

แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.26	.746	-	.003	แตกต่าง
	หญิง	4.47	.652	3.007		
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.36	.724	1.115	.343	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.45	.580			
	46-55 ปี	4.57	.563			
	56 ปีขึ้นไป	4.63	.518			
รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.32	.769	3.057	.028	แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.45	.631			
	25,001 - 50,000 บาท	4.49	.594			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.11	.847			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .343 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .003 และ .028 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{X}	$\leq 15,000$ บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 - 50,000 บาท	50,001 บาทขึ้นไป
$\leq 15,000$ บาท	4.57	-	-.136	-.178	.205
15,001 – 25,000 บาท	4.75	-	-	-.042	.341*
25,001 - 50,000 บาท	4.59	-	-	-	.383*
50,001 บาทขึ้นไป	4.46	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 2 คู่ ที่แตกต่างกัน โดยคู่แรก ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.75$) กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.46$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .341 และในขณะคู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาท ($\bar{X} = 4.59$) กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.46$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้

เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาทมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic) มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาท โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .383

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.28	.690	.756	.450	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.22	.719			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.20	.713	3.913	.009	แตกต่าง
	36-45 ปี	4.33	.709			
	46-55 ปี	4.50	.577			
	56 ปีขึ้นไป	4.88	.231			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.16	.785	2.241	.083	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.22	.669			
	25,001 - 50,000 บาท	4.36	.643			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.44	.641			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .450 และ .083 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการ

ประกอบอาหาร (Slow Food) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่ง ได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) โดยการเทียบเป็นรายคู่ของอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	4.20	-	-.132	-.305*	-.680*
36-45 ปี	4.33	-	-	-.173	-.548*
46-55 ปี	4.50	-	-	-	-.375*
56 ปีขึ้นไป	4.88	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 4 คู่ที่แตกต่างกัน โดยคู่แรก ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.20$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.50$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .305 ในขณะที่คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.20$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.88$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .680 คู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 36-45 ปี ($\bar{X} = 4.33$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.88$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36-45 ปีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .584 และในคู่ที่สี่ ได้แก่ คู่ของอายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.50$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.88$) กล่าวคือ

นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการประกอบอาหาร (Slow Food) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .375

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.22	.694	-1.085	.279	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.29	.610			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.22	.669	2.115	.098	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.39	.506			
	46-55 ปี	4.34	.543			
	56 ปีขึ้นไป	4.63	.518			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.22	.725	.911	.436	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.32	.569			
	25,001 - 50,000 บาท	4.21	.615			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.31	.667			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .279 .098 และ .436 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.57	.539	-1.509	.132	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.65	.490			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.59	.517	3.146	.025	แตกต่าง
	36-45 ปี	4.76	.371			
	46-55 ปี	4.80	.454			
	56 ปีขึ้นไป	4.44	.904			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.54	.574	1.826	.142	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.67	.467			
	25,001 - 50,000 บาท	4.65	.480			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.69	.442			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .132 และ .142 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .025 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) โดยการเทียบเป็นรายคู่ของอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	4.59	-	-.176*	-.208	-.150
36-45 ปี	4.76	-	-	-.032	-.326
46-55 ปี	4.80	-	-	-	.358
56 ปีขึ้นไป	4.44	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระแส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.59$) กับ อายุ 36-45 ปี ($\bar{X} = 4.76$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36-45 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .176

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในการใช้จ่าย (Slow money)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในการใช้จ่าย (Slow money)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.43	.593	-.617	.538	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.46	.567			

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านการใช้จ่าย (Slow money)				
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.44	.575	.188	.904	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.50	.536			
	46-55 ปี	4.43	.583			
	56 ปีขึ้นไป	4.50	.926			
รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.32	.673	5.524	.001	แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.56	.482			
	25,001 - 50,000 บาท	4.42	.551			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.65	.412			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการใช้จ่าย (Slow money) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ และอายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .538 และ .904 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ และอายุที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการใช้จ่าย (Slow money) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการใช้จ่าย (Slow money) แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านการใช้จ่าย (Slow money) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{X}	$\leq 15,000$ บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 - 50,000 บาท	50,001 บาท ขึ้นไป
$\leq 15,000$ บาท	4.32	-	-.242*	-.104	-.332*
15,001 – 25,000 บาท	4.56	-	-	.138	-.090
25,001 - 50,000 บาท	4.42	-	-	-	-.228
50,001 บาทขึ้นไป	4.65	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 2 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท ($\bar{X} = 4.32$) กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.56$) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการใช้จ่าย (Slow money) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .242 และคู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท ($\bar{X} = 4.32$) กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.65$) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านการใช้จ่าย (Slow money) น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .332

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านการกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านการกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.73	.496	-1.123	.262	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.78	.430			

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.77	.466	.223	.880	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.73	.428			
	46-55 ปี	4.82	.395			
	56 ปีขึ้นไป	4.75	.463			
รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.72	.515	.917	.433	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.80	.404			
	25,001 - 50,000 บาท	4.77	.428			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.72	.487			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .262 .880 และ .433 ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.09	.658	-2.790	.006	แตกต่างกัน
	หญิง	4.30	.758			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.17	.745	2.292	.078	ไม่แตกต่างกัน
	36-45 ปี	4.35	.650			
	46-55 ปี	4.39	.671			
	56 ปีขึ้นไป	4.63	.443			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.12	.841	1.668	.173	ไม่แตกต่างกัน
	15,001 – 25,000 บาท	4.30	.612			
	25,001 - 50,000 บาท	4.26	.634			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.19	.921			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .078 และ .173 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ มีค่า Sig. เท่ากับ .006 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านวิถีชีวิต (Slow life)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบ ในด้านวิถีชีวิต (Slow life)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.50	.603	-4.638	.000	แตกต่างกัน
	หญิง	4.76	.421			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.66	.513	.022	.996	ไม่แตกต่างกัน
	36-45 ปี	4.65	.508			
	46-55 ปี	4.68	.588			
	56 ปีขึ้นไป	4.69	.372			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.64	.554	1.847	.138	ไม่แตกต่างกัน
	15,001 – 25,000 บาท	4.72	.407			
	25,001 - 50,000 บาท	4.66	.517			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.48	.727			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านวิถีชีวิต (Slow life) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .996 และ .138 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านวิถีชีวิต (Slow life) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ มีค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ไม่เร่งรีบในด้านวิถีชีวิต (Slow life) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy)				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.51	.574	-2.386	0.18	แตกต่าง
	หญิง	4.65	.521			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.59	.550	.764	.515	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.59	.545			
	46-55 ปี	4.55	.554			
	56 ปีขึ้นไป	4.88	.231			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.57	.540	4.197	.006	แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.69	.496			
	25,001 - 50,000 บาท	4.56	.540			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.31	.723			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .515 ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .018 และ .006 ซึ่งมีความน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในด้าน

พลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{X}	$\leq 15,000$ บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 - 50,000 บาท	50,001 บาท ขึ้นไป
$\leq 15,000$ บาท	4.57	-	-.120	-.009	.257*
15,001 – 25,000 บาท	4.69	-	-	.129	.377*
25,001 - 50,000 บาท	4.56	-	-	-	.248*
50,001 บาทขึ้นไป	4.31	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 3 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท ($\bar{X} = 4.57$) กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.31$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .257 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.69$) กับ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.31$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .377 และคู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาท ($\bar{X} = 4.56$) กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.31$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy) มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,001 บาทขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .248

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบาง
กระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

ในส่วนสมมติฐานข้อที่ 3 นี้ มีตัวแปรต้น มีตัวแปรต้นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ
อายุ และรายได้ต่อเดือน และตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยรวม

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นในการมาเยือน
ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นในการมาเยือน
ชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ Independent Samples t – test และ
ค่าสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%
และจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 และถ้าปฏิเสธ
สมมติฐานหลัก (H_0) จะยอมรับสมมติฐานรอง (H_1)

ทั้งนี้ในส่วนของการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการทดสอบ
สมมติฐานดังตารางที่ 4.24 - 4.35

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสถานที่
ท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านสถานที่ท่องเที่ยว				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	3.70	.719	-3.002	.003	แตกต่าง
	หญิง	3.93	.760			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	3.78	.744	7.389	.000	แตกต่าง
	36-45 ปี	3.86	.787			
	46-55 ปี	4.28	.517			
	56 ปีขึ้นไป	4.75	.345			
รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	3.75	.843	2.045	.107	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	3.82	.771			

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยเชิงคุณด้านสถานที่ท่องเที่ยว				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
	25,001 - 50,000 บาท	3.94	.577			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.07	.587			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .107 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่ท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ และอายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .003 และ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่ท่องเที่ยว แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านสถานที่ท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	3.78	-	-.074	-.501*	-.963*
36-45 ปี	3.86	-	-	-.427*	-.889
46-55 ปี	4.28	-	-	-	-.462
56 ปีขึ้นไป	4.75	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 3 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 3.78$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.28$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสถานที่ท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .501 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 3.78$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสถานที่ท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .963 และคู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 3.86$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.28$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสถานที่ท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .427

ตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.00	.551	-2.524	.012	แตกต่าง
	หญิง	4.16	.628			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.09	.593	1.939	.123	ไม่แตกต่าง
	36-45 ปี	4.04	.590			
	46-55 ปี	4.19	.775			
	56 ปีขึ้นไป	4.56	.495			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.05	.619	1.048	.371	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.13	.574			
	25,001 - 50,000 บาท	4.08	.637			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.26	.574			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .123 และ .371 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ มีค่า Sig. เท่ากับ .012 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านที่พักแรม

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านที่พักแรม				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	3.74	.705	-2.527	.012	แตกต่าง
	หญิง	3.94	.778			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	3.81	.747	4.813	.003	แตกต่าง
	36-45 ปี	3.93	.740			
	46-55 ปี	4.18	.781			
	56 ปีขึ้นไป	4.62	.602			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	3.80	.802	1.051	.370	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	3.85	.687			
	25,001 - 50,000 บาท	3.95	.718			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.00	.965			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .370 ซึ่งมีค่ามากกว่า

0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เพศ และอายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .012 และ .003 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ขอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ และอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านที่พักแรม สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	3.81	-	-.127	-.370*	-.813*
36-45 ปี	3.93	-	-	-.242*	-.685*
46-55 ปี	4.18	-	-	-	-.443
56 ปีขึ้นไป	4.62	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 4 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 3.81$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.18$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .370 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 3.81$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.62$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .813 คู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 3.93$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.18$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .242 และคู่ที่สี่ ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 3.93$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.62$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านที่พักแรม

สำหรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .685

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจ

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านสิ่งดึงดูดใจ				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.28	.548	-.057	.954	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.28	.616			
อายุ	20-35 ปี	4.23	.606	4.996	.002	แตกต่าง
	36-45 ปี	4.43	.478			
	46-55 ปี	4.52	.522			
	56 ปีขึ้นไป	4.75	.295			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.21	.674	1.360	.255	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.29	.554			
	25,001 - 50,000 บาท	4.33	.528			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.42	.487			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านสิ่งดึงดูดใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .974 และ .255 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสิ่งดึงดูดใจไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .002 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสิ่งดึงดูดใจ ที่มีผลต่อการมาเยือนชุมชนบางกระแส แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านสิ่งดึงดูดใจ โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	4.23	-	-.201*	-.290*	-.518*
36-45 ปี	4.43	-	-	-.089	-.316*
46-55 ปี	4.52	-	-	-	-.227
56 ปีขึ้นไป	4.75	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 4 คู่ ที่แตกต่างกัน คู่แรก ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.23$) กับ อายุ 36-45 ปี ($\bar{X} = 4.43$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสิ่งดึงดูดใจ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36-45 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .201 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 3.23$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.52$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสิ่งดึงดูดใจ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46-55 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .290 คู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.23$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสิ่งดึงดูดใจ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .518 และคู่ที่สี่ ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 4.43$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสิ่งดึงดูดใจ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .316

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.12	.540	-1.187	.236	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.19	.590			
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.15	.582	3.434	.017	แตกต่าง
	36-45 ปี	4.07	.533			
	46-55 ปี	4.37	.422			
	56 ปีขึ้นไป	4.64	.438			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.17	.598	.293	.830	ไม่แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.17	.599			
	25,001 - 50,000 บาท	4.16	.494			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.06	.532			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลต่อการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .236 และ .830 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุ มีค่า Sig. เท่ากับ .017 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ท่านนิยมในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ท่านนิยมในการท่องเที่ยว โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	4.15	-	.081	-.219	-.492*
36-45 ปี	4.07	-	-	-.300*	-.573*
46-55 ปี	4.37	-	-	-	-.273
56 ปีขึ้นไป	4.64	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 3 คู่ ที่แตกต่างกัน คู่แรก ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.15$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.64$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .492 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 4.43$) กับ อายุ 46-55 ปี ($\bar{X} = 4.07$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .300 และคู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 4.43$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.64$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .573

ตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านสินค้าและบริการ

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านสินค้าและบริการ				
		\bar{X}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย	4.09	.602	-.503	.615	ไม่แตกต่าง
	หญิง	4.13	.620			

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล		ปัจจัยดึงดูดด้านสินค้าและบริการ				
		\bar{X}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	20-35 ปี	4.11	.608	3.472	.016	แตกต่าง
	36-45 ปี	4.03	.565			
	46-55 ปี	4.22	.722			
	56 ปีขึ้นไป	4.75	.462			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	≤ 15,000 บาท	4.09	.597	2.737	.043	แตกต่าง
	15,001 – 25,000 บาท	4.18	.610			
	25,001 - 50,000 บาท	3.99	.591			
	50,001 บาทขึ้นไป	4.31	.715			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นด้านสินค้าและบริการมีผลต่อการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ มีค่า Sig. เท่ากับ .615 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสินค้าและบริการไม่แตกต่างกัน ในขณะที่อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีค่า Sig. เท่ากับ .016 และ 0.43 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสินค้าและบริการแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.34– 4.35

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยในด้านสินค้าและบริการ โดยการเทียบเป็นรายคู่กับอายุ

อายุ	\bar{X}	20-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20-35 ปี	4.11	-	.074	-.117	-.639*
36-45 ปี	4.03	-	-	-.191	-.713*
46-55 ปี	4.22	-	-	-	-.523*
56 ปีขึ้นไป	4.75	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 3 คู่ ที่แตกต่างกัน คู่แรก ได้แก่ คู่ของอายุ 20-35 ปี ($\bar{X} = 4.11$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสินค้าและบริการ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .639 คู่ที่สอง ได้แก่ คู่ของอายุ 36 - 45 ปี ($\bar{X} = 4.43$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 36 - 45 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านบริการ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .713 และคู่ที่สาม ได้แก่ คู่ของอายุ 46 - 55 ปี ($\bar{X} = 4.22$) กับ อายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.75$) กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 46 - 55 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านบริการ น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .523

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการของการเปรียบเทียบตามสมมติฐานทางสถิติของปัจจัยด้านสินค้าและบริการ โดยการเทียบเป็นรายคู่กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{X}	$\leq 15,000$ บาท	15,001 – 25,000 บาท	25,001 - 50,000 บาท	50,001 บาท ขึ้นไป
$\leq 15,000$ บาท	4.09	-	-.087	.103	-.213
15,001 – 25,000 บาท	4.18	-	-	.190*	-.126
25,001 - 50,000 บาท	3.99	-	-	-	-.316
50,001 บาทขึ้นไป	4.31	-	-	-	-

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ คู่ของรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ($\bar{X} = 4.18$) กับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาท ($\bar{X} = 3.99$) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสินค้าและบริการ มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 - 50,000 บาท โดยผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ .190

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนแตกต่างกัน จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

ในส่วนสมมติฐานข้อที่ 4 นี้ มีตัวแปรคือ ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ได้แก่ ด้านการเข้าถึงพื้นที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พักแรม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสินค้าและบริการ และตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือน

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือน

H_1 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติความสัมพันธ์ของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 และถ้าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) จะยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) ของตัวแปรตาม หมายความว่า ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือน

ทั้งนี้ในส่วนของการวิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ผลการร่วมอธิบายความแปรปรวนของระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ด้วยปัจจัย ดึงดูดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.619	.383	.374	.51373	1.906
รูปแบบ	SS	Df	MS	F	Sig.
Regression	64.494	6	10.749	40.729	.000
Residual	103.718	393	.264		
Total	168.212	399			
$r = .619$		$\text{Adjusted } R^2 = .374$			
$R^2 = .383$		$\text{SE} = .51373$			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.36 สามารถอธิบายพฤติกรรมหลังการการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ในภาพรวม ($F = 40.729$, $\text{Sig.} = .000$) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .619 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .383 ค่าสัมประสิทธิ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .374 และค่าการคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) เท่ากับ .514 และค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ทั้งตัวแปรด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือน เมื่อผลการทดสอบสมมติฐานสรุปว่า มีตัวแปรต้นบางตัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ดังนั้นผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานต่อ เพื่อทดสอบตัวแปรต้นว่าตัวใดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ดังนี้ สมมติฐานข้อที่ 4.1

H_0 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านสถานที่ท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

H_1 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านสถานที่ท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานข้อที่ 4.2

H_0 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านสิ่งดึงดูดใจไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

H_1 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านสิ่งดึงดูดใจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานข้อที่ 4.3

H_0 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

H_1 : ปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.37 แสดงปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนของนักท่องเที่ยว

รูปแบบ	B	SE	Beta	T	Sig.	การแปลผล
(ค่าคงที่)	1.160	.230		5.039	.000*	มีอิทธิพล
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	.198	.047	.229	4.214	.000*	มีอิทธิพล
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	.407	.066	.370	6.185	.000*	มีอิทธิพล
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	.198	.057	.174	3.468	.001*	มีอิทธิพล
r = .619		Adjusted R ² = .374				
R ² = .383		SE = .51373				

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 พบว่าปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้ามี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีค่า Sig. เท่ากับ .000 .000 และ .001 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่า ตัวแปรข้างต้น ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความคิดเห็นโดยรวมได้ร้อยละ 37.4 (Adjusted R² = .374) และปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยสูงสุดคือ .407

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการศึกษา อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 249 คน (ร้อยละ 62.3) และเพศชายจำนวน 151 คน (ร้อยละ 37.8)

ในด้านอายุส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 20-35 ปี จำนวน 315 คน (ร้อยละ 78.7) อายุ 36-45 ปี จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.8) อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) อายุระหว่าง 56 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2.0)

ในด้านสถานภาพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 326 คน (ร้อยละ 81.5) สมรส จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17) และเป็นหม้าย / หย่าร้าง จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.5)

ในด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 283 คน (ร้อยละ 70.8) ศึกษาในระดับปริญญาโท หรือสูงขึ้นไป จำนวน 66 คน (ร้อยละ 16.5) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5)

ในด้านอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท จำนวน 178 คน (ร้อยละ 44.5) อาชีพอื่นๆ เช่น นักศึกษา จำนวน 122 คน (ร้อยละ 30.5) และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 56 คน (ร้อยละ 14)

ในด้านรายได้ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\leq 15,000$ บาท จำนวน 139 คน (ร้อยละ 34.8) รายได้ 15,001 – 25,000 บาท จำนวน 146 คน (ร้อยละ 36.5) และรายได้ 25,001 - 50,000 บาท จำนวน 88 คน (ร้อยละ 22)

ในด้านถิ่นที่อยู่ส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 282 คน (ร้อยละ 70.5) ภาคกลาง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 14.3) และภาคใต้ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5.0)

5.1.2 ผลการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในชุมชนบางกระเจ้า

พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุ ระหว่าง 20-35 ปี ทราบข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มาจากเพื่อนและสามารถตัดสินใจมาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้าได้ด้วยตัวเอง นักท่องเที่ยวส่วนมากเพิ่งเคยมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าเป็นครั้งแรก โดยเดินทางมากับเพื่อน / เพื่อนร่วมงาน ใช้ระยะเวลาในการมาเที่ยว 1.01 – 3.00 ชั่วโมง ใช้รถยนต์ส่วนตัว เดินทางมาท่องเที่ยว แบบไปกลับไม่พักค้างคืน สถานที่ได้รับความนิยมไปเที่ยวมากที่สุดคือตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง การใช้จ่ายในสถานที่ท่องเที่ยวต่ำกว่า 1,500 บาท นอกจากนี้พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนบางกระเจ้า เช่น ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ / ห้องสุขา และป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ เนื่องจากส่วนใหญ่พบปัญหาอุปสรรคในขณะเดินทางท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า

5.1.3 ผลการศึกษาคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการให้ความสำคัญ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่มากที่สุด โดยนักท่องเที่ยวคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของชุมชนบางกระเจ้า ให้คงสภาพเดิมของพื้นที่เอาไว้ รองลงมาคือด้านวิถีชีวิต นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวกันเอง แบบไปได้เรื่อยๆ ไม่เร่งรีบ

5.1.4 ผลการศึกษาปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

พบว่าปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า ได้แก่ ด้านสินค้าและบริการ ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวชื่นชอบของฝากและของที่ระลึกจากคนในชุมชน และการปั่นจักรยานชมวิถีชีวิตรอบๆชุมชนบางกระเจ้าที่เงียบสงบ คนในชุมชนท้องถิ่นมีอัธยาศัยที่เป็นมิตร

5.1.5 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งมีค่า Sig. เท่ากับ .000 .000 และ .001 ตามลำดับ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน (H_1) หมายความว่า ตัวแปรข้างต้นส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความคิดเห็นโดยรวมได้ร้อยละ 37.4 (Adjusted $R^2 = .374$) และปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยสูงสุดคือ .407

5.1.6 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังต่อไปนี้

1. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน จะมีคุณลักษณะต่อการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน
4. ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ สามารถนำมาอภิปรายผลเพื่อแสดงความสอดคล้องดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยในเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพิ่งเคยเดินทางมาครั้งแรกได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวมาจากเว็บไซต์ นิยมเดินทางไปเที่ยวที่ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมากที่สุด รองลงมาคือ สวนศรีนครเขื่อนขันธ์ ทำกิจกรรมนันทนาการคือ ถ่ายรูป ปั่นจักรยาน เที่ยวชมวิถีชีวิตชาวบ้าน และพักผ่อนในบรรยากาศธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล บุญทวีทรัพย์ (2555) ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพิ่งมาครั้งแรก ทำกิจกรรมนันทนาการ คือ ถ่ายรูป นิยมท่องเที่ยวในป่าสนเพื่อต้องการมาสัมผัสธรรมชาติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราณี อธิชัยกุล (2554) ทำการศึกษาการท่องเที่ยวที่ได้รับความเร่งรีบเพื่อสร้างการเรียนรู้ ผ่านการสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวยุโรป พบว่าสื่อที่มีประสิทธิภาพคือเว็บไซต์ นักท่องเที่ยวใช้เวลาไปกับกิจกรรมที่ทำให้เกิดการสัมผัสประสบการณ์ในขณะที่ท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการใช้พลังมาก เลือกใช้ยานพาหนะที่ไม่เร่งรีบ ช่วยลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย จากการใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้ค้นหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เดินทางไปด้วยตัวเองได้ง่าย และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง เช่น ถ่ายรูป ปั่นจักรยาน พร้อมทั้งเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน ใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวได้ตามที่ต้องการ

ผลการวิจัยในเรื่องคุณลักษณะการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนเมือง จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง ปั่นจักรยานเพื่อสัมผัสบรรยากาศธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม พักผ่อนในธรรมชาติ เพื่อคลายความเหนื่อยล้าจากการทำงาน และยังคงคลั่งคลั่งกับงานวิจัยของ ชลณรงค์ ทองสง (2557) ทำการศึกษาแนวทางในการพัฒนา Slow Tourism ในประเทศไทย พบว่าการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นความสงบ เรียบง่าย ผ่อนคลาย นักท่องเที่ยวสามารถจัดรายการท่องเที่ยวเอง มีกิจกรรมตามความต้องการแต่ไม่มากเกินไป เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจนักท่องเที่ยวประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีสภาพความเป็นธรรมชาติสูง เลือกใช้จักรยานในการท่องเที่ยวเพื่อไม่ก่อมลภาวะสู่สิ่งแวดล้อม และยังคงคลั่งคลั่งกับบทความของ ลม รำเพย (2553) กล่าวถึงการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบในประเทศไทย ผู้คนเริ่มหันมาท่องเที่ยว เพื่อหนีความจำเจและความวุ่นวายในเมืองใหญ่ แสวงหาความเงียบสงบและเรียบง่าย พาตัวเองออกจากสังคมเมืองที่คุ้นเคยไปสู่ธรรมชาติและผู้ที่เปี่ยมด้วยมิตรไมตรีตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่สวยงาม เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า ผู้คนบางส่วนเหนื่อยล้าจากการใช้ชีวิตที่เร่งรีบและวุ่นวาย จึงมีความต้องการพักผ่อน และทำกิจกรรมที่ไม่รีบเร่ง จึงเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวในพื้นที่สีเขียว ที่มีความสงบ ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ทำให้การท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นิยมมากขึ้นในปัจจุบัน

ผลการวิจัยในเรื่องปัจจัยดึงดูดใจในการมาเยือน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมาเยือนมี 3 ปัจจัยได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เหตุผลที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า ปัจจุบันคนในเมืองส่วนใหญ่ ใช้ชีวิตแบบเร่งรีบ พบเจอการจราจรที่แออัดคับคั่ง และสภาพอากาศที่ไม่บริสุทธิ์ จึงทำให้ผู้คนมีความต้องการผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน โดยการออกไปท่องเที่ยวพักผ่อนในสถานที่ที่ยังคงมีความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ชุมชนบางกระเจ้าเป็นพื้นที่สีเขียวใกล้กรุงเทพมหานคร มีความเป็นชนบท คนท้องถิ่นมีทัศนียภาพที่ดี ความเงียบสงบและการดำรงชีวิตที่เรียบง่าย เป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเป็นครั้งแรก พบอุปสรรคเกี่ยวกับป้ายบอกทางที่ไม่ชัดเจน ยากต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และป้ายให้ความรู้ตามแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรปรับปรุงป้ายบอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อให้

นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้ถูกต้อง อีกทั้งควรมีป้ายสื่อความรู้ในสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญๆ

2) จากผลการศึกษาคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อต้องการมาพักผ่อนใกล้ชิดกับธรรมชาติ ลายร้อมไปด้วยต้นไม้สีเขียว และสัมผัสวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนในชุมชน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ ไม่ว่าจะทางสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อทางหนังสือแนะนำเที่ยว หรือสื่อเอกสารการท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยให้สื่อถึงการมาพักผ่อนและทำกิจกรรมในพื้นที่สีเขียว และเผยแพร่ข่าวสารงานประเพณีท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว เพื่อที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

3) จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สถานที่ท่องเที่ยวมีความเป็นธรรมชาติ และอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร สามารถเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ทำกิจกรรมถ่ายรูปกับสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ ปั่นจักรยานไปตามสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะส่งเสริมภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ความเป็นธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวได้มาทำกิจกรรม และพักผ่อนในชุมชนบางกระเจ้า สร้างรายได้กลับเข้าสู่ชุมชน

5.4 ข้อจำกัดของงานวิจัย

1) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ทำให้ไม่สามารถกำหนดสัดส่วน เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเท่าๆกัน เพราะไม่มีหลักเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาจึงไม่สามารถนำมาอ้างอิงได้ว่าเป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

2) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่นอนในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ เพราะไม่มีการจัดเก็บข้อมูลไว้จึงไม่สามารถกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างได้

กรม
การ
การ
การ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีการ์ พรหมเนาวิ. (2552). *Slow travel*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรว .
- กฤตภัทร ธิปาบุตร. (2550). *การพัฒนาศักยภาพของงานสถาปัตยกรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษาเมืองเว้ สาธารณรัฐเวียดนาม*. ศูนย์วิจัยท่องเที่ยวภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2553). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2538). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ECOTOURISM) ปี พ.ศ.2538-2539*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2554). *มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว*. ออสเตรเลีย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การประชาสงเคราะห์. (2539). *นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ: การประชาสงเคราะห์.
- เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี.(2526). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาศึกษาเฉพาะ กรณีตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กมลทิพย์ ประสิทธิ์รินราพันธุ์. (2547). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเอราวัณของนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดกาญจนบุรี (ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- จรงค์ อินทนต์.(2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวบ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จักรกฤษณ์ เรืองเวช. (2550). *พฤติกรรมกรการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (จังหวัดชลบุรี) (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จินตนา กำแพงศิริชัย. (2554). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบไร้ความเร่งรีบ กรณีศึกษา*

- ชุมชนโฮมสเตย์ อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2526). *การบริหารการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ชนินทร์ อยู่เพชร. (2555). *Tourism and Hospital Management Quarterly Review*. Mahidol University International College. กรุงเทพฯ.
- ชนิศา ครุจิรานุกวัฒน์. (2546). *เจตคติของผู้ประกอบการด้านที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในเขตภาคกลางของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชลตรงค์ ทองสง. (2557). *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทพเนรมิตร.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2550). *องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว ; 2538. อ้างในนิคม บุญญานุสิทธิ์ และคณะ. โครงการศึกษาแนวทางการกำหนดเส้นทางจักรยานเพื่อ สนับสนุนการท่องเที่ยวอีสานใต้.*
- ดรชณี เอมพันธุ์. (2550). *การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงกมล บุญทวีทรัพย์. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติพุเตย จังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธิดารัตน์ คีรี. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวอุทยานเขาใหญ่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธวัช ศรีธรรมวงศ์. (2554). *แนวทางการปรับปรุงทางจักรยานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวบริเวณเกาะบางกระเจ้า*. (รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นฤนาถ สนั่นลอย (2542). *แนวทางการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวบริเวณบางกระเจ้าตามโครงการสวนกลางมหานคร อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นารัตน์ ไกรนานนท์. (ม.ป.ป.) *นิเวศสัญจร : กลยุทธ์ร่วมประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัทไฟว์แอนด์โฟร์พริ้นติ้ง จำกัด.
- ปลื้ม นันถิ์บุญ. (2536). *ความตระหนักและบทบาทที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ณ เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าอ่าวมหาชัยฝั่งตะวันตกและป่าอ่าวมหาชัยฝั่งตะวันออก จังหวัดสมุทรสาคร*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พยอม ธรรมบุตร. (2541, กันยายน). “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาชุมชน”. *ข่าวสารป่ากับชุมชน*. 5(11), น. 44-47.
- พรทิพย์ ตั้งคณานุกุลชัย. (2541). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา โครงการป่าชุมชนน้ำหრა อำเภอกาหลง จังหวัดสตูล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณี จุฑานนท์. (2546). *รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนบ้านน้ำทะเล โดยความร่วมมือของชุมชนบ้านนาทะเล หมู่ 5 ตำบลชัยภูมิพล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พลังจิต. (2553). *ลานธรรม 2 ใช้ชีวิตแบบสโลว์ไลฟ์ (Slow Life)*. สืบค้น 27 พฤษภาคม 2559, จาก : <http://board.palungjit.com>
- วงพิศ บุญนระรัตน์. (2549). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม* (การค้นคว้าแบบอิสระ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิศมัย หาญมงคลพิพัฒน์. (2546). *หลักสถิติ 1*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
พี.นุ้ค สแตนดาร์ด.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : สกดีโสภาการพิมพ์.
- มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541). *โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.)*. เชียงใหม่: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

- ยูวดี นิรัตน์ตระกูล. (2538). “Eco-tourism : การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศน์”. *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. 14(3), น. 50-58.
- ยูวดี นิรัตน์ตระกูล. (2540). *Eco-Tourism : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 16 เล่มที่ 4 เดือนตุลาคม – ธันวาคม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ทรปรณศิลป์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทยเล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 4*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราณี อธิชัยกุลและคณะ (2554). *การท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบเพื่อสร้างการเรียนรู้ ผ่านการสื่อความหมายสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวยุโรป*. ชุดโครงการวาระแห่งชาติเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ปี 2553. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ลม รำเพย. (2553). *Go To Chiangkhan*. กรุงเทพฯ: แพรวสำนักพิมพ์.
- วรรณ วลัยวานิช. (2539). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรัญญา ภัทรสุข. (2545). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิไลภรณ์ ชันดีสิทธิ์. (2541). *ผลกระทบของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กรณีศึกษา บ้านแม่สาใหม่ ตำบล โป่งแยง อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิวรรณ ชันช โภคย์. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในการอนุรักษ์แหล่งน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภราภรณ์ ธรรมชาติ. (2541). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง กรณีศึกษา อำเภอละงู จังหวัดสตูล* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศูนย์ข้อมูลประชาชน. (2558). *จำนวนประชากรในอำเภอพระประแดง*. สืบค้น 15 มีนาคม 2559, จาก <http://samutprakarn.kapook.com/พระประแดง>
- โศรยา หอมชื่น. (2553). *บทวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก*. โดยยูโรมอนิเตอร์ (e- journal tat tourism). ไตรมาสที่ 2 /2553.

- สร้อยยศ บุญไข่. (2545). พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง จังหวัดตราด (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต) กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2537). รายงานการวิจัยเรื่องขีดความสามารถในการพึ่งตนเองเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งน้ำของชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุรเชษฐ์ เขษฐมาส. (2538). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : วิธีสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. *จุลสารการท่องเที่ยว*, 14(4), น.15-28
- สุรพล ศรีวิทยา. (2545). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติส่วนอุทยานแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ.
- อนิสา อ่อนบุญญะ. (2549). แนวทางการจัดการพื้นที่สีเขียว บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ. *ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร)*. สาขาการจัดการทรัพยากรโครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิรมย์ จรรยา. (2545). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัญญา อ้นนานนท์. (2547). การบริหารจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในจังหวัดสมุทรสงคราม. (การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อารีรัตน์ ธีวทอง. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำ บางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ภาษาต่างประเทศ

- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1981). *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies : Cornell University.
- Cook, Roy A., Laura J. Yale, and Joseph J. Marqua. (2010). *Tourism: the Business of Travel*, 4th edition, New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Fornaroff. (1980). A. *Community involvement in Health System for Primary Health Care*. Geneva: World Health Organization
- Hector Ceballos-Lascurain. (1991). *Tourism, ecotourism and protected areas Park*. 2(3), pp. 31-35.
- Matos, Rafael. (2004). "Can Slow Tourism Bring New Life to Alpine Regions?". In Klaus Weiermair and Christine Mathies (ed), *The Tourism and Leisure Industry: Shaping the Future*, New York Hospitality Press.
- Oakley. (1984). P. *Approaches To Participation in Rural Development*. Geneva: International Office.
- Rushman. D. (1992, March). *Ecological tourism in Brazil*. *Tourism Management*. 13, pp. 125-128.
- Samuel Staley is *Director of Urban Growth and Land Use Policy Slow Travel Tours - Depression Recession Trip Planning Services (New 2009)* Retrieved August 20, 2010 from www.tkpark.or.th/tk/index.php?option...slow-travel
- United Nation. (1981). *Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development*. Department of International Economic and Social Affairs. Report of the Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York: United Nation.
- William W. Reeder. (1974). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State*. Cornell University. (Unpublished Ph.D. Dissertation).
- Woehler, Karlheinz. (2004). "The Rediscovery of slowness, or Leisure Times as One's Own and as Self-Aggrandisement". In Klaus Weiermair and Christine Mathies (ed), *The Tourism and Leisure Industry: Shaping the Future*, New York Hospitality Press.

ด
ร
ค
น
ว
ก

ภาคผนวก

No.....

แบบสอบถาม (สำหรับนักท่องเที่ยว)

การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนสำคัญของการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ” ข้อมูลและความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยจะรวบรวมและนำไปวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ข้อมูลของท่านถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะจัดเก็บเป็นความลับ

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
- ตอนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า
- ตอนที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า

ขอขอบพระคุณท่านในความกรุณาและความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

อมรรัตน์ ปรินญาณี

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 20-35 ปี 2) 36-45 ปี 3) 46-55 ปี
 4) 56 -65 ปี 5) 66 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

- 1) โสด 2) แต่งงาน 3) หม้าย / หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช.
 4) อนุปริญญา /ปวส. 5) ปริญญาตรี 6) ปริญญาโท หรือสูงขึ้น

5. อาชีพ

- 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2) เกษตรกรรม
 3) ประกอบอาชีพส่วนตัว 4) พนักงานบริษัท
 5) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1) \leq 15,000 บาท
 2) 15,001 – 25,000 บาท
 3) 25,001 - 50,000 บาท
 4) 50,001 บาทขึ้นไป

7. ถิ่นที่อยู่อาศัย

- 1) กทม. 2) ภาคกลาง 3) ภาคตะวันตก
 4) ภาคเหนือ 5) ภาคตะวันออก 6) ภาคใต้
 7) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางท่องเที่ยวในชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อที่ตรงกับพฤติกรรมทางท่องเที่ยวของท่าน

1. ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการกี่ครั้ง

☐ 1) มาครั้งแรก	☐ 2) มาเป็นครั้งที่สอง	☐ 3) มากกว่าสองครั้ง
--	---	---

2. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนบางกระเจ้า จ.สมุทรปราการ จากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) คนในครอบครัว	☐ 2) เพื่อน
☐ 3) หนังสือ นิตยสาร วารสารท่องเที่ยว	☐ 4) วิทยุ
☐ 5) โทรทัศน์	☐ 6) เว็บไซต์
☐ 7) การประชาสัมพันธ์ของบริษัททัวร์	☐ 8) การประชาสัมพันธ์ของททท.
☐ 9) อื่นๆ (โปรดระบุ)	

3. ท่านใช้ระยะเวลาในการมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ นานเพียงไร

☐ 1) ≤ 1 ชั่วโมง	☐ 2) 1.01 – 3.00 ชั่วโมง
☐ 3) 3.01 - 5.00 ชั่วโมง	☐ 4) ≥ 5.01 ชั่วโมง
☐ 5) ค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน	

4. ท่านเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ กับบุคคลกลุ่มใด

☐ 1) คนเดียว	☐ 2) ครอบครัว / ญาติ
☐ 3) เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน	☐ 4) บริษัทนำเที่ยว
☐ 5) บริษัทที่ทำงาน	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านใช้พาหนะใดในการเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

☐ 1) รถยนต์ส่วนตัว	☐ 2) รถโดยสารประจำทาง / รถทัวร์
☐ 3) รถตู้ / รถเช่า	☐ 4) รถแท็กซี่
☐ 5) เรือ	

6. ในการมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ครั้งนี้ ท่านพักที่ใด

☐ 1) ไม่พักค้างคืน	☐ 2) ที่พักในชุมชนบางกระเจ้า
☐ 3) บ้านญาติ / เพื่อน	☐ 4) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้ท่านเดินทางมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ตัวท่านเอง	☐ 2) พ่อแม่
☐ 3) สามี หรือ ภรรยา	☐ 4) เพื่อน
☐ 5) บริษัทจัดนำเที่ยว	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. สิ่งอำนวยความสะดวกใดที่ท่านคิดว่าควรจัดให้มีในแหล่งท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ที่จอดรถ / ลานจอดรถ	☐ 2) ป้ายบอกทาง
☐ 3) ป้ายสื่อความหมายให้ความรู้ในจุดต่างๆ	☐ 4) ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก
☐ 5) ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว	☐ 6) ถังขยะ / จุดกำจัดของเสีย
☐ 7) จุดบริการแวะพักสำหรับนักท่องเที่ยว	☐ 8) ห้องน้ำ / ห้องสุขา
☐ 9) บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ	☐ 10) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ในการมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้าครั้งนี้ ท่านได้ไปหรือตั้งใจจะไปแหล่งท่องเที่ยวใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	☐ 2) สวนศรีนครเขื่อนขันธ์
☐ 3) พิพิธภัณฑ์ปลากัดไทย	☐ 4) บ้านรูปหอมสมุนไพร
☐ 5) บางกอกทรีเฮาส์	☐ 6) วัดบางน้ำผึ้งใน

10. ในการมาเยือนครั้งนี้ ท่านประกอบกิจกรรมนันทนาการสิ่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ปั่นจักรยาน	☐ 2) พายเรือ
☐ 3) ทำผ้ามัดย้อม / ทำรูปหอมไต้ยุง	☐ 4) ถ่ายรูป
☐ 5) ทำบุญ / ไหว้พระ	☐ 6) ดูนก / ส่องนก
☐ 7) พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ	☐ 8) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านใช้งบประมาณเท่าไรในระหว่างที่มาเที่ยวที่ชุมชนบางกระเจ้า (รวมค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าเดินทาง และอื่นๆ)

☐ 1) ต่ำกว่า 1,500 บาท	☐ 2) 1,501 – 2,000 บาท
☐ 3) 2,001 – 2,500 บาท	☐ 4) มากกว่า 2,500 บาท

**ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบในชุมชน
บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ**

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 4 หมายถึง เห็นด้วย
 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow activity)						
1	ท่านชอบการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบเกินไป					
2	ท่านชอบเที่ยวชมวัด ชมโบราณเก่าแก่ ชอบ ท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรม					
ด้านการเดินทางขนส่ง (Slow Logistic)						
3	ท่านมักจะใช้พาหนะที่ลดการใช้น้ำมัน ในขณะที่ ท่องเที่ยว เช่น การเดิน หรือปั่นจักรยาน					
4	ท่านเลือกที่จะใช้บริการกับกิจการที่มีความเป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม					
ด้านการประกอบอาหาร (Slow Food)						
5	ท่านมักจะรับประทานอาหารของคนในท้องถิ่น					
6	ท่านมักจะซื้อผักผลไม้ที่มีชื่อของท้องถิ่นเวลา ท่องเที่ยว					
ด้านระยะเวลาการอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว (Slow Stay)						
7	ท่านชอบพูดคุยทำความรู้จักกับคนในท้องถิ่นเวลา ไปเที่ยวต่างจังหวัด					
8	ท่านชอบใช้เวลาพักผ่อนอยู่นานๆท่ามกลาง ธรรมชาติ					

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและชุมชน (Slow place/city)						
9	ท่านชอบเที่ยวเมืองขนาดเล็ก มีความเงียบสงบ					
10	ท่านชอบไปเที่ยวสถานที่ที่ผู้คนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ มีอรรถาสัยไมตรีที่ดี					
ด้านการใช้จ่าย (Slow money)						
11	ท่านมักจะอุดหนุนสินค้าจากคนในท้องถิ่น					
12	ท่านมักเลือกซื้อสินค้าจากผู้ขายที่ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ (Slow Development)						
13	ท่านชอบสถานที่ที่คงสภาพเดิมของพื้นที่ไว้					
14	ท่านชอบความเป็นธรรมชาติและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม					
ด้านสถานที่พักแรม (Slow Accommodation)						
15	ถ้าเลือกได้ ท่านชอบพักกับชาวบ้าน แทนที่จะพักในโรงแรมเวลาท่องเที่ยว					
16	ถ้าพักในโรงแรม ท่านจะเลือกพักโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือกลมกลืนกับธรรมชาติ					
ด้านวิถีชีวิต (Slow life)						
17	ท่านชอบไปเที่ยวเอง แบบไปได้เรื่อยๆ ไม่เร่งรีบ					
18	ท่านไม่ชอบไปเที่ยวกับคณะทัวร์เพราะต้องเร่งรีบ					
ด้านพลังงานการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว (Slow energy)						
19	ท่านมักจะเลือกทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประหยัดพลังงาน และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย					
20	ท่านมักจะสนับสนุนผู้ประกอบการที่อนุรักษ์พลังงานเพื่อช่วยลดปัญหาโลกร้อน หรือมีจิตสำนึกรักษาสีเขียว					

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัจจัยดึงดูดในการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 4 หมายถึง เห็นด้วย
 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว						
1	การคมนาคมเข้าถึงได้สะดวก					
2	ถนนเข้าชุมชนมีความสะดวก ปลอดภัย					
3	มีรถประจำทางให้บริการตลอดทั้งวัน					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
4	มีน้ำประปาและไฟฟ้าพร้อมสรรพ					
5	มีจักรยานให้เช่า					
6	มีร้านอาหารที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว					
7	มีห้องน้ำและห้องสุขาเพียงพอในแหล่งท่องเที่ยว					
ด้านที่พักแรม						
8	ที่พักสะอาด และสภาพสวยงาม					
9	ราคาที่พักเหมาะสมกับขนาดห้องพัก					
10	ที่พักเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านสิ่งดึงดูดใจ						
11	การได้รับความปลอดภัยในการท่องเที่ยว (ปราศจากมิจฉาชีพ)					
12	มีประเพณีที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้					
13	อธยาศัยของคนในชุมชนท้องถิ่น ที่เป็นมิตรกับ นักท่องเที่ยว					
14	การจัดระเบียบของสภาพผังเมือง ที่มีความ เรียบร้อยเป็นระเบียบ					
15	ความเงียบสงบของชุมชน					
16	การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนแบบเรียบง่าย					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว						
17	กิจกรรมการไหว้พระ					
18	การปั่นจักรยานชมรอบๆบางกระเจ้า					
19	การท่องเที่ยวและศึกษาวิถีชีวิตชุมชนวัฒนธรรม					
20	การเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ปลากัด					
21	การเดินเที่ยวตลาดน้ำ					
22	การทำรูปหอม					
23	การทำผ้ามัดย้อม					
ด้านสินค้าและบริการ						
24	สินค้าและบริการมาจากคนในชุมชน					
25	ราคาของสินค้าและบริการเหมาะสม					
26	ของฝากและของที่ระลึกมีความหลากหลาย					

ตอนที่ 5 ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมหลังการมาเยือนชุมชนบางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวที่บางกระเจ้า					
2	ท่านจะกลับมาเที่ยวชุมชนบางกระเจ้า แห่งนี้อีกครั้ง					
3	ท่านจะบอกต่อให้กับคนในครอบครัวหรือคนที่ท่านรู้จัก					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

ขอขอบพระคุณที่กรุณาสละเวลา และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

ประวัติการศึกษา

อมรัตน์ พิชญญาณี

พ.ศ. 2543 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตร์

สาขาการจัดการทั่วไป (การตลาด)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

RPUC